

Bilaga på svenska

Berbang

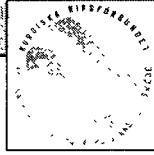
KOVARA FEDERASYONA KOMELEYÊN KURDISTANÊ LI SWÊDÊ • HEJMAR/No: 120 • NÎSAN/APRIL 2001

20 saliya
FKKSê pîroz be!

Armancên

Federasyonê

F K K S rêxistineke demokratîk e. Bi tu rêxistinên siyasî û olî ve ne grêdayî ye. Ji komele û yekîtiyên Kurd li Swêdê pêk tê.

- Kurdên li Swêdê temsîl dîke û ji bo berjewendîya civata Kurd li Swêdê xebatê dîke.
- Kurdên li Swêdê di derheqê civata Swêdê de agahdar dîke û ji bo çareserkirina pirs û pîrsegirêkên Kurdên li Swêdê û ji bo pîrsa integrasyonê xebatê dîke.
- Ji bo pêşdebirina ziman û belavkirina çanda Kurdî xebatê dîke.
- Ji bo çareserkirina pîrsên jin û ciwan û zarok û handîkapên Kurd xebatê dîke û ji bo pêşdebirina wan hewildide ku îmkanan amade bike.
- Alîkariya penaberên Kurd dîke û wan di derheqê mafên penaberan de agahdar dîke. Ji bo başkirina rewşa wan hewil dide.
- Gelê Swêdê di derheqê pîrsa Kurd û Kurdistanê de agahdar dîke û ji wan doza piştgiriya dîke.
- Li dij zordestiyê piştgiriya tevgera gelê Kurdistanê ya li Kurdistanê û li derveyî Kurdistanê dîke û ji bo parastina nasnameya neteweyî xebatê dîke.
- Bi rêxistinên demokratîk û civakî (çî swêdî, çî biyanî) re hevkarî dîke.
- F K K S ê ji bo mafên biyaniyan û penaberiyê li gor peymanên navnetewî û prensîbên beyana cihanî ya mafên mirovan bîn parastin dixebite.

Komîteyên Federasyonê

Ev komîteyên Federasyonê di kongreya 19em a Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ku di 21 û 22ê Cotmeha 2000an de li Stockholmê li avayiya ABFê de pêk hat, hatin hilbijartin.

Komîteya Karger

Keya Îzol-Serok
Hamed Gohary-Sekreter
Nasir Feyzullah- Berpirsiyarê kultur û perwerde
Vildan Tanrikulu-Berpîrsê organizekirina Jin û ciwanan
Nizal Mahmûd- Berpîrsê peneberan
Kovan Amedî- Berpîrsiyarê peywendiyên navxweyî
Fexreddîn Olçer- Berpîrsê aborî
Seyran Dûran(Seroka Yekîtiya Jinên Kurdistanê)
Şukrî Demir(Serokê Yekîtiya Ciwanên Kurd)

Cigir:

Ezîze Vatandost
Enver Karahan
Selam Cizîrî

Komîteya Giştî

Emir Cîrcîs
Ehmed Sindî
Niyaz Ehmed
Rehman Hessen
Salih Demir
Diyar Mizûrî
Reşîd Ehmedî
Cemil Demircan
Lokman Ertaş
Xunav Xoşnav
Adil Dihokî
Macit Ebdurrehman
Cigir
Nurî Salih, Gelale Nûrî, Reşîd Battê

Komîteya Rawêj

Cemal Batûn, Mustafa Aydogan, Bubê Eser, Serdar Omer, Şerif Şerîf

Komîteya Revîsor

Asî Rebbatî, Felat Koçkaya, Lokman Polat

KRF:s 20 ÅRS JUBILEUM - 20 saliya pîrozbayiya FKKSê

8 -10 juni 2001, Eggebygård

Fredag 8 juni,

2001 18:0 Festival start

Integrationsminister Mona Sahlin

KRF:s ordförande Keya Izol

20:00 Är den kurdiska frågan, en huvudvärk för omvärlden ?

Yvonne Ruwaida, (MP), Lars Ohly (V), Conny Fredriksson (SAP), Marianne Andersson (C), Taha Berwari (KRG), Xhaled Saleh, (Köpenhamns Universitet), Cemal Batun (Samordningskommitten), Keya Izol (KRF)

21:00 Studentfest för kurdiska gymnasister

Kurdiska föreningen i Stockholm organiserar

21:30 MUSIK

Hessen Melle, Hessen Sharif,

Lördag 9 juni, 2001

14:00 Kulturrock och den förlorade ungdomen

Özz leder panelen

Amir, Gulan, Helin, Kamiran Qazi, Sukri, Sewal

KUF organiserar

16:00 Kurdiska riksförbundet 20 år

Reso Zilan leder panelen

Ahmet AZIZI, forskare och Osman Aytar, forskare

S.Ince, M. Aydogan, V. Tanrikulu, M.Kiper, S.Bozarlan, Z. Xamo, K. Izol, H. Gohary

18:00 Bufo med lamm grill

20:00 MUSIK

Cudi, Lorin, RAP

Söndag 10 juni, 2001

14:00 Hur aktiva är vi i den svenska politiken ?

Vildan Tanrikulu leder panelen

Jabar Amin(Mp), Abit Dundar(Fp), Naile Aras(V), Nalin Pekgul(SAP), Bekir Uzunel(V)

16:00 "Hedersmord" kurdisk företeelse eller.....??

Keya Izol leder panelen

Marcella(Kvinno SIOS), Hidayet(Röda Korset), Devrim Nujen(Jurist), Seyran(KKF), Vildan Tanrikulu(KRF), Amir (KUF).

18:00 Avslutning

Berbang

Hejmar / No: 120, 2001

Berbang organa
Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ye
û ji du mehan careke derdikeve

Utges av Kurdiska Riksförbundet i Sverige

Berpirsiyarê giştî / ansvarig utgivare

Keya İzol

keya.izol@kurdiskarf.org

Redaksiyon / i redaktionen

Hemed Gohary

sekreter@kurdiskarf.org

Faris Marsil

Newzad Welî

Kovan Amedî

layout -pergela rûpelan

F. Marsil

berbang@kurdiskarf.org

Abonetiya salane / Prenumeration

Ji bo kesan 150 SEK

Ji bo dezgehên/myndigheter 300 SEK

Ji bo welatên din 250 SEK

Bihayê yekane 25 SEK

annons

en hel sida 5000 SEK

Navnîşan / Adress

Adresa seredanê

Henriksdalsringen 8

131 32 Nacka

Berbang

Box 49090

S-100 28 Stockholm

SWEDEN

berbang@kurdiskarf.org

www.kurdiskarf.org

tfn 08-644 6622

faks 08-650 21 20

Postgiro: 64 38 80-8

ISSN 0281-5699

Her nivîskar ji nivîsa xwe berpirsiyar e. Mafê redaksiyonê heye ku nivîsên ji derve tînin, serrast û kurt bike.

Berg: Xwezaya Swêdê (Foto: Jormo Jemsen)

Çapxane: APEC-Tryck

Ji bo hemû kes, komele û rêxistinên Kurdistanî

Ez li ser navê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, sipasiyên xwe ji bo wan kes, komele, rêxistin û partiyên dikim ku ji me re kartên sersalê şandine û bi e-mailê Newroza me pîroz kirine.

Digel slavên germ

Keya İzol

Serokê FKKSê

20 saliya Federasyonê pîroz be!

Îsal 20 sal temam dibe ku Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê hatiye ava kirin. Federasyon dê di vî warî de gelek çalakî li dar bixin.

Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê di nav dezgehên kurdan de ciyekî taybetî digre û sazûmaneke neteweyî û demokratîk e ku kurdên çar parçayên Kurdistanê û kurdên çar dewerên dinyayê pê serbilind in.

Berbang ji bo munasebeta 20 saliya Federasyonê, ji vî hejmarê pê ve heta dawiya salê dê di derheqê Federasyonê de cî bide nivîsarên cuda yên kurdan û dostên kurdan.

Ew kesên ku dixwazin di vî warî de binivîsin, rûpelên Berbangê ji nivîsên wan re vekirîne. Hûnê jî bibînin ku di vî hejmarê de çend nivîs hatine çapkirin.

Nivîs divê ne tenê li ser pesinandina Federasyonê be, lê divê kêmasiyên wê jê binin zimên û fikr û perspektîfên nû pêşkêş bikin da ku organên Federasyonê jê sûd werbigirin.

Heta hejmareke din bimînin di xweşiyê de!

www.kurdiskarf.org

naverok

İmtihaneke girîng ji bo kurdên li Swêdê	Keya Izol	6-7
Bo 20 salên hîn xurttir yên xebatê!.....	Vildan Tanrikulu	8-11
Rastiya Federasyonê	Faris Marsil	12-13
Pîrozkirina Newrozê		18
Xwepeşandineke geş a kurdan	Kovan Amedî	19
Çalakî û kongreyên komeleyên endam		20-22
Kurdek di boksê de xelata zêrîn girt		23
Agenga Kurdî.....	Salih Demir	23
Nûçeyên malbatî.....		24-26
Kurd beşdarî 1ê Gulanê bûn		27
Agahdariyeke girîng li ser gotina bo miriyan.....	Z.Abidin Zinar	28

POITRE

M. Aslan(Sidiq) Kaya

"Fikrê wî çî bû,
zîkrê wî jî ew bû"

rûpel: 14-17

20 saliya Federasyona Komeleyên
Kurdistanê li Swêdê pîroz be

Innehåll

"Det självstyre som byggts upp måste respekteras"	3
Mordet om Idris Demir	4
Våld mot kvinnor och barn är hederlöst!.....	4
Newroz..Kurdisk nyårsfest	5
Manifestation	6
"Ett enat folk kan aldrig besegras"	7-8
Aldrig mer Halabja.....	10

Îmtîhaneke girîng ji bo kurdên li Swêdê

Keya Izol
Serokê FKKSê
Keya.izol@kurdiskarf.org

FKKKS îsal 20 salîya xwe tije dike. 20 sal di jîyana rêxistineke demokratîk de ne ew çend dirêj e. Lê belê, bi nîsbet rastîya kurdan, 20 salên berdewam ji bo rêxistineke ku di warê xwe de, bi îddîaya temsîla piraniya kurdên Swêdê bike, xebat û birêvebirina wê ji aliyê piraniya hêzên siyasî yên Kurdistanê ve bê taqîpkirin û pesinandin, awayîyeke wê ya demokratîk hebe û di heman wext de rêxistineke kurd be, demeke dirêj e. Loma jî tevî kêmasî û çêyîya FKKSê di nav van 20 salan de, hebûn û berdewamiya wê hêjayê pesnê ye.

Avakirina Federasyonê

5-6 kurdên ji 4 siyasîyên cûrbecûr ya Kurdistanê Bakûr (DDKD, Riya Azadî, KUK û Ala Rizgarî), piştî darbeya eskerî li Tîrkiyê, hatin cem hev û pirsê hevkarîyeke hevbeş li dijî rejîma Tîrkiyê, anîn rojê xwe. Minaqêşeyên me bi mehan ajot. Di wê pêvajoyê de gelek dijwarîyên ve hevkarîyê derdiket holê. Lê hemû hevalên ku di wan civînan de beşdarî dikirin, di pirsê bingehîn de yekfikir bûn. **DIVÊ EM HEWL BIDIN DI NAVBERA KURDÊN LI SWÊDÊ DE HEVKARÎYEKE DEMOKRATÎK AVA BIKIN.** Loma jî piştî Kongreyê neserketî me careke din hewil da ku em Kongreya yekemîn bicivînin. Meha Gulana 1981 an de FKKSê resmî hat damezrandin. Ji ber ku destûr, program û bi tevayî awayîya FKKSê li ser konsensusa wan hêzên siyasî hatibû hazir kirin, di pratîkê de gelek zehmetî derketin pêşîya xebata me. 1985 an

de piştî hazîriya Komîsyona ku hatibû tesbît kirin Kongreyê awarte hat li dar xistin û di wê Kongreyê de awayîyeke nû ji aliyê hemû nûnerên beşdar hate pejirandin. Heta îro jî li ser wan esasan jîyana xwe ya rêxistinî dimeşîne.

Nêzikî 40 komeleyên wê yên endam li seranserê Swêdê hene. Di nav 20 salan de 9 serok guherîye. Kovara FKKSê, BERBANG ji 1982 û ve de 120 hejmar bi herdû zaravayên sereke yên Kurdî û 4 salên dawî jî bi zimanê Swêdî, hatiye weşandin. Ji destpêkê, (1981) heta îro di hemû civîn, konferans, semîner û şahîyên FKKSê de zimanê fermî kurdî bûye. Gelek Kongre, Konferans û çalakîyên din yên FKKSê de bi dehan wezîrên Swêdî wek mêvan beşdar bûne. Gelek berpîrsên rêxistinên siyasî yên kurdan û şexsiyetên kurd FKKSê ziyaret kirine. Pêwendîya FKKSê, bi hukûmet û dezgehên Swêdê re, carnan li ser esase pêwendîyeke ku di navbera dewlet û sefaretên bîyanîyan, meşîyaye. FKKS 2 Konferansên navnetewî pêk anîye. Di van Konferansan de ji 7 dewletên Ewrûpî rêxistinên demokratîk yên kurdan li ser pirsê hevkarîya kurdên li Ewrûpâyê gotûbêj kirine û li ser van babetan biryarên prensîbî girtine. Ev xebat îro hîn jî berdewam e. Konferansa Stockholmê ya 1991 an di gel Komîteya Swêdî ji bo mafên mirovatî li Kurdistanê hatiye organîze kirin. FKKS îro xwedî arşîveke dewlemend û girîng e. Hemû civîn, semîner, konferans û şahîyên ku ji aliyê FKKSê hatiye organîze kirin wek nivîs û dokuman di arşîvê me de mewcûd in. Piraniya kurdên li Swêdê FKKSê wek rêxistina xwe qebûl dikin û lê xwedî derdikevin. FKKS wek rêxistin hem di nav kurdan de hem jî di nav Swêdîyan de, xwedî prestîj û giraniyê ye.

Ji ber kêma tecrube di warê tradîsyona dewlet, înstîsyon yan jî dezgehên tevayî yên gelêrî yên kurdan, pêkanîna berdewamiya dezgehên wek FKKSê jî gelek zehmet e. Yek ji noxteyên girîng ku divê bê îşaret kirin, berdewamiya rêxistinî ya

FKKSê ye. Di vê pêvajoyê de carnar hin asteng derketine pêşîya rêxistina me. FKKSê jî wek hemû rêxistinên din yê demokratîk, di dîroka xwe de carnar rastî krîzên rêxistinî bûye. Carnar jî hedefa êrîşên hin hêzan bûye. Lê FKKSê jî van merhaleyên xwe bi kêm zerar xilas kirîye, li hember van êrîşan hebûn û awayîya FKKSê jî alîyê endamên me bi xurtî hatiye parastin. Eger pîranîya nûner û endamên FKKSê di wan rojan de bêhelwest bûna, îro ev rêxistin jî zû ve jî holê rabûbû. Gelek êşkere bû ku armanca wan êrîşan, di eslê xwe de hewldan jî bo hilweşandina FKKSê bû. Lê, ew bi serneketin.

Tehlîlkirina xebata FKKSê ya 20 salan gelek zehmet e. Lê eger em li panoramaya van 20 salan, jî destpêk heta îro, temaşa bikin, emê bi rehetî alîyên wê yê erînî û neyînî bibînin. Gava em vegehin berê 20 sal û bibînin ku fikra FKKSê çawa destpêkir û wê gavê ev babeta çawa dihat nîrxandin, dibeku em baştir pêvajoya 20 salan têbîgehên.

FKKS di nav van 20 salan de 19 Kongreyên asîl, 2 Kongreyên awarte pêk anîye. Organên wê, KK (Komîteya Kargêr, 9 asîl, 3 çîgir) 520 caran, Komîteya Giştî (KG, 12 asîl, 3 çîgir) 100 caran civiyaye. (Li gor destûra FKKSê, hejmar teqrîben in)

FKKSê heta îro wek li jor jî min behs kir, xebatên gelek hêja kirîye. Ji avakirina Zarokxana kurdî, Xwendegêhê bilind ya Mamosteyên kurd, 7 musabaqayên folklor, muzîk û sporê, bi sedan Xwepêşandanên protestoyê li dij 4 dewletên dagîrker heta bidestxistina weşanên kurdî ya radyoya Swêdî, FKKSê bi sedan xebat û çalakîyên girîng û bêhem-pa pêk anîye.

Civat diguhere, divê em jî şiklê xebata xwe bigehurînin

Di gel van serketinan hin pîrs hene ku FKKSê di hazirî û pêkanîna xwe de lawaz bûye xwe li gor pêwîstîya civata kurd li Swêdê amade nekiriye.. Piştî 20 salan diviyabû FKKS bi tecrubeyên xwe yê dewlemend di hin waran de encamên baştir bigre. Civata kurdan li Swêdê ne wek berê 20 sal e. Gelek

tişt hatiye guherandin. Îro pîrsên sîyasî yan jî civakî wek berê 10-15 salan, wek xaleke sereke di rojva kurdên li Swêdê nîne. Alaqa ji bo xebatên civakî her diçe kêmtir dibe. Nîfşên yekemîn ku zêdetir ji ber sebebên sîyasî koçber bûn hatin Swêdê di warê aktîfbûyîne de hêdî hêdî berbi windabûnê diçin. Nîfşên nûn ku zarokên wan in, jî kar û barên civakî direvin û xwe nêzikî xebatên weha nakin. Ewçend çalak û aktîf bûna civata kurdên li Swêdê jî bo mobilîzekirina ciwanên kurdan rê venekiriye. Ev problemeke girîng û acil e.. Li ser de jî îro, pîrs û pîrsgîrêkên mezin di nav nîfşên nûn yê kurdan de hene. Xort û keçên kurdan ku temenê wan 16-25 in, di nav pêvajoyeke dijwar de ne. Ne dêubavên wan, ne FKKSê yan jî rêxistina Ciwanan, ne jî civata Swêdê jî bin van pîrsan dikare derkeve. Pîrsa nasnameyê, wekhevî di navbera jin û mêr, keç û kur, pîrsên perwerde û xwendina bilind, bi tevayî pêşerojên ciwanên me îro pîrsa yekemîn ya rojva me ye. Îro di FKKSê de kesên ku jî bo organa ten hilbijartin, di temenê 35-50 de ne. Yanî bi gotineke din her mirovên me yê kevn ku di karê FKKSê de bi salan beşdarî kirine, ew in.

FFKKSê di nav 20 salên dawîyê de pîrsa kadroyên pispor di warê rêxistinî û diplomasiyê de mixabin biser neketiye. Tevî ku di civata Swêdê de em xwedî gelek îmkan û îmtîyazan in, zemîneyeke xurt ya piştgirîyê jî alîyê raya giştî ya Swêdê tê nîşandan, em di warê diplomasiyê de wek pêwîst ku ji me tê hêvî kirin, biserketî ninin. Aktorên ku di karê lobbyê de aktîf in jî koordînasoyeke modern bêpar in. Rêxistinên sîyasî, demokratîk, dezheg û înstîtuşyonên kurdên li Swêdê divê di nav xwe de jî bo karên pêwîst bikaribin koordînasoyeke xurt û têkûz pêk bînin.

FKKS jî bo me kurdan platformeke gelek girîng û xwedî îmkanên mezin e. Hebûna FKKSê wek rêxistineke netewî, bi xebat û çalakîyên xwe jî bo me hemûyan tecrubeyeke giranbiha ye. Divê em bi her awayî wê biparêzin, xurtir û çalaktir bikin. Ev vati-nyeke netewî ye.

Bo 20 salên hîn xurttir yên xebatê!

Vildan Tanrikulu

Di meha gulânê ya sala 2001an de Federasyona Komeleyên Kurdistanê Li Swêdê (FKKS) 20 salîya xwe tamam dike. Jiyanek 20 salan ji bo rêxistinek ne demek dirêj e. Lê di rastiya civata kurd û welatê me Kurdistanê de, bi qeneeta min ev yek bûyerek girîng e.

Sewîya birêxistinbûnê, domdariya rêxistinan û bi fonksiyonbûna rêxistinan, di dema me de weke pêvanên girîng yên pêşketîbûna civatan tên dîtin. Her weha ev tişt, pîvanên girîng yên xurtbûn û demokratîkbûna civatan in. Gîrîngîya 20 salîya FKKS jî, ji bo min bi van pîvanan maneya xwe ya esasî dide diyar kirin.

FKKS berê bîst salan bi hewcedariyek hevkarîyê di navbeyna alîgirên hêzên cuda yên sîyasî yên kurdan ve li Swêdê hate avakirin. Hevkarî, berê her tiştî ji bo, li Swêdê peydakirina piştgirîyê ji maf û azadiyên kurdan yên rewa re pêwîst hatibû dîtin. Her weha, her çend weke îroj ne zêde û fireh bin jî, pîrsên bi bîyanîbûna me û bi nasnameya me ya neteweyî ve girêdayî jî bingehên pêwîstîya hevkarîyê pêk dianîn. Kêma yan jî zêde, xwedîyê girniyeke mezin yan jî biçûk bin, ev xal, îroj jî, piştî 20 salan ji avabûna FKKS hewcedariya rêxistineke weke FKKS ji bo kurdên li Swêdê dijîn, pêk tînin. Ji van rastiyan ku di destûra FKKS de jî bi gotinên cuda hatine îfade kirin, bingehên fikrî yên pêwîstîya FKKS xuya dibin.

Di van bîst salên derbasbûyî de, çî li ser avahiya FKKS û çî jî di derheqa xebatên FKKS de gelek tiêt dikarin bîn gotin. Eşkere ye ku meqaleyek têrî nir-

xandina pîralî ya FKKS nake. Lê bîst salîya FKKS, wesîleyek girîng e ku çend zalên esasî yên FKKS careke din bîn bi bîr anîn û nirxandin.

Ji van tiştên li jor behskirî, qereqtera FKKS derdikeve holê. Wekî ku gelek carên din di van bîst salan de hatiye gotin û di gelek meqale û gotarên min yên di derheqa FKKS de min besh kiriye, FKKS rêxistinekî demokratî, neteweyî û kutleyî ya kurdên li Swêdê ye. Ev her sê xisûsiyetên FKKS di van bîst salan de xurttir bûye. Her çend car caran li ser xurbûna alîyekî ji xisûsiyetên FKKS di civata kurd de dîtinên cuda derketibin jî, rastî ew e ku demokratîkbûn, netewîbûn û kutlewîbûna FKKS li gora salên destpêkê xurttir e.

Di hin deman de hin nakokîyên sîyasî yên ji derveyî avahî û xebata FKKS tesîrê li ser FKKS kirîye. Weke mîsal mirov dikare helwesta PKK ya li dijî FKKS ji destpêkê heta îroj yan jî tesîra şerê navxweyî a li Kurdistan Başûr nîşan bide. Lê di van her du rewşan de jî xwedîyê van helwestên xelet, ji kirinên xwe ne bi tenê zerar dane berjewendiyên kurdan yên giştî, her weha ew bi xwe jî zerar dîtine. Dema alîgirên YNK xwe ji xebatên FKKS dûr xistin, û îroj dema peywendiyên PDK û YNK baştir dibe û ber bi aşîtîyeke domdar gavên pêş tînin avêtin, êşkere dibe ku, ewên zêdetir ji durketina FKKS zerar dîtine YNK bi xwe ye. Ji ber ku, her çend li hin komeleyên endam yên FKKS ji ber vê helwestê perçebûn çêbûn û endamên FKKS kêmtir bûn, lê FKKS dîsa jî bi beşdariyeke fireh ya kurdên li Swêdê û piştgirîyeke xurt yên gelek hêzên sîyasî yên din hebûna xwe û xebata xwe parast û hate van rojan. Ev yek, careke din nîşan da mirov bi neqilkirina nakokîyên sîyasî nav avahî û xebata FKKS tiştetek qezenc nake.

Li vir divê mirov xaleke din ya girêdayî peywendî û helwestên hêzên kurdan yên sîyasî bi FKKS re binirxîne. Ev tiêt dema behsa FKKS û xebatên FKKS

tê holê herdem dibe yek ji wan babetên herî girîng yê nunaqêşeyê. Weke ku ji avakirina FKKS jî dîyar dibe, hêzên kurdan yê sîyasî hîma FKKS ye û bi qeneeta min piêtgirîya hêzên sîyasî garantora domdarîya avahî û xebatên FKKS ye. Ji bo min ev yek rastîyeke eşkereye. Dema ez di organên FKKS de bixzebitim yan nexzebitim, ez bi xwe endamê rêxistinek kurdan yê sîyasî bim yan na, ji bo min ev rastî nayê guherandinê. Sedema vê yekê jî pir eşkere ye. Hêzên kurdan yê sîyasî îradeya muştêrek yê hin aliyên civata kurd in. Dema ev îradeyên muştêrek ji derveyî xebata FKKS bin, ew tê maneya ku beşa herî birêxistin û dînamîk a civata kurd ji derveyî xebata FKKS dimîne û ev yek rêxistineke weke FKKS ne bi tenê di warê temsîla dîtinên cuda yê di civata kurd de qels dike, her weha temsîla fiilî û firehbûna kutlewî ya FKKS jî tengtir û qelstir dike. Her weha, ji bo hêzên kurdan yê sîyasî û alîgir û endamên wan yê li Swêdê hem mafêke tabî û meşrû û hem jî berpirsiyarîyeke neteweyî ye ku li ser FKKS û xebatên wî xwedîyê dîtin û helwestan bin, di derheqê armançên FKKS de xwedîyê perspektîf û programan bin û ji bo pêkanîna wan li gorî sîstema yek kes yek deng di komeleyan de û organên FKKS de îttîfaqan çêkin û aktîf bixebitin. Yek ji van tiêtan jî ne li dijî xebata demokratîk e. Eksê wê, demokrasiya di nav FKKS de xurttir dike. Loma jî, bi qeneeta min hem hêzên kurdan yê sîyasî hem jî kurdên serbixwe, hessasiyâtên xwe di vî warî de bidomînin û beşdarî û piêtgirîyekî hîn firehtir û aktîvtir ji avahî û xebatên FKKS re ji hêzên kurdan yê sîyasî bîn peyda kirin.

Ev tiştên ku min di derheqê peywendiyên hêzên kurdan yê sîyasî û FKKS anî ziman, nayê maneya ku hêzên kurdan yê sîyasî di derheqê avahî û xebatên FKKS de xelêrî nekirine û nakin. Min behsa du mîsalan li jor kir. Demokrasi ew e ku, mirov dema bisernekeve jî, encamên hilbijartînan bikaribe qebûl bike û ji bo ku bi xwe bê hilbijartin xebata xwe bidomîne.

Dema çî kurdên serbixwe bin, çî jî alîgir û endamên rêxistinên sîyasî bin, piştî netîceya hilbijartînek yan jî îttîfaqek di pêvajoya demokratîk a FKKS

de neyên hilbijartin û dî re xwe bixeydînin û ji FKKS dûr bikevin, ew bi tenê bêtehemmulîya li hember demokrasiyê û qaîdeyên demokratîk nîşan dide.

Hêzên sîyasî divê di xebata FKKS de ev qadê deya esasî ya demokrasiyê re bi xurtî xwedî derkevin. Alîyekî din jî ew e ku, divê hêzên kurdan yê sîyasî, eger dixwazin FKKS ji bo berjewendiyên giştî yê gelê kurd û kurdên li Swêdê, weke ku di destûrên FKKS de hatine diyarkirin, xebateke xurttir bê amadekirin, divê weke mîsal di warê peyda kirina piştgiriyê ji bo rêkoşîna gelê kurd li tevahiya Kurdîstanê xebateke çawa bê kirin, yan jî di pirsê entegrasyonê de, di pirsê mafê penaberîyê de perspektîfên xebatên û awayên xebatên FKKS divê çawa bin, bi xwe xwedîyê program û pêşniyara bin.

Ev bi tenê têr nake, li gel vê yekê divê alîgir û endamên xwe yê ku dikarin van karan bi awayekê herî baş pêk bînin, teşwîq bikin ku di komeleyên endam û organên FKKS de çî bigrin û bixebitin. Eger bi vî awayî nebe û hêzên sîyasî bi tenê temsîlên xwe yê fîzîkî/rêxistinî bifikirin, ne FKKS xurttir dibe ne jî ji bo berjewendiyên kurdan bi giştî û li Swêdê xebateke xurttir tê amadekirin.

Ez bi dileke rehet nikarim bibêjim ku hêzên sîyasî yê kurdan beşdarî û piştgiriyên xwe yê ji bo FKKS de bi giştî van xalan dane pêş. Loma jî hêvî û daxwaza min ew e ku hêzên sîyasî di vê xalê de, salên li pêş me hîn bi ihtîmam helwest bigrin.

Alîyeke din ji tecrubeya bîst salî yê xebata FKKS ku bi min hewcedarê nixandinê ye, awayên xebata FKKS ye. Ez bi xwe di tevahiya jiyana min ya li Swêdê, çî wek endamek komeleyan û çî jî wek berpirsiyarên xwe yê di orgfanên hilbijartî yê FKKS de, bi rehetî nikarim bibêjim ku em gelek serketî ne. Her çend gelek pêşketin çêbûbin jî, bi qeneeta min, FKKS di xebatên xwe de hîn jî si bê planbûnê û spontanîyê xelas nebûye.

Dema min li hin raporên berê temaşe kir, xuya bû ku, berê deh salan jî ev kêmasî hatiye behskirin.

FKKS hem ji bo xebatên giştî ji bo piêtgirîya sîyasî hem jî di derheqa xebatên ku bi pirsên me yê bi re-wêa biyanîbûn û nasnameya neteweyî yê me re girê-dayî nin, divê planên xebatê yê demdirêj amade bike û li dû bûyeran nekeve. Her weha di vî warî de divê awayên xebatên xwe jî ne lo gora xwe tatmîn kirinê lê li gora nerîce wergirtinê amade bikin. Ji bo vê yekê jî, koordînasyonê ji bo bikaranîna hemû potansiyela zanyarî û rêxistinî a kurdên li Swêdê pêwîstîyek e. Di van bîst salan de ev koordînasyon car caran xurt bûye, car caran qels bûye. Lê mixabin berde-wamîyek di vî warî de nehatiye bi dest xistin. FKKS ji hemû avahiyên kurdên li Swêdê baştir dikare vê pêwîstiyê pêk bîne û divê pêk bîne jî. Ji bo ku, avahiyên cuda yê kurdên li Swêdê, çî yê sîyasî çî jî yê kutlewî û kulturî ne raqîbên hevûdu ne. Lê ew di eslê xwe de hevûdu temam dikin. FKKS divê ji bo dom-dariya koordînasyona xebatên kurdên li Swêdê û potansiyela zanyarî ya kurdên Swêdê baştir û xurttir bixebite.

Bi munasebeta bîst salîya avakirina FKKS, di çarçoveya meqaleyek de, min xwest hin aliyên esasî yê xebatên û avahiya FKKS binirxînim. Her nixandî divê bi xwe re hin netîceyan jî derxe holê. Ez jî, ji tecrubeya xwe ya di nav FKKS de van xalên jêrîn ku

bi qenceta min yê herî girîng in, hin tişt dúbare bin jî, dîyar bikim;

* **FKKS, li Swêdê ji bo lêgerîn û xebatên ji bo peydakirina çareyan ji pirsên bi biyanîbûna me û bi nasnameya neteweyî ya me ve girêdayî nin û ji bo peydakirina piştgirîyê ji têkoşîna gelê kurd re pêwîst bû û hîn jî pêwîst e.**

* FKKS, di xebata xwe ya bîst salî de ji bo gelê kurd bi giştî, taybetî jî ji bo me kurdên li Swêdê bûye dibistanek girîng ya hevkarî, demokrasi û li hev tehamulkirinê.

* **FKKS bi zimanê xwe yê xebatê û bi perspektîfên xwe yê xebatê bûye semboleke girîng a yekî-tîya neteweyî a kurdan û bi vî yekê jî ji bo hemû kurdan serbilindîyek e.**

* FKKS, hemû aliyên Kurdîstanê azad be jî, ji bo nîfşên li Swêdê çêdibin dê her pêwîstîyek be û em divê FKKS weke sembol û avahiya temsîla îradeya demokratîk a kurdên li Swêdê binêrin û xurttir bikin.

* **FKKS sembola xurtbûna civata kurd li Swêdê ye, ji bo ku bi tenê civatek bi rêxistî dikare xurt, pêşketî û xwediyê mafên xwe be.**

Stockholm, 07.05.2001

Yek ji civînên Komîteya Karger a Federasyonê bi Daîreya Biyanîyan re(1983)

5-6 kurdên ji 4 sîyasetên cûrbecûr ya Kurdistana Bakûr (DDKD, Riya Azadî, KUK û Ala Rizgarî), piştî darbeya eskerî li Tirkîyê, hatin cem hev û pirsê hevkarîyeke hev-beş li dij rejîma Tirkîyê, anîn rojeva xwe. Hevalên ku di wan civînan de beşdarî dikirin, di pirsêke bingehîn de yekfikir bûn. DIVÊ EM HEWL BIDIN DI NAVBERA KURDÊN LI SWÊDÊ DE HEVKARÎYEKE DEMOKRATÎK AVA BIKIN. Loma jî piştî Kongreyeke neserketî me careke din hewil da ku em Kongreya yekemîn bicivînin. Meha Gulana 1981 an de FKKSê resmî hat damezrandin.

Bistek ji civîneke FKKSê , (1983) (Li milê çepê ber bi rastê; Salih Ince, Hans Goran Frank, (Parlamentere Sosyaldemokrat), Lars Gunnar Eriksson (Berpirsiyarê Daireya Biyanîyan) Oswald Soderqvist (parlamentere part. Çep)

Gelek kongre, konferans û çalakîyên FKKSê de, bi dehan wezîrên Swêdî wek mêvan beşdar bûn. Pêwendîya FKKSê, bi hukûmet û dezgehên Swêdê re, carnan li ser esasê pêwendîyeke ku di navbera dewlet û sefaretên bîyanîyan, meşîya-ye. FKKS 2 Konferansên navnetewî pêk aniye. Ev xebat îro hîn jî berdewam e. Konferansa Stockholmê ya 1991 an di gel Komîteya Swêdî ji bo mafên mirovatî li Kurdistanê hatiye organize kirin. FKKS îro xwedî arşîveke dewlemend û girîng e.

Di xwepêşanda- neke FKKSê de nivîskar û reji- sorê Swêdî Hans Alfredson dipeyivê, Serokê Rêxistina Parastina Zarokan Thomas Hammarby li benda dora xwe ya axaft- inê ye.

Rastiya Federasyonê

Faris Marsil
berbang@kurdiskarf.org

Bêguman kurdên ku ji ber sebêbên siyasî terka welatê xwe kirin û li Swêdê bi ci bûn di van 20 salên dawiyê de gelek xebatên berbiçav kirin. Ne hehceye ku meriv careke din dubare bike. Bi a min li derveyî karê kulturî, zimên û weşengeriyê di warî rêxistinî de karê ku ew biserxistin avakirina rexistina Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê bû. Ev dezgeh di radeya neteweyî û demokratîk de him ji bo hemû kurdên li çar parçeyên welêt û him ji bo kurdên ku li her derê dinyayê belavbûne bû nimuneyeke bêhempa.

Nehewceye ku meriv li vir feydeya vê rêxistina me ya neteweyî ku tesîra wê li ser pêşketin û parastina ziman û kultura me bûye, careke din dubare bike, ji ber ku ev ji aliyê her kurdekî ve tete zanîn û pesinandin. Divê em bi destketfiyên xwe û dezgehên xwe yê neteweyî serbilind bibin, lê divê ev neyê wê mahnayê ku em kêmasiyên xwe jî nebêjin û wan ji raya giştî ya kurdan re eşkere nekin.

Federasyon rexistineke demokratîk e û organên wê ji aliyê nûnerên wê ve bi awayekî demokratîk tî hîlbijartin, divê tu îtiraza yekî li hember wê tunebe, lê di encamê de yê ku karûbarê Federasyonê dimeşînin ew kesên ku di organên wê de û bi taybetî jî di organa Komîteya Karger de cih distinin. Di van salên dawiyê de Federasyon giraniya xebata xwe dide problemên kurdên Swêdê lê meriv nikare bibêje ku endamên ku organên Federasyonê de cî distînin, ihtiyaciya vê yekê didin. Ez bawer im hûnê jî di vî warî de bi min re hemfikirin bin ku; organên Federasyonê wek kapasite û wek kompetent ne temerkûza kurdên Swêdê ne. Divê em li ser vê yekê serê xwe bêşînin û sebêbên wê destnîşan bikin.

Êdî Swêd ne Swêda berê ye û kurd jî ne kurdên berê ne; interese-yên kurdan hatine guherandin, û naveroka xebatên demokratîk jî ber bi guherandinê ve diçin. Teknik û teknolojiyê pêş ketiye, civatê bûye civata ITê (Informasyon Teknoloji). Êdî ew buroyên mezin zêde bi kêr nayên di şûna wan de, di odeyekê piçûk de bi www û e-mailan meriv digihîje her derê dinyayê û proje û raporên xwe pêşkêşî merciyên alaquadar dike, civata xwe û civata ku tê de ye di derbarê karê xwe de haydar dike. Ji bo van karan jî êdî dezgehên me yê demokratîk divê balê bidin ser însanên kompetent ku di karê xwe de pispor in, civata kurd û swêdê baş nas dikin, siyaseta dewletên Ewropayê û bi taybetî jî Yekîtiya Ewropayê û îmkânên ku ew pêşkêşî dikin divê baş taqîb bikin. Pêwîstî bi wan însan hene ku ew bi kar û barê civakî re mijul bibin, problemên integrasyon û segresiyonê re alaquadar bibin, plan û projeyan pêşkêşî bikin, diplomasiyê zanîbin, yanî ew armancên Federasyonê ku kiriye bîngeha xebata xwe divê bi awayî hostatî û zanetî bi cîh bînin. **Lê rastiya me ewe e ku em bi xwe li derveyî civata Swêdê dijîn, lê bi problemên ku civata Swêdê derxistine pêşiya me ve, alaquadar dibin.**

Îro organên Federasyonê zêdetir bi karê pratîk (wek organîzekirina şeva Newrozê, kongre, şevên şîn û şahîya) ve serê xwe dişînin û ji bo wan karan jî, jê re zaniyariyê kûr ne pêwîst e; li gel wê jî ew gelek caran van karan jî bi rêk û pêk bi ser naxin.

Fedekarî ber bi bayê ve diçe

Di van çend salên dawiyê de, êdî ew fedekarî û karê îdeal yê berê di nav me kurdan de jî ber bi bayê ve diçin û wek fikir ne be jî, lê wek şiklê jiyanê liberalîzmê di nav me de pêş dikeve. Bê menfeta şexsî êdî em xwe nêzî xebata îdeal û demokratîk naxin û ev dibe fenomeneke. Bi a min problemên Federasyonê jî ku carna rû didin, di bîngeha wan

de ev felsefe heye. Ji bo wê jî divê em realist bin û li gorî vê rastiya xwe gav bavêjin.

Divê çend kesên Komîteya Karger ji wan kesên zîrek, zana û xwediye kompetent pêk bînin ku ew herî hindik bi projeyan di Federasyonê de kar bikin û karûbarê Federasyonê ew bimeşînin. Divê nûnerên kongreyên Federasyonê û partiyên ku li ser nûnerên Federasyonê tesîra wan hene, vî tiştî bidin berbiçav û li gorî kapasite û zanîna-ne ji bo xatir-organên Federasyonê hilbijêrin.

Li Swêdê êdî nîşekî me kurdan bûne teqawudan. Divê teqawudên me jî hewil bidin ku wek Yekîtiya Jinan û Yekîtiya Ciwanan, Yekîtiya xwe ava bikin û yek ji wan bi kontenjan bibin endamê Komîteya Kargir ya Federasyonê. Divê Yekîtiya Teqawudên Kurd jî xwe di hundirê Federasyonê de bibînin û di hundirê Federasyonê de cîyekî ji xwe re temîn bikin (Lokala Federasyonê gelek fireh e) û ji bonê aktivîteyan û pêwistiyan sosyal bi kar bînin. Ew tişt dê teqawudan ji tenêbûn û acizbûnê xelas bike û di pratîkê de kar û

barê Federasyonê siviktir bike û Federasyonê hin cazibtir û aktîvtir bike; yanî çûyin û hatina wê zêdetir danûstendinê wê dê pêrêltir bibin. **Di vî warî de Asûri-Suryaniyên ku li Swêdê dijîn û komeleya wan ya Sodertelyeyê (taxake Stockholmê) nimûneyeke baş e û divê em ji vî nimûneyê hin dersan werbigrin.**

Em kurdên ku wek siyasî hatine Swêdê û Eumrê me li ser 40-45 salî ne, gelek ji me li derveyî civata Swêdê dijîn, lê em ketine organên Federasyonê ku em nikarin di wê de feydeyê bigihînin civata xwe ya Swêdê. Di vî warî de, di navbera me û ciwanan de nakokî hene û ev nakokî di kar û barê Federasyonê de jî xwe nîşan didin. Ji bo wê jî divê "Projeya nakokîya di navbera nîşan de", beriya her tiştî li vir bê tatbîqkirin. Divê endamên organên Federasyonê ku bi dehsalan in di van organan de kar dikin, xwe pêş nexistine û li derveyî rûtinên civata Swêdê dijîn divê êdî ew bi îradeya xwe ya azad xwe ji van karvan vekşînin û rê ji wan kesên din û taybetî jî ji ciwanan re vekin ku bi rastî kar ji destê wan tê.

Nav: M. Aslan(Sidîq) Kaya, **Kengî hatiye Swêdê:** 1983, **Mesleg:** Mamosteyê kompîtorê ,

Li kuderê dijî: Stockholm, **Temenê wî (49) :**1952 - 09.04.2001 , **Malbat:** ezab, **Parola wî:**

”Kî wefa ye, ew bira ye!”

”Fikrê wî çî bû, zîkrê wî jî ew bû”

Faris Marsil
berbang@kurdiskarf.org

Sidîq, sadiqê baweriya xwe bû; wek derwêşekî jiya, di niv-sedsalê jiyana xwe de xeynî xêrê û alîkariyê tu zera-
rekê wî negihaşt tu kesî. Dilsozî, camêrî, fedakarî û ne-
fispîçûkî sîfatên wî bûn ku qerekerên wî diyar dikirin. Xwê-
dê wî ji bo xêrê şandibû vê dinyayê û bêyî ku li peyî xwe zur-
yetekî bihêle û bêyî ku xatir bixwaze; wek bayekî hat û çû.
Axa te adan, ciyê te buhuşt be, ey Aslan!!

Li gorî baweriya xwe jiya, fikrê wî çîbû, zîkrê wî jî ew bû.
Ez bawer im di 50 salên jiyana xwe de wî pê li gelêyekî jî ne-
kiriye, yekî jî ji xwe aciz nekiriye; tiştî ku jê bawer bû dikir û
di jiyana xwe de jî tesdîq dikir; heta bêjî li dijî neheqiyê, he-
valê edaletê bû, rîya ku dabû pêşiya xwe li ser wê riyê bi istîk-
rar, bi bêdudilî meşiya. Dildar, biryardar û bawermend bû.

Gotina ”na” ”zanim” di literatûra wî de tunebû; havîn û
zivistan, bihar û payîz, bi şev bi roj, bêwestan û bêgazîn, bê-
menfeet û bêferqiyet alîkariya dost, heval û hevvelatiyan di-
kir; bêyî ku îtirazekî bike, bêyî ku gilî û gazinên xwe diyar bi-
ke, ev ”wezîfeya” xwe dianî cî. Derwêşekî bû; wek çûka ”ke-
leynaka” berfiratê, neslekî dawiyê bû ku êdî di wî warî de xey-
nî wî kes nemabû.

Di civata kurdan ya ku di van 10 salên dawiyê de, êdî menfeata şexsî beriya hemû menfeatan dihat, gelek kesên ku bi eynî armancî derketibûn derveyî welêt û êdî ketibûn derdê ku çawa mal û milk tê bi dest xistin, çawa pere tê qezenckirin; wî tucarî ne menfeata xwe ya şexsî fikirî; ne peyî bi destxistina mal û milk ew bi tenê bi armanca ku zanîna xwe, bi hevvelatîyên xwe ve parve bike, xebîtî. Cefekar, wefekar û fedekar bû.

Ji zarok û ciwanan gelek hez dikir; zarok û ciwan jî jê hez dikirin. Mala xwe kiribû dersxane û di vê dersxaneyê de ilmê matematîkê û fizîk fêrî ciwan û xwendekaran dikir. Lê em yê mezîn ku êdî di civateke wek civata pêşketî ya Swêdê de bibûn xwediyê kompîturê ew bi problemên me yê kompîturê re mijûl dibû, û me ew wek hostayê kompîturê nas dikir. Di vî warî de tiştê ku ji destê wî dihat texsîr nedikir; çî kes, çî rêxistin û komele be, çî rojname, kovar û weşanxane be hemû wexta ku diketin tengasiyê, ew dihat hawara wan. Di vî warî de zana, nefispiçûk û zîrek bû.

Aslan însanekî pirr enteresant bû. Ritûnên jiyana wî ji Aya însanekî normal pirr dûr bûn. Xwarin û vexwarina wî, rabûn û rûniştina wî, îstirhet û raketina wî ne li gorî însanên ku di jiyaneke modern wek ya Swêdîyan de dijî, bû. Li derveyî kevana jiyane, dijîya; te digot qeyî jiyane protesto dike, tevdiqerîya. Carina bi rojan xwarin nedixwar, bi rojan ranediket, carna bi hefteyan traş nedibû, carna bi mehnan diranên xwe firçe nedikir; wek tu bêjî ev tişt jê re luks dihatin, yan jî barekî bû ku ji binê wî barê dernediket. Dijminê jiyana xwe ya şexsî bû; bê cixare û çay nikaribû bijî, tenê wexta raketinê jî van herdû "hevalên" xwe bêpar dima.

Le di warî karê xwe de jiyaneke wî yê muntezzam hebû ku bawer nakim tu dezgehên heyî yê kurdan jî wek wî karin yan dê bikaribin karê arşîva xwe bi rêk û pêk bigrin. Di odeya wî ya xebatê de bi hezaran dîsketên computorê hene ku tenê îstîfîkirina wan û li ser rûyê wan bînan nivîsandin, ku ew dîsketên çî ne, yan jî kitêb û kovarên ku di derheqê programên kompîturê de bi duzan bînan bicîhkirin û ev tişt bi rûtîn bînan kirin dê gelo xulqê me çiqas hebe? Di vî warî de ew gelek bi duzan bû. Xweragir, bihnfireh û bi hedan bû.

Mehmet Aslan Kaya (Sidîq) ji Wêranşehrê ye. Hin du Mêsali ye bavê wî dimre, ew û birayekî wî yê din Fexredîn -yê 8 mehî ye- jî aliyê dîyê ve tînan mezîn kirin. Diya wan Bedriye xanim bi ked û cefeyekê bêhempa wan mezîn dike; him jî wan re dîyîti him jî bavîti dike, lê di jiyane de ji sifata dîyîti zêdetir sifata hevaltîyê li pêş e.

Nîmetekê Xwediyê ku ew vê nîmeta xwe nade herkesî. Ew di ilmî matematîkê de super e, mîjîyê wî di vî warî de gelekî dişuxule. Piştî lîseyê Zanîngeha Istenbulê ya Teknîkê beja Matematîka bilind qezenc dike û diçe xwendina xwe li wê dike. Lê ew dem demekî wîlo ye ku ramanên şoreşgerî di nav ciwanan bi taybetî jî di nav xwendexarên unîwersîteyan de

Sidîq, sadiqê bawerîya xwe bû; wek derwêşekî jiya, di niv-sedsalê jiyana xwe de xeynî xêrê û alîkariyê tu zerarekê wî negihaşt tu kesî. Dilsozî, camêrî, fedakarî û nefispiçûkî sifatan wî bûn ku qerekerên wî diyar dikirin. Xwêdê wî jî bo xêrê şandibû vê dinyayê û bêyî ku li peyî xwe zuryetekî bihêle û bêyî ku xatir bixwaze; wek bayekî hat û çû. Axa te adan, ciyê te buhuşt be, ey Aslan!!

geş bûye. Ciwanên kurd yê xwendekar jî di nav lêgerineke de ne û di nav xwe de munaqeseyên bi heraret dikin.

Dem demekê nazîk e, dunya du qutub e, li Asya û Afrika û Amerikaya Latîni gelek welêt li dijî emperyalîzmê û bi alîkariya sîstema sosyalîst gihastibûn xelasiya xwe û tevî vê jî di navbera du dewletên sosyalîst; Sovyet û Çînê de problemên îdeolojîk hebû. Xwendekarên kurd yê metropolê li Anqerê, li Istenbolê û li Izmîrê di bin navê DDKDyan de hatibûn cem hev û bi hev re niqaş dikirin. Wexta di sala 1977an de ev DDDK di bin DDKDya Diyarbekirê de bînan merkezi, DDKDya Izmîrê li derveyî vê merkeziyê ma û bi serê xwe hereket kir; jî vê grûbê re digotin grûba "Serbixwe" û li der û dora Mêrdînê bi hêz bînan. Aslan jî yek ji wan bû ku bi vê grûbê re hereket dikir.

Aslan di dema xwendina xwe de pirr zîrek e, di wê demê de jî, jî xwe zêdetir alîkariya wan kesên ku muhtacî alîkariyê ne, dike. Ew jî xwe zêdetir wan difikire, pirrê caran jî ber ku alîkariya wan dike, ew nakeve îmtixanên xwe jî û bi vê awayê di sinîfê de dima. Wexta tatîlê jî ew diçû Wêranşehrê, li vir jî ew bi qursdayina xwendekarên ku di matematîkê û fizîkê de problemên wan hebûn re, mijûl dibû.

Li gorî heval û dostên wî dibêjin, di dema telebetîya xwe de jî, jî ber sebebên maddî carna rojê carekê xwarin dixwar,

”Wexta ez nuh hatibûm Swêdê, rojnameyê Swêdî nûçeyekê belavkiribû ku, ji me re pir enteresant hatibû. Nûçe weha bû: Jinikeke Swêdî ku tena bi serê xwe dijiya miribû, an-cax piştî du mehan ferqkiribûn ku ew miriye. Jinik du meh kiriya xaniyê xwe, heqê av, elektrik, telefon û faturayên din nedabû, ji bo wê jî jê re nameyên balkişandinê hatibûn şandin, lê wê bersiva van nameyan jî nedabû û qeyda wê ketibû îcrayê. Wexta memûrê îcrayê tevî polis diçin mala wê, û mecbûr dibin ku deriyê wê bişkinin, wê gavê ferq dikan ku jinik miriye. Ev ji bo civateke trajedî ye û dê rojek bê ev trajedî bê serê civata kurdên Swêdê jî û ji nuha ve sîgnalên wê xuya dikan.

Ev nimûne ji bona çî dinivsinim. Gelo diya Aslan ku li malê nabûna (bi wê ixtiyariya xwe lingekî wê li welêt e, yê din jî li Swêdê ye) ma gelo me yî piştî çend rojan fehm bikira ku Aslan çû ye ser heqîya xwe? Nûçeya ku ji me re enteresant hatibû, îro em bi xwe hêdî hêdî dibin obje û mijara wê nûçeyê. Ji vêya malxerabtir û qambaxtir gelo çî heye!?”

pirr caran jî birçî dima. Ev bûyer tesîreke wilo lê kiriye ku êdî dema ku hatiye Swêdê jî ew, ev helwesta xwe ya li hember ”birçîbûnê” domandiye.

Cûnteya 12ê îlonê wek gelek kesan wî mecbûr kir ku ew jî derkeve derveyî welêt, wek gelek kesan berê çû bin xetê, li bin xetê jî hat Swêdê. Swêd jî bo gelek kesan welatekî nû bû û jiyanekê nû li pêşîya wan bû. Lê wî careke biryara xwe dabû ku dê çawa bijî. Wî jiyana xwe ya mutewazî li Swêdê jî domand; bêyî ku qasî misqalekî bê guherandin, bêyî ku entegreyê civata Swêdê bibe, yan jî mal û milk ji xwe re bike armanc. Ji xwe demeke kin li Swêdê kar kir, piştî jî ji ber nexweşîya xwe ya madeyê, teqawud bibû.

Dostê herkesî bû, lê siyasetekê wî yê zelal hebû; li dijî neheqiyên dewleta Tirk bû û di siyaseta xwe de jî bi îstîkrar û bi prensîb bû, dîtî û îtirazên xwe bi dengê bilind digot, lê li peyî yekî tu carî nedixaft. Weşanên kurdan hemûyan taqîb dikir, gelek dixwend.

Pirê caran wexta dadiket çarşiyê dihat buroya Armançê, min rojê nedît ku ew bêpere ya kitebekê Jina Nû ya ”Armançek” e ya jî ”Medya Guneşî” yeke, bibe bixwîne. Wexta

Aslan Kaya

”Li gorî baweriya xwe jiya, fikrê wî çibû, zikrê wî jî ew bû. Ez bawer im di 50 salên jiyana xwe de wî pê li gelêyekî jî nekiriye, yekî jî ji xwe aciz nekiriye; tiştî ku jê bawer bû dikir û di jiyana xwe de jî tesdîq dikir; heta bêjî li dijî neheqiyê, hevalê edaletê bû, rîya ku dabû pêşîya xwe li ser wê riyê bi îstîkrar, bi bêdudilî meşîya. Dildar, biryardar û bawermend bû.”

pereyê wî tunebû nedikirî, yan jî bi şertê ku bi deyin bikire û dawiyê jî mutleq deynê xwe dida. Digot, ” buroya Armançê tam li gora serê min e. Ez kîngê tîm li vir çay hazir e û li ser êgir e.”

Gelek caran ew nexweş diket, nedîçû ser doktor. Nexweşîya xwe bi îradeya xwe derbas dikir. Lê ev car birîn xedar bû. Roja 9ê Nîsanê seet 9ê sibê dîsa wek her gav li odeya rûniştinê destê wî di bin serê wî de raketiye, baliva wî di bin serê wî de şemitiye, diya wî Bedriye xanim sê-çar caran ba dike wî da ku balivê bike ber serê xwe, lê ji Aslan deng dernakeve, dayê radibe ser xwe da ku balivê bike ber serê wî, lê çî bibîne; lawê wî can daye. Di 19ê Nîsanê de bi merasimeke mezin li Stockholmê hat difinkirin

Wexta ez nuh hatibûm Swêdê, rojnameyê Swêdî - dibê ku Expressen bû- nûçeyê belavkiribû ku ji me re pir enteresant hatibû. Nûçe weha bû: Jinikeke Swêdî ku tena bi serê xwe dijiya miribû, an-cax piştî du mehan ferqkiribûn ku ew miriye. Jinik du meh kiriya xaniyê xwe, heqê av, elektrik, telefon û faturayên din nedabû, ji bo wê jî jê re nameyên balkişandinê hatibûn şandin, lê wê bersiva van name-

yan jî nedabû û ketibû îcrayê.

Wexta memûrê îcrayê tevî polîs diçin mala wê, û mecbûr dibin ku deriyê wê dişkinin, wê gavê ferq dikin ku jinik miriye. Ev ji bo civateke trajedî ye û dê rojek bê ev trajedî bê serê civata kurdên Swêdê jî û nuha de sîgnalên wê xuya dikin.

Ev nimûne ji bonê çî dinivînim. Gelo diya Aslan ku li malê nabûna (bi wê ixtiyariya xwe lingekî wê li welêt e, yê din jî li Swêdê ye) ma gelo me yî piştî çend rojan fehm bikira ku Aslan çû ye ser heqîya xwe? Nûçeya ku ji me re enteresant hatibû, îro em bi xwe hêdî hêdî dibin objekt û mijara wê nûçeyê. Ji viya malxerabîr û xambaxîr gelo çî heye!?

Nasandina me

Sal 1987, meha Novemberê bû, dînya sar bû, berf dibariya. Ez nuh hatibûm Swêdê; ez û Aslan li Stockolmê li mala Mumtaz bûn. Wê demê rojnameya Armançê ji ber sebebên teknîkî du-sê meh rawestiyabû û havalan kompîtoreskirî bûn, ku em bi teknîka nû rojnameyê derxînin. Kompîtor jî li mala Mumtaz bû, Aslan jî ji bo programên wê serrast bike hatibû. Wê demê kompîtor nû derketibûn û li piyaseyê kêr û li cem kurdan hema hema çet tunebû. Kompîtor, Macintosh bû û bê hard disk bû. Programa wê ya MS Word (versiyona 3.1) di hundirê disketê de bû û bi wê disketê kar dikir.

Me li ser navê talebeyekî (ji bo talebeyan kompîtor hin erzanîr bûn) bi 14.000 kron kiribû. Lê problem ew bû ku tîpên kurdî (î, û, ş, ê, ç bi taybetî jî ş) di programa nivîsê de tunebûn. Aslan dê van herfan di hin kerekterên nivîsan de bi cî bikira û klavyeke kurdî çêkira.

Wê demê xeynî wî kes tiştên elementer yê kompîtorê jî nizanibû. Aslan bi xwe jî neçûbû tu qursekê kompîtorê; lê ew bi zanîna xwe ya mantiqî bi vî karî mijûl dibû û bi wî piştî me rest bû. Îro dibê ku teknîka kompîtorê pêş ketiye û hin programên wê hesantir bûne. Lê wê demê tiştê Aslan dikir bi serê xwe "îcadeke nû" bû. Bicîkirina van tîpan di programên nivîsê de û avakirina klavya kurdî berhemên wî ne. Bi saya serê wî em fêr bûn û ev feydeya wî gihast gelek kurd û rêxistinên wan.

Herweha wê şevê min hin taybemendiyên wî yê din jî, ji nêz ve nas kirin. Di şîva êvarê de li derveyî rûtinan xwarin xwaribû û piştî xwarinê jî qeşa dikir nava avê û ava bi qeşa vedixwar û qeşaya bermayî jî wek leblebî davêt devê xwe. Û heta raketinê du sê caran ev tişt teqrar kir.

Wexta ku ew li odeya din bi datayê mijûl dibû, Mumtaz pîrr kêfxweş bû ku Aslan li mala wan şîva êvarê xwariyê, ji ber ku berê jî gelek caran hatiye mala Mumtaz bêtî ku şivê bixwe, çûye. Wê şevê min fehm kir ku ; "ew normal ji rojêke yan jî du rojan careke xwarinê dixwe û ji bona ku ew xwarinê hezim bike ava bi qeşayê vedixwe." Wexta ew xwarin bixwa-

Aslan Kaya

"Gotina "na" û "zanim" di lîteratûra wî de tunebû; havîn û zivistan, bihar û payîz, bi şev bi roj, bêwestan û bêgazîn, bêmenfeet û bêferqiyet alîkariya dost, heval û hevwe-latîyan dikir; bêyî ku îtirazekî bike, bêyî ku gili û gazînên xwe diyar bike, ev "wezîfeya" xwe dianî cî. Derwêşekî bû; wek çûka "keleynaka" berfiratê, neslekî dawiyê bû ku êdî di vî warî de xeynî wî kes nemabû."

ra, xwarin xewa wî daniya û li gorî "pîvanên" wî, wê gavê hinek zûtîr radîza. Axir xwediyê malê ciyê min û wî li odeya rûniştinê amade kir; ez ê li ser qoltuxê razama, ew jî dê li erdê li ser doşekê xew bikira.

Teqrîben zê şevê bû ez raketim, lê ew hin hişyarbûn. Bi hîskirina sermayê ez carekê bi xwe hesiyam, min lê seetê nê-hîrî seet şê sibê bû. Aslan bêtî ku li ser doşekê razê, derê balkonê vekiribû, li ber derê balkonê, bataniyê avêtibû ser laşê xwe, jorê laşê wî tazî, destê xwe yê rastê kiribû ber serê xwe û lingên xwe kişandibû zikê xwe, li ber wê sermayê bi xire-xireke giran radîza. Ez bi xwe matmayî mabûm.

Piştî wê rojê hevaltiya me dom kir. Kingê probelemek me yê kompîtorê derdiket, baz dida hawara me, heta problemê çareser nekira, dev ji me bernedida. Lê di van salên dawiyê de teknîk gelek pêşde çû û hêsantir bû û ji bo wê jî wek berî riya me bi hev nediket. Lê wexta em rastê hev dihatin digot; "De Xwêdê mezin e, dê rojekê dewriya me li hev biqelibe". Mirin diya te bimre, te ew zû ji me veqetand!!

NEWROZ

Kurdisk nyårsfest

SOLNAHALLEN

Lördag 24 mars 2001

Klockan 18⁰⁰

- Qadir ELYASI
- M.Taha AKREYI
- Qadir ASAAD
- Shilan ALIS
- Hesên MELLE
- Seleh OSE
- Folkdansgruppen
Newroz

Axaftina serokê

FKKSê,

Keya Izol

Newroz 2001-03-24

Xwişk û birayên heja mêvanên giranbiha,

Li ser navê Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê ez Newroza we ji dil û can pîroz dikim.

Bi hêviya rojên bextewariyê ez we hemûyan silav dikim.

Iro hezên me yên siyasî, demokratîk û sivil yên kurdên li Swêdê xwepêşandaneke mezin li dar xistin. Bi beşdariya hezaran ji endam û dilsozên me ev xwepe şandana denge kurden Swêdê gihand ji bo civina sereke ya Yekîtiya Ewropayê û raya giştî ya wan. Helbet beşdariyeke hin mezin û firehtir me hêvî dikir. Lê ne xem e. Em neketine dû hejmaran. Tişte herî baş ew bû ku kurden ku beşdarê xwepêşandinê bûn û ji dil û can li wir bûn. Ev yeka serketineke mezin bû. Bila hejmara me kêr bibê, lê bila em yekdeng bin. Ev yeka hêjayê pênê ye. Loma ji ez careke din sipasê wan hemû beşdaran dikim ku me xebateke giring pêk anî.

Kesên ku îro bi hev re xwepêşandinê pêk anî, di noxteyê giring de yek fikir û yek deng bûn. Ew xwestin careke din bidin diyarkirin ku beyî ku pîrsa kurdî çareser bibê, Tirkiyê nikare bibê endamê Yekîtiya Ewropayê. yek. Madem em di ve pîrsa de yekgirtî ne, dive em hewil bidin ku dengê me xurtir derkeve û em hedi hedi xwe nezîkî enameke erîni ji bo doza kurd bikin.

Di vî warî de, em xwedî cesaret, kapasîte û pistgiriyeke mezin ya ewrupiya ne. Doza me biheq e, û Tirkiye bi siyaseta xwe ya inkar ya kurden her diçe tene dimine. Hin siyasatmedaren ewrûpi ku ji Tirkiye heviya wan hebûn, iro nema dikarin bi vî rengî qise bikin. Karbidesten rejîma Tirkiyeyê biryara xwe daye ku di siyaseta xwe ya inkare de berdewam be. Me jî biryara xwe daye ku ve siyasete wan îfsa û rûş bikin. Em nawestî, heta ku neteweye me, hemu mafên xwe yê neteweyî bi dest nexê, em ê tekoşîna xwe bidomînin.

Herçend zordestiya dewletên dagirker dom bike jî, îsal alaqayeke mezin ji bo cejna neteweyî Newroz li seransere hemû perçeyên Kurdistanê, hebû. Ev yeka îspat u nîşana daxwaz û heviya gele kurd ji bo azadî u demokrasîyê ye. Newroze îsal îşareten rojen xweş û azad dide. Rojen azad dê bi hêz û qu-

weta kurden pêk were. Tu hez we nikaribe pesiya ve pevajo ye bigre.

Li Kurdistanê iraqê gelê me azadiya xwe bi dest xistiye. 10 sal in xwe idare dikin. Idara herêmî bi her awayî dixwaze hebûna xwe biparêze û dewletên dagirker jî li firsêde digerin ku wê bifetîsin. Ew firsêde we tu car nekeve destê dijmin. Gava pêwîst be gele kurd li hemu perçeyên Kurdistanê dê ve destkewîtiya xwe û statuya we ya siyasî biparêze.

Em careke din bang li hemû raya giştî ya cihanê dikin ku di pîrsa kurd de berpirsiyariyên xwe bînin cih. YN û YE çawa di pîrsên din yê cihanê de xwedî helwest in, dive ew di pîrsa kurd de jî xwedî helwest bin. Ew divê zextên xwe yê siyasî ser Tirkiye, Iraq, Iran u Sûriyeyê zedê bikin.

Di gel êrîş û zordestiyên dewletên dagirker divê em kurd jî bikaribin yekîtiya xwe ya neteweyî û siyasî pêk bibin. Em careke din di şeva Newrozê de dixwazin ev banga xwe dubare bikin, bêyî yekîtiya siyasî ya neteweyî em nikarin bigihêjin mafên xwe, rîya azadî u demokrasîyê di vir derbas dibe.

Newroza we pîroz be.

Şeva Şahiya Newrozê

Di roja 24.3. 2001 ê de, Federasyona Komeleyên Kurdistanê Li Swêdê, cejan netewî û sala nû ya 2701 ê Newrozê li Stockholmê li Solna halenê çê kir. Di şevê de nêzikê 3000 kes ji hemû beşên Kurdistanê beşdar bûn. Şev bi dilanên Gruba Folklorê Newrozê ve vebû. Piştî gruba folklorê, serokê Federasyonê Keya İzol axivî.

Hukumeta Herema Kurdistanê Başûr, Komîteya Hevkarîya Hezên Siyasî yên Kurd û Kurdistanî, Sekreterê PSKê Kemal Burkay, Parlamentera Swêdî ji Partîya Senter Marianne Andersson, li ser navê Partîya Çep ya Swêdî Naîle Aras, PDK-Iraq Komîteya Swêd, PDK-Îran Komîteya Swêdê, PSK- Rêxistina Swêdê, YNK- Komîteya Swêd, PDK-Bakûr- Komîteya Swêd, PADEK-(Partîya Azadî û Demokrasî ya Kurdistanê)Komîteya Swêdê, Rêxistina Sosyalîst a Demokratîk a Kurdistanê RSDK-Herema Swêd, Partîya Îslamîya Kurdistan PÎK-Şaxê Swêdê, Komîteya Vejîn-liqê Swêdê, Partîya Yekitîya Kurd li Sûrîyê-Komîteya Ewropa, Komîteya Hevberdîya Demokrat a Kurd li Sûrîyê-Komîteya Swêdê, Federasyona Yekitîya Komeleyên Kurdistanê Li Almanya -KOMKAR, Însiyatîfa Kurdên li Swêdê-ÎKS, Birêvebirê Televîzyona Kurdistan Karwan Akreyî û Komeleya Karkerên Kurdistanê-Komkar-Swêd pîroznameyan ji bo şeva şahîya Newrozê şandin.

Şev bi şahî û dilan, bi dengên hunermendên wek Salih Osê, Hesên Melle, Şîlan Aliş, Qadir Assad, Mehemmed Teha Akreyî û Qadî Elyasî berdewam kir. Programa Şevê heta 2 ê sibê dewam kir û bi surûda netewî Ey Reqîb ve dawî bû.

Li ber civîna mezin ya Yekitîya Ewropayê li Stockholmê;

Xwepêşandinek geş a Kurdan

Kovan Amedî

Di pêvajoya serokatîya Swêdê di Yekitîya Ewropayê de, Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, Komîteya Hezên siyasî yên Kurd û Kurdistanî û Instiyatîva Kurd li Swêdê, ji bo kar û xebatên hevbeş ku kurdan û bi taybetî pirsra Kurdan elaqeder dike, hatin ba hev û ji bo çêkirina hinek çalakîyên hevbeş, komîteyekî hevbeş çê dikirin.

Di roja 24.3 2001 ê de civîna mezin ya Yekitîya Ewropayê li peytexta Swêdê li Stockholmê çê bû. Her di eynî rojê de, ji bo balkişandina YE yê ser pirsra Kurd, Federasyona Komeleyên Kurdistanê, Komîteya Hezên siyasî yên kurd û Kurdistanî û Instiyatîva kurd li Swêdê, bi hev re xwepêşandinek muşterek û mezin çê kirin. Kurdan bi def û zurne, bi dehan alên kurdi û bi şîrên muşterek ji istesyona Älvsjöyê ber bi ci-

yê civînê, meşîyan.

Komeleyên Kurd yên endamên Federasyonê ji bajarên wek Eskilstuna, Uppsala, Karlstad û linköpîngê jî beşdarî xwepêşandinê bûn, bi tevayî 2000 kurd di xwepêşandinê de hebûn û carekê din jî dengê xwe ji bo careserkirina pirsra Kurd, li Swêdê li bajarê Stockholmê li ber civîna mezin a Yekitîya Ewropayê bi daxwazên xwe yên muşterek dengên xwe bilind kirin û yekitîya xwe nîşan dan.

Di xwepêşandinê de li ser navê Komîteya Hevbeş Keya İzol, parlamenterê Swêdî ji partîya sosyaldemokratan Morgan Johansson, û nûnerê partîya çep axafinek kirin. Her weha li ser navê Komîteya hevbeş daxuyanîyek bi zîmanê Swêdî hat belavkirin.

Xwepêşandin bi girtina govendê li ber def û zurnê, bi serketî derbas bû.

Çalakî û kongreyên komeleyên endam

Amadekar: Kovan Amedî

Herema 1ê

Komeleya Yekitîya Nivîskarên Kurd; Di roja 1.0.3.2001ê de Komeleya Yekitîya Nivîskarên Kurd, kongreya xwe ya salawextî çê kir. Li ser navê Federasyonê Keya Îzol beşdarî kongreyê bû.

Komîteya Karger: Serok; Xelil Dihokî, sekreter Zinar Soran, berpirsiyarê aborî, Samî Ehmed Namî

Komeleya Kurd li Upplandsväsbyê; Di roja 23.3. 2001ê de Komeleya Kurd li Upplandsväsbyê civînek mezin li ser pîras integrasyonê çê kir. Di eynî rojê de cejna Newrozê jî bi çahîyekî pîroz kirin.

Komeleya Kurd li Stockholmê; Di roja 29.4. 2001ê de Komeleya Kurd li Stockholmê kongreya xwe ya 16 min ya salawextî çê kir. Ji KPN Salih Demir beşdarî kongrê bû Kongre organên xwe yên nû helbijart.

Komîteya Karger; Mistefa Kalpak, Zînet û Sewgul Çoşkun. Cîgir; Îhsan Şener û Uzeyîn Al. Komîteya Çavder; Xalit Hoce û Cemil Oztürk. Cîgir; Gulîstan Elaltunbay

Herema 2 an

Komeleya Kurdî li Sala-Hebyê; Di roja 10.2.2001ê de Komeleya Kurdî li Sala-Heby kongra xwe ya salawextî çê kir. Kongre organên xwe yên nû helbijart. Ji Komîteya Peywendiyên Navxwe berpirsiyarê herema duyem Rehman Hesên beşdarî kongrê bû û axaftinek li ser navê Federasyonê kir.

Komîteya Karger; Serok Erfan salih, berpirsiyarê aborî Abdulla Masodî, sekreter fatah Masodî, endamê komîteyê Bashar Mohammed û Jafer Resûl. Cîgir; Silan Salih û Fetah Aras. Komîteya çavdêr; Abdullah Qeredaxî û Rehman Hesên

Bistek ji civîna Kristenstad

Bistek ji civîna Goteborgê

Herema 3 an

Komeleya Kurd li Eskilstunayê; Di roja 16.3.2001ê de Komeleya Kurd li Eskilstunayê xwepêşandinek ji şehîdên Helebçeyê çê kir. Di 20.3. 2001ê de Komeleya Kurd li Eskilstunayê jî bo cejna netewî Newrozê li derveyê bajêr agir vexistin. Di roja 31.3. 2001ê de jî bi şevkî şahîyê cejna netewî Newrozê pîroz kir.

Komeleya Kurd Karlskogayê; Di roja 1.4.2001ê de Komeleya Kurd Karlskogayê, kongreya xwe ya salane pêk anî. Organên xwe yên nû helbijart. Nûnerê Komîteya Peywendiyên Navx-

Komeleya Kurdistanê li Uppsalayê; Di roja 10.3.2001ê de Komeleya Kurdistanê li Uppsalayê, kongreya xwe ya salawextî çê kir. Li ser navê Federasyonê Hemid Gewherî beşdarî kongreyê bû.

Komîteya Karger; Sidiq Feqî Teha, Herîf Bekir, Rebîn Heşîmî, Dana Ezîz, Dilawêr Zîndûrî. Cîgir Ferîdûn Emîn û Senem

Komeleya Swedî û Kurdî, li Uppsalayê; Di roja 25.3. 2001ê de Komeleya Swedî û Kurdî, li Uppsalayê cejna Newrozê bi beşdarîya 700 kesan bi şahîyekî pîroz kir.

we Cemîl Demircan beşdarî kongrê bû.

Komîteya Karger; Serok Tahir Hewramî, sekreter Dilşad Yasîn, berpirsiyarê aborî Hawar Namiq, berpirsiyarê peyvendiyan Mihemed Elî Silevanî û berpirsiyarê lawan huseyîn Silevanî. Cîgir; Ehmed Xenî

Herema 3 an, civîna xwe ya duyem çê kir;

Di roja 7.4.2001ê de Komîteya Herema sêyem ya Federasyonê civîna xwe ya 2 em li Linköpingê pêk anî. Nûnerên Komela Eskilstuna, Komela Örebro, Komela Linköping û Komela Kêmendaman li Linköpingê li gel berpirsên herema sê, Cemîl Demircan, Diyar Mizûrî û Ehmed Sindî civîyan. Di civînê de li ser kar û xebatên komeleyan û Federasyonê qise kirin û çend biryarên nû girtin.

Herema 4 an

Herema 4 an civîna xwe ya yekem çê kir;

Di roja 8.4.2001ê de herema 4 an li bajarê Göteborgê civîna xwe ya yekem çê kir. Nûnerên komeleya Göteborg, Bâros, Jönköping û Falköpingê beşdarê civînê bûn. Di civînê de berpirsiyarê Komîteya Peyvendiyan Navxwe Kovan Amedî, Sekreterê Federasyonê Hemîd Gewherî û berpirsiyarê herema 4 an Adil Dihokî amade bûn. Di civînê de li ser gelek babetan qise hate kirin û bi taybetî li ser karê organizekirina xwepêşandinê ku bi munasebeta civîna mezin ya YE li Goteborgê di roja 15-16 / 6 / 2001ê de çê dibe sekînî.

Komeleya Kurdî li Bajarê Göteborgê; Bi munasebeta xebatên hevbeş, daxwaza civînek ji komeleyên Kurd li bajarê Göteborgê heye kir. Bersîva wan komeleyên ku hatine bangkirin ji bo xebata hevbeş erênî bû. Komeleya Kurdî li Göteborgê du civînen hevbeş bi Komeleya Kulturî ya Kurdî, Komeleya Amêz, Komeleya Birûske ya Kurdên rojhilat û Komeleya Kurdên Fêlî pêkanî û çend biryarên hevbeş li ser xebatên hevbeş girtin.

Komeleya Kulturî li Bârosê; Di roja 7.4.2001ê de Komeleya Kulturî li Bâ-

Bistek ji civîna Borosê

rosê Kongreya xwe çê kir. Organên xwe yê nû hilibjart. Berpirsiyarê Komîteya Peyvendiyan Navxwe Kovan Amedî, Sekreterê Federasyonê Hemîd Gewherî û berpirsiyarê herema 4 Adil Dihokî beşdarî kongrê bûn. Ji ber ku hinek kêmasî di amadekirina Kongrê de hebû, Kongre KK ya muaqet hilibjart ku di nav 6 mehan de kêma û kêmasiyên xwe çareser bike û kongreyekî din bi beşdarîya nûnerê federasyonê pêk bîne.

Komîteya Karger; Serok; Îhsan Kemalî, sekreter; Seyfedîn Ehmed, berpirsiyarê aborî Nesrîn Ehmed, endam mi-hemed Eli, Îsmâil Merdûxî, Dilêr Mîran û mi-hemed Ehmedpûr. Cîgir: Kemal Helwet û Azad Elalî

Komeleya Kurd li Falköpingê; Di roja 8.4.2001ê de berpirsiyarê Komîteya Peyvendiyan Navxwe Kovan Amedî, Sekreterê Federasyonê Hemîd Gewherî, Komeleya Kurd li Falköpingê ziyaret kirin.

Herema 5 an

Herema 5 an civîna xwe ya duyem çê kir;

Di roja 4.3.2001ê de herema pêncan civîna xwe ya duyem li bajarê Kristianstadê pêk anî. Nûnerê Komeleya Kurdî li Malmöyê, Nûnerê Komeleya Aştî li Malmöyê, Nûnerê Komeleya Kulturî ya Kurdî li Helsinborgê û Nûnerê Komeleya Kurdî li Kristianstadê her usa berpirsiyarên Heremê Emin Circis û Macîr Elî beşdarê civînê bûn.

Di civînê de li ser çalakirina seksiyonên Jinan û Ciwanan hat qisekirin.

Li herema 5 an semînerêkî zanistî; Li herema 5 an li bajarê Malmöyê bîranîna karesata Helebçeyê hate kirin. Di sa di roja 23.3.2001ê de cejna Netewî Newroz hate pîrozkirin. Di 7.4.2001ê de semînerêkî zanistî ji bo bîranîna 54 salîya li darvekirina Qazî muhammed û 22 mîn salîya qoça dawî ya barzanî, ji aliyê prf. Cemal Nebez ve hat pêşkeşkirin.

Komeleya Kurdî li Kristianstadê; Di roja 15.4.2001ê de Komeleya Kurdî li Kristianstadê kongreya xwe ya salanepêk anî û organên xwe yê nû hilibjart. Berpirsiyarê Komîteya Peyvendiyan Navxwe Kovan Amedî, berpirsiyarên Heremê Emin Circis û Macîr Elî beşdarê kongreyê bûn.

Herema 6 an:

Komeleya Kurd li Gävleyê; Di roja 3.3.2001ê de Komeleya Kurd li Gävleyê, Kongreya xwe ya salawextî çê kir. Li ser navê berpirsiyarê herema 6an Reşîd Ehmed beşdarî kongreyê bû.

Komîteya Karger; Çalak Herçrî, Nîyaz Ehmed, Bestûn Salebî, Karzan Dadwer, Salih Mehmûdî. Cîgir Xelîl Behzad û Bawer Barzanî

Komîteya Muşawîr; Elî Qadirî, Hemîd Ehmed û Reşîd Ehmedî

Sekreterê Hizba Demokrata Kurdistan Îranê, birêz Abdullah Hesenzade bi heyetek hizbê re Federasyonê ziyaret kirin

Di roja 14.3.2001ê de Sekreterê giştî yê Hizba Demokrata Kurdistan Îranê, birêz Abdullah Hesenzade bi heyetek hizbî re Federasyonê ziyaret kirin. Mamoste Abdullah Hesenzade û heyeta Hizbê, ji aliyê Komîteya Karger ve hatin ezibandin. Pêşî sekreterê Federasyonê Hemîd Gewherî, li ser kar û xebatên Federasyonê agahdarî da wan.

Endamên Komîteya Karger di derheqa rewşa kurdistanî Îranê de çend pirs ji sekreterê Hizbê birêz Abdullah Hesenzade kirin. Momoste Abdullah Hesenzade, pêşî di derheqa Federasyonê de raya xwe bi vi ewyî pêşkeş kir û got: "Em bi yekbûn û yekîtîyê re ne, bi me xweşe ku em bi hemû hêzên xwe alîkarîya Federasyonê bikin û em ji wan bêzarî ku bi navê hizbayetîyê Federasyonê qels dikin. Em bi kar û xebatên we şanaz û serbilindin, ji bo xurtkirin û pêşxistina Federasyonê û di vê warê de karekî bikeve ser millên me, amadenin bikin.

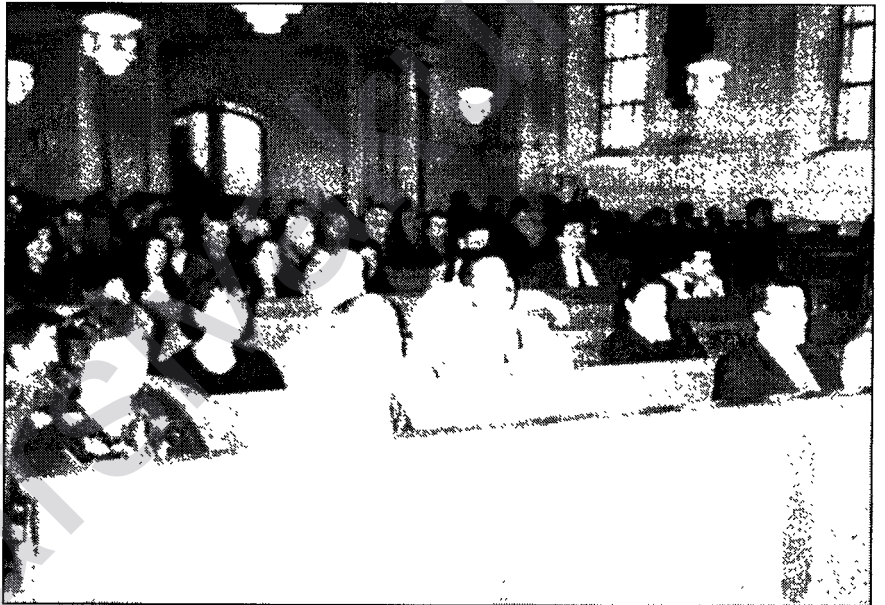
Delegasyona YNKê Federasyonê ziyaret kir

Di roja 17.4.2001ê de delegasyonê ji YNK li Swêdê bi serokatîya Serdar Emîn, Federasyonê ziyaret kirin. Delegasyona YNKê ji aliyê Komîteya Karger ve hat ezibandin. Serokê federasyonê Keya Îzol bi xêrhatina mêvanan kir.

Her du alî jî li ser kar û xebatên federasyonê axivîn. Komîteya karger ya Federasyonê carek din jî dubare kirin ku Federasyon mala hemû Kurdên rûniştîvanên li Swêdê ye. Di xebatên xwe de ferq û cudatî naxîne nav endamên xwe û deriyê wî ji hemû welatpêrêzan re vekirîye. Di dawiyê de daxwaza her du alîyan jî ew bû ku hewil bidin Kurd di federasyonê de yekbin û hêz bidin federasyonê ku xurt be û di karên xwe de pêşkeve.

Sekreterê giştî yê Hizba Demokrata Kurdistan Îranê, birêz Abdullah Hesenzade bi heyetek hizbî re Federasyonê ziyaret kirin

Di roja 16.3.2001ê de, Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, şehîdên Helebçeyê di Dêra Adolf Fredrikê de bi bîranî.

Karesata Helebçeyê hat bi bîranîn

Di roja 16.3.2001ê de, Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê, şehîdên gazên kimyawî ya bajarê Helebçeyê di Dêra Adolf Fredrikê de bi bîranî. Hejmarekî baş ji kurdan beşdarî civîna bîranînê bûn. Bîranîn bi deqeyek rêzgirtin û bi şîer û aghengên matemî dest pê kir.

Dûra Nûnerê Hukumeta Kurdistanê li Swêdê, Komîteya Hevkarîya Hêzên Siyasî yê Kurd û Kurdistanê û Federasyon peyamên xwe pêşkeş kirin. Li Dêrê pêşengehekî ji şehîdên Helebçeyê jî hat raxistin. Beşdarên ji bo şehîdên Helebçeyê mûm pê xistin. Civînek baş û bi rêk û pêk bû.

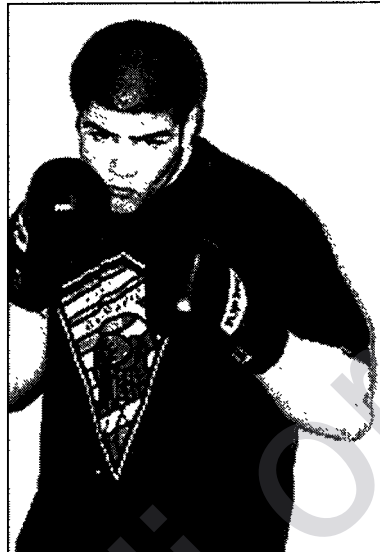
Kurdek ji Cizîra Botan, DIYAR KOMBÛ, di boksê de xelata zêrîn girt

Ev demeke dirêj e ku bi boksê mijûl dibe. Di kluba Rapid de kar dike. Di sikleta giran de boksê dike. Kluba wî Rapid bi xêra Diyar, ev serê 67 salan e ku cara pêşîn xelata zêrîn girt.

Diyar 107 kilo ye û di nav derdora boksê de jê re Tyson jî dibêjin.

Diyar Komby ji Cizîra Botan e. Di 1983an de hatine Swêdê. Di 1984an de li Stockholmê ji dayik bûye. Li Stockholmê mezin bûye nuha li Vesterosê dimîne. Ew di ber xwendina xwe re di demîn xwe yê vala de bi boksê mijûl dibe. Xuşkek û birayekî wî heye: Rojîn û Robar.

Hersê jî bi kurdîyeke pir paqij dipeyivin. Hersê jî di zaroktîya xwe de çûne krêşa kurdî ya li Tenstayê (Stockholm).

Diyar 107 kilo ye û di nav derdora boksê de jê re Tyson jî dibêjin.

Komby tog guld i USM

Boxningsklubben Rapid har fått sin första svenska mästarte i supertung-

1,35 in på första ronden gav Dahlberg upp.
- Diyar var överlycklig.
Der var lökvarl På läktaren

Ahenga Kurdî

Salih Demîr

Komela Kurd a Demokratîk û Kultûrî li Stockholm (Spånga), di 20.04.2001 de ahengek pêk tîne û xêrhatina mêvanan û endamên komelê yê hêja dike.

Ev ahenga yek ji çalakiyên Komela kurd li Spångayê ye ku komîta wê ya karger biryar standîye ku her şeş meha ahengek kultûrî pêk bîne, bi hêviya ku gelê me yê kurd şad bibe, her weha derfedeke ji bo dîtina hevdû. Hunermendên beşdarî ahengê ev bûn: Mêhdî Akırî, Dîlan, Xoşnav, Eyat

Çalakiyên Komelê:

Di ahengê de, nêzî sed kesî beşdar bûn û aheng bi hawakî rindî û dil sozî bi talî hat.

Her weha ji çalakiyên Komela Kurd li Spångayê ji bilî weşana Radyoya Aşitî di hundurê meha bê da, bi rîya "Öppna kanalen TV, "Aşitî" wê biweşîne, Zahid Birîfkanî serperistîya wê dike. Rojên çarşembê seat bîst û dudên (22.00) şevê, bi qasî seatikê di hundurê her heftê de, çalakiyên komelê û xebatên hunerî, kultûrî û edebî wê bêne weşandin.

Ji çalakiyên din yê Komela Spånga yek jî ew e, ku her rojê inî di mehê de semîner li ser helbestên kurdî û yê bîyanî li Kultûr-Kaffê pêk tînin. Di îsal de du caran semîner pêk hatin. Bi beşdarbûna helbestvan û edibê kurd Şerko Bêkes, Ferhat Şakelî, Ahmed Huseynî, her weha bi beşdarbûna

çend helbestvanên biyanî, helbestên kilasîk yê kurd mîna Şêx Nûreddînê Birîfkanî, Memdûhê Birîfkanî di hemû semînera de ji aliyê Zehid Birîfkanî ve hatin xwendin.

Komela Spångayê yekê meha pênca (01.05.2001) bar dike û diçe lokalek mezintirîn, ku li himber lokala kevin e. Navnîşan ev e: Skåmpinge backen 4,BV. Lê lokalê da dikarin pênçî-şêst kes lê rûnên û çar ode û midbexa wê heye.

Komela Kurd a Demokratîk û Kultûrî li Stockholm (Spånga) îsal wek hersal, êvara 21 meha adarê agirê Newrozê li navbêna Tensta û Rinkeby, Egebygårdê bi beşdarbûna 2000 kurdên ku li koçberiyê dijîn pîroz kirin. Di pîrozkirinê de, bi deng û awazên xwe Hesên Mele û gruba wî stranên govendê ji bo beşdaran lêxist û beşdaran govend girtin. Mesaja berpîrsê hukumeta Federal ya Kurdistanê Taha Berwarî hat xwendin û serokê Federasiyona Komelên Kurdistanê li Swêdê Keya Îzol axaftineke kurt kir, û mesaja Komela Kurd a Demokratîk û Kultûrî li Stockholm (Spånga) hat xwend.

Xwepêşandin

-Ji bo piştgiriya doza Kurd-

Şemî: 15 Hezîran 2001

Seat: 13.00

Göteplatsen- Göteborg

Amedakar; FKKS, Hevkarî, IKS

roj bûn

Pelîn Bakac

Di 13.03.2001ê de bû 8 salî. Em 8 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

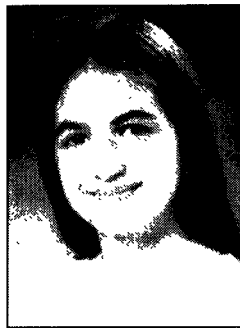
Diya te Hulya, bavê te Yilmaz, xwişkên te Roza û Evîn

roj bûn

Vîyan Saganda

Di 16. 04. 2001ê de bû 4 salî. Em 4 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te, bavê te û birayê Alan

roj bûn

Arya Cilgin

Di 07 .03.2001ê de bû 13 salî. Em 13 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Diya te, bavê te, xwişkên te Rûken, Nûşîn, Rûgeş û kuzînen te Aras û Ronas

roj bûn

Robîn Ewdal

Di 24. 05. 2001ê de dibe 7 salî. Em 7 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Dê û bavê te, dapîr û babîrê te û xalê te

roj bûn

Hêlîn Ewdal

Di 24. 04. 2001ê de bû 3 salî. Em 3 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Dê û bavê te, dapîr û babîrê te û xalê te

roj bûn

Hêlîn Pakdemir

Di 29. 05. 2001ê de bû 7 salî. Em 7 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

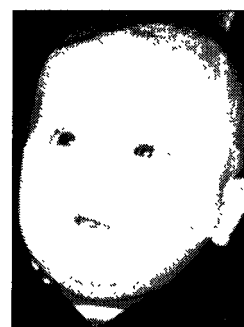
Muzeyyen-Mahmûd, Berfîn, Ferhad

roj bûn

Berfîn Pakdemir

Di 20. 05. 2001ê de bû 4 salî. Em 4 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Muzeyyen-Mahmûd, Hêlîn, Ferhad

roj bûn

Kevin Nêrwey

Di 13.06. 2001ê de bû 1 salî. Em 1 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Dê te Nazdar bavê te Alan û xwişka te Hêlîn

rojbûn

Seydo Aydoğan

Di 11.03.2001ê de 6 salîya xwe pîroz kir. Mala me bi te şêntir û jiyana me jîbi te xweştir e.

Xwişaka te Zelal û birayê te Baris Aydoğan

rojbûn

Hêlîn Aydoğan

Di 01.06.2001ê de 9 salîya xwe pîroz kir. Mala me bi te şêntir û jiyana me jîbi te xweştir e.

Xwişaka te Zelal û birayê te Baris Aydoğan

rojbûn

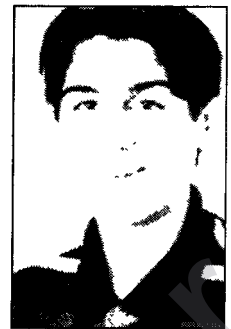

Robin Marsil

Di 30. 05. 2001ê de bû 9 salî. Em 9 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Dê û bavê te, birayê te Kevin

rojbûn

Firat Ölçer

Di 24.04 2001ê de bû 16 salî. Em 16 saliya te pîroz dikin; bi hêviya gelek sersalên din, em daxwaza jiyaneke şad dikin.

Dê û bavê te, birayên te, xwişka te û pîra te

Salveger

Pîrozbayiya salvegera zewaca Şukran Baksî û Vildan Tanrikulu

Di 29ê Nîsana 2001ê de 6 sal ser zewaca we re derbas bû û ket sala 7an, em we pîroz dikin û hêvîdar in heta dawîya jiyana xwe her bi hev re bin sax, şad û bextiyar bin.

M. Lewendî, Muzeyyen Esmeroglu, Hêlîn, Berfîn û Ferhat

Wefat

Abdulgani Demir

1964 - 07.02.2001

Welatparêzê nemir, cigirê serokê Civata Kurd li Gissenê (Almanya) çû ser dilovaniya xwe. Em sersaxiyê ji malbata û gelê kurd re dixwazin.

Xwarziyên wî, Yusif, Hilat û Nastiya Sabri

Ji bo xwendekarên Kurd yê ku îsal liseyê (gymnasiumê) xelas dikin!

Ew kesên ku dixwazin, dikarin rismeke xwe ji me re bişînin, da ku em di Berbangê de çap bikin û wan pîroz bikin!

Komeleya Kurd a Stockholmê

Wefat

**M. Aslan Kaya
(Sidîq)**

1952-09-04-2001

Ji bo malbata ASLAN Kaya

Em bi minasebeta wefata welatparêzê hêja Aslan Kaya ya bêwext gelekî xemgîn. Aslan wek însanekî welatperwer, di hemû jiyana xwe de hewildayînên wî ji bo xizmeta gelê kurd û berjewendiyên neteweyî bûn. Ew kurdekî ku li hemberî dagirkerên Kurdistanê bêtawîz û xwedî înadeke mezin bû.

Wî di kurtejiyana xwe ya sirgûnê de jî tu tiştek ji xusûsiyetên xwe yên fikrî û welatparêzî wenda nekir. Wî heta roja dawiyê jî bi heyecana xortekî çardeh salî wazîfeyên xwe yên milî pêk anîn. Îfadekirina Aslan di van çend rêzan de zahmetiyeke mezin e. Ew jî wek wan kesên ku li sirgûnê jiyana xwe ji dest da, bi hesretax û awa xwe çû ser dilovaniya xwe. Em ê her tim wî bi bîr binin.

Gelê Kurdistanê ewledekî xwe yê hêja winda kir. Em êşa malbat û dostên wî bi wan re par ve dikin, bila serê miletê kurd sax be

Bila serê me sax be.

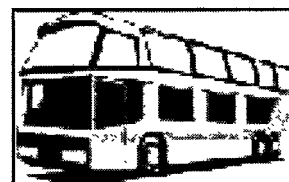
Keya Îzol
Serokê FKKSê

2001-04-17

**Ji bo hevweletiyên me yên başûr ku dixwazin havînê herin welatê
xwe û mecalên wan tune şeveke li Istenbolê bimînin!**

Mardîn Ekspres

Seferên Istenbol-Silopiyê li dar xistiye!

بۆ کوردەکانی باشوری کوردستان

بۆ کوردەکانی باشوری کوردستان که دەیانەوی سەفەری ولات بکەن و دەرهتانی ئەومیان نیه که شهۆیک له ستانبول بمیننوه، په یهۆندی به ماردین ئیسپریسهوه بگرن .

ماردین ئیسپریس سەفەری ستانبول - ساوپی

ته له فۆنی 0090- 212 - 658 02 02 و 658 02 03

Adres

Büyük Istanbul Otogari,

No: 167

Istanbul -Turkiye

Tel: 0212 -658 02 02
658 02 03

Kurd bi aktivî beşdarî 1ê Gulanê bûn

Wek her sal îsal jî kurdên li Swêdê ciwar bibûn di bin bandora Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêd de, bi aktivî beşdarî re Gulanê bûn.

Li Stockholme kurd wek hersal îsal jî di bin alaya Kurdistanê de bi Partiya Sosyaldemokrat û bi Partiya Çep re meşyan. Nêzî 300 kurd beşdarî rê Gulana Partiya Çep bûn; bi bandrol û sloganên xwe bala raya giştî ya swêdiyan kişandin ser pîrsa kurdî.

Di rismê jorîn de bisteke ji meşatê Gulanê

Gelek kurd bi cilên xwe yê neteweyî beşdarî 1ê Gulanê bûn. Di risim de kurdekî dimilî bi navê Koyo Berz bi cilên xwe yê milî di meşa 1ê Gulanê de.

Agahdariyeke girîng li ser gotina bo miriyan

Zeynelabidîn Zinar

Di van demên dawî de, ez bi xwe jî gava di hin şîn, serxweşî û bîranînan de ku hazir bûme û gava ku behsa yê mirî hatiye kirin, jê re bi piranî bo rêzgirtin peyvika KEK û ji laşê wî re jî TERRM hatiye gotin. Ev herdu gotin, ji aliyê zana û siyasetmedarên Kurd ve têne gotin û hem jî pir caran dubare dibin. Ev gotinên wisa, di Toreya Kurdî de nînin û xelkê Kurd van gotinan ji miriyên xwe re nabêje.

Ez bawer dikim ku ev gotinên derveyê ji Toreya Kurdî bala pir kesan kişandine. Lê hin caran mirov li xwe dikeve guman û ji xwe bawer nake, he ma bi awayekî çavgiirtî xwe dispêre kesê ku gotinekê dibêje yan dinivîse, herwekî ku ew gotin rast e û mirov şaş e, dihesibîne.

Ew gotinên ku xelkê Kurd ji miriyan re dibêje, ne îşê sedsalan e û ne yê hezarsalan e. Lewra mirin zagona jiyane ye. Madem ku çêbûn heye, nexwe wê mirin jî hebe.

Gotina mirî û zindî vajîwateyên hevûdu ne. Heçika mirî ye, tîkiliya wî jî dinyayê hatiye qutkirin. Zindî jî li jiyane didomîne. Çi kesê gava ku dimire, bi derbekê ji çîna morovan tê qutkirin. Kesên zindî jî, nikarin weke ku bi hevûdu re tîkiliyê dikin, bi miriyan re tîkiliyê bikin.

Di Toreya Kurdî re rêz û rawestîna pir girîng in û beşek jê ne. Çi bi jiyê xwe be, çi bi pişeya xwe be û çi bi zayendeya xwe be, hin xeysetnav hene ku Kurd ji hevûdu re dibêjin.

Mesela, di Toreya Kurdî de, xortekî jîpiçûk, navê zilamekî ji xwe mezintir hilnade û jê re dibêje: Apo-mamo, xalo... Eger ew zilam hindik jê mezintir

be, dibêje keko... Lê eger di jiyê hevûdu de bin, navê wî hildide. Ew xortekî jîpiçûk, ji bo jîneke navsere jî dibêje: Dadê, dapîr, metê, xatî, xaltî... Eger ew jin hindik jê mezintir be, dibêje wê heko, xwişkê...

Ev awayê li jorê, ji bo jinan, ji bo keçan jî her wisan e.

Lê ev hawayê ku min got, ji bo miriyan ne wisan e. Ji bo miriyan ango peyvika mam-ap, xal, kek, xatî, met, hek, xwişk û hwd nayêne gotin.

Tiştêkî balkêş di derbareyê miriyan de heye ku mirov zêde lê nasêwîre. Ew jî ev e, mesela: Yekî Kurd miriye, em ê bêjin ku navê wî Azad bû. Ew Azad ji aliyê fizîkî ve, bi mirinê hate guhartin. Ew azad ê dî ne Kurd e, lê Kurd bû. Ji wî Azadî re êdê peyvika kek, mam, ap, xal û hwd. nayêne gotin. Jê re peyvika rehmetî, gorbihîşt, xêrpêbûyî têne gotin.

Eger kesê mirî di saxiya xwe de mirovekî bi navûdeng bûye, yan rêber, rêbaz û pêşîwayekî gelê xwe bûye, hingê jê re tenê peyvika gorbihîşt, lê bi piranî jê re peyvika nemir tê gotin. Lewra li gor baweriya xelkê, ew kes bê guneh bû û xwedîxêr bû.

Ji miriyan re peyvikên weke mam, ap, xal û hwd bi tu hawayî nayêne gotin.

Îcar ev gotina ku ji laşê mirî re termê tê gotin, niheqiyeye pir mezin e ku li mirî tê kirin. Lewra peyvika termê di vêjeya zimanê kurdî de bi wateyê pir xirab e û bi tu hawayî ev peyvik ji cenazê mirovan re nayê gotin. Ev gotin tenê ji heywaneke mirî ya ku heram çûye re tê gotin û ji gewdê mirî yê wan heywanên ku goştê wan nayê xwarin re tê gotin.

Mesela: Eger ker, seg û hwd gava dimirin, ji wan re dibêjin termê segî, termê kerê... Herweha gava mih, bizin û

hwd jî ku bê kêr dimirin, ango heram diçin, ji wan re jî termê tê gotin.

Yan jî kesê mirî eger di saxiya xwe de mirovekî pir xirab bûye û jê bêzî dihat kirin, gava ew dimire, xelk dibêje terrmê filankes...

Xelkê Kurd, ji laşê mirî re, çewa ku hemû cîranên Kurdistanê jî dibêjin, dibêje cenaze. Lê di stiranên folklorî yên şeran de, ji peyvika cenaze/cinyaze zêdetir, peyvika laş hatiye bikaranîn.

Nimûneya vê gotinê (laş), bi dehan di stiranên folklorî de tê dîtin. Mesela: Gava zilamek di şerê de hatiye kuştin û stiran li serê hatiye afirandin, eynî weha ye: "...ev serê sê roj û sê şeva ye ku laşê ..... li ber tava havînê maye...", Yan jî dibêjin: "Laşê wî xweşmêrî li çolê maye û bûye xurê gur û hirçan..."

Ez li gelek herêmên Kurdistanê geriyame û xasma jî ji ber pişeya xwe gelek caran di şînen xelkê de, di şahiyên wan de amade bûme. Herweha min duwazdeh salan jî lêkolîn li folklorê Kurdî kiriyê û nimûneyên rastiya van gotinên li jorê bi dehan jî li ba min hene.

Lê eger îro zana û siyasetmedarên me, herweha saziyên ragîhandinê jî ku peyvikên di Toreya Kurdî de bi lîv nekin, lê di şûna wan de eger peyvikên xirab, çewt û şaş bi lîv bikin, nebaşiyeke mezin e.

Hêvîdar im ku ji niha û şûnde kes ji yê mirî re nebêje kek û ji laş/cenazeyê wî re jî nebêje terrm.

Çi kesê/kesa ku di gotinekê de heyirî ma ku ka rastî çewan e, bila ji kesên nexwendî yê kal û pîr bipirse. Hingê wê peyvikên orijînal ên kurdî bibîne.

21 03 2001

Berbang

Kurdiska Riksförbundets Tidskrift • No: 120 • Pris 25 SEK

”EU:s milda attityd mot Turkiet har inte gett något resultat. Våra farhågor som framfördes till alla europeiska regeringar, däribland till den svenska regeringen att det var fel att acceptera Turkiet som kandidatland eftersom landet är i högsta grad odemokratisk och ovillig att ändra sin politik gentemot kurderna har bekräftats under perioden som följde Helsinki snart för två år sedan.”

Berbang

No: 120

April 2001

Kurdiska Riksförbundet i
Sverige

Ansvarig utgivare

Keya Izol

keya.izol@kurdiskarf.org

Layout

F. Marsil

Prenumeration

myndigheter 300 SEK

annons:

en hel sida 5000 SEK

Adress

Berbang

Box 49090

S-100 28 Stockholm

SWEDEN

tfn 08-644 66 22

faks 08-650 21 20

berbang@kurdiskarf.org

www.kurdiskarf.org

Postgiro: 64 38 80-8

ISSN 0281-5699

Utgives av Kurdiska Riksförbundet i
Sverige

APEC-Tryck

Vad är Kurdiska Riksförbundet?

Kurdiska Riksförbundet (KR) bildades 1981 och har varit verksam sedan dess som kurdernas representant i Sverige. KR är partipolitisk och religiös obunden organisation. Vi har för närvarande 36 medlemsföreningar med upp till 8500 medlemmar runt i hela Sverige. Alla enskilda kurder som är bosatta i den kommun kan söka medlemskap i denna förening.

KR har sitt årsmöte varje år. Styrelsen som väljs i årsmötet består av 12 ordinarie och 3 suppleanter och har sammanträde 6 gånger per år. Verkställande Utskott (VU) består av 7 ordinarie och 3 suppleanten Ordförandena i Kvinno och ungdomsförbund ingår som automatiska ledamöter i VU. VU har sitt sammanträde varannan vecka.

KR är enda organisation som har lyckats att samla kurder oavsett vilken del av Kurdistan man kommer ifrån eller vilken politisk bakgrund man har. Därför är den en unik kurdisk organisation som saknar motstycke i hela världen.

Vi syslar med integrationsfrågor, hjälp till nyanlända flyktingar samhällsfrågor som uppstår i samband med kulturkrock och relationsfrågor. Kvinno, barn och ungdomsfrågor har vi som prioriterade frågor inom vår verksamhet. Kultur är en annan viktig verksamhet som vi prioriterar. Nämligen att bevara den kurdiska kultur och tradition och identiteten.

Vi har även verksamhet som inriktar sig till händelser som sker i Kurdistan. Vi bevakar orättvisor och kränkningen av mänskliga rättigheter. Vi har lobby verksamhet för att uppmärksamma den kurdiska frågan samt agera mot occupationsländerna Turkiet, Irak, Iran och Syrien.

Oftast fungerar vi som en kurdisk ambassad för att klara alla dessa frågor eftersom vi saknar stat och ambassad här i Sverige. KR agerar som språkrör för kurder här i Sverige och samtidigt försöker avslöja och bekämpa de orättvisor som sker i vårt hemland, här i Sverige.

KR har egen tidskrift som heter BERBANG och som publiceras 6 gånger per år. Den är på nord och syd kurdiska samt på svenska.

Besöks adress: Henriksdalsringen 8

Postadress: BOX 49090 100 28 Sthlm

www.kurdiskarf.org

Tel: 08-6446622 • **Fax:** 08-6502120 **Berbang@kurdiskarf.org**

”Det självstyre som byggts upp måste respekteras”

Anförande i Riksdagens MR-debatt 28 mars 2001

Morgan Johansson (s)

Fru Talman,

Jag ska koncentrera min korta tid på en fråga, om kurdernas situation, och närmare bestämt på en del av detta, nämligen det kurdiska självstyret i norra Irak - eller irakiska Kurdistan, beroende på hur man ser det.

Jag skulle självklart också vilja säga något mer om situationen i Turkiet och Iran, där händer ju mycket nu, både positiva och negativa saker, men jag väljer att just idag tala om irakiska Kurdistan.

Skälet är att det ju nu i FN diskuteras att häva eller i vart fall mildra sanktionerna mot Irak. I det sammanhanget diskuteras också flygförbudszonerna, som infördes av USA, Storbritannien och Frankrike 1991, för att skydda befolkningen mot Saddam Husseins angrepp. I norr gäller flygförbudet för irakiskt flyg norr om 36:e breddgraden.

Det finns en stark, och berättigad, oro i detta område för vad som kan komma att hända om sanktionerna och flygförbudet hävts. Minnena av Saddam Husseins tidigare övergrepp mot kurderna är starka. Om Saddam Hussein återigen skulle få fria händer i norr, så riskerar vi ett blodbad.

Sådana är realiteterna, och det är inte konstigt om människor nu flyr från området. Det är extremt viktigt att omvärlden talar om att kurdernas säkerhet i norra Irak måste garanteras av FN, om sanktionerna och flygförbudszonerna hävs. Det duger inte i längden med allmänna deklarationer - säkerheten måste garanteras handfast och konkret av FN. Jag tror att FN har lärt av de fruktansvärda krigen på Balkan, att man aldrig kan lita på despoter, och på enkla ord skrivna på papper.

I Utrikesutskottet har man i fullständig enighet enats om en formulering på denna punkt att om flygförbudszonerna hävs, så bör kurdernas säkerhet garanteras genom fortsatt FN-närvaro. Det är ett viktigt steg i rätt riktning av Sveriges Riksdag. Visst skulle man kunna önska sig starkare skrivningar, men det viktiga är att ta fasta på vad detta egentligen betyder, att tolka det offensivt och att med detta i ryggen driva frågan vidare framför allt i FN. Skrivningen blir ju också starkare av att det råder partipolitisk enighet kring den. Moderaternas och folkpartiets reservation gäller ju inte den formuleringen.

Jag lyssnade också noga på Marianne Andersson, centern, tidigare idag, det är ju hennes motion som ligger till grund för dessa skrivningar, och det känns bra att vi har en samsyn om att dessa skrivningar ska tolkas offensivt.

På det sättet kan riksdagsbeslutet faktiskt medverka till att uppmärksamma omvärlden på att det man inte kan avveckla sanktionerna och flygförbudet hur som helst. Det finns ett folk i norr som är i behov av skydd, och de människorna får FN inte svika.

Förutom att säkerheten ska garanteras, så måste också det kurdiska självstyre som byggts upp sedan 1991 garanteras om det blir tal om att häva sanktionerna och flygförbudet. Det kurdiska självstyret, med ett valt parlament, är unikt på många sätt. Det har också varit framgångsrikt när det gäller att utveckla demokrati och mänskliga rättigheter, och det finns i detta självstyre en storartad chans för kurderna att visa de andra staterna i regionen just vad demokrati och mänskliga rättigheter innebär i praktiken. Det är ju tunnansatt med demokratier i Mellanöstern.

Det är viktigt att omvärlden slår vakt om detta självstyre. I botten finns desutom ett avtal om autonomi mellan

den irakiska regimen och kurderna från 1970. Jag har ingen som helst tro på att Saddam Hussein vill hålla sig till det - tvärtom skulle han nog göra allt för att avskaffa det om han bara fick chansen. Han har ju gjort det tidigare. Det är därför viktigt att från omvärldens sida tala om att det självstyre som byggts upp måste respekteras av Irak, om sanktionerna och flygförbudet hävs.

Samtidigt ska man hålla i minnet att Irak folkrättsligt sett alltjämt är en suverän stat. Det är svårt för en stat som Sverige, som ju historiskt sett alltid låtit sig styras av folkrättsliga principer, att föreskriva för andra länder hur de ska organiseras, t ex att säga att en annan stat bör ha en federal uppbyggnad.

Men en bit på den vägen kan man gå, och det gör utskottsbetänkandet också när man skriver att hänsyn bör tas till den demokratiska institutionaliseringen som skett i norra Irak, om flygförbudszonerna hävs. Det här är nog så långt man kan gå inom folkrättsens principer.

Men det gäller också för omvärlden att visa sitt stöd också på andra sätt än bara genom riksdagsbeslut. Vi kommer därför att från Socialistinternationals sida försöka sända en delegation till irakiska Kurdistan under våren, för att se situationen på plats, se de framsteg man gjort och också markera stöd för de förhandlingar som nu pågår mellan KDP och PUK. Det är viktigt att dessa förhandlingar blir framgångsrika.

Sammanfattningsvis vill jag säga att när och om sanktionerna och flygförbudet i Irak hävs eller mildras, så måste säkerheten för kurderna i norra Irak garanteras av FN. Också det självstyre som byggts upp måste respekteras. I utskottsbetänkandet tas steg i denna riktning, och det är bra. Nu gäller det att offensivt ta dessa frågor vidare, till FN och till andra parlament, för att se till att kurderna inte sviks av omvärlden igen.

Fredagen den 9 mars 2001 fick en vanlig trafikkontroll i Jönköping tragiska konsekvenser. En ung flykting, Idris Demir från den turkiska delen av Kurdistan sköts ihjäl av polisens.

Offrets identitet och händelseförloppet blev inte känd för oss i Kurdiska Riksförbundet i Sverige förrän söndagen den 11 mars.

Vi som lyssnade på nyheterna i fredags kväll och i lördags konstaterade att "en person hade skjutits ihjäl av polisen p.g.a. nödvärn". Detta var polisens officiella förklaring i medierna vad som hade förorsakat polisens agerande.

Men, det dröjde inte länge innan vi i Kurdiska Riksförbundet och allmänheten i Sverige fick veta att polisens officiella version om händelsen i Jönköping inte var riktigt.

Sanningen är att Idris Demir hade fått avslag på sin ansökan om asyl i Sverige och var på flykt för att slippa skickas tillbaka till förtrycket och förföljelsen i den turkiska delen av Kur-

Kurdiska Riksförbundet

Mordet om Idris Demir

"Vi protesterar polisens agerande"

distan. Därför flydde han från polisen, men lyckades inte. Platsen där

Idris Demir blev skjuten, uppgifter från Idris Demirs vän och hans flickvän, uppgifter juridiska ombud visar det. Ödet ville inte ge honom en fristad i Sverige heller.

Kurdiska Riksförbundet i Sverige protesterar polisens agerande. Kurdiska Riksförbundet anser att själva händelseförloppet är ett resultat av den restriktiva inställningen som migrations myndigheter har som praxis mot kurdiska flyktingar från den turkiska delen av Kurdistan.

Med anledning av det som har hänt i Jönköping den 9 mars 2001 kräver Kurdiska Riksförbundet i Sverige;

Att händelsen i Jönköping utreds så snabbt som möjligt.

Att ansvariga för händelseförloppet och de manipulerade uppgifterna i medierna ställs inför rätta.

Att ansvariga migrations myndigheter omprövar sin restriktiva inställning mot kurdiska flyktingar som söker skydd i Sverige från förtryck och förföljelse.

Våld mot kvinnor och barn är hederslöst!

Vi kvinnor i KvinnoSIOS som tillhör 15 olika etiska riksorganisationer kräver att Sverige tydligt visar att våld mot kvinnor och barn inte tolereras oavsett var det sker, planeras eller vilka faktorer som ligger bakom.

Det finns ingen kultur eller religion som förespråkar våld mot kvinnor och barn. Däremot finns det män som försöker rättfärdiga sitt handlande genom förklaringar som: "detta är vår tradition", "så säger vår kultur", "det gäller vår heder", etc. Detta har absolut ånget med kultur att göra. Att använda våld mot kvinnor och barn är inte det minsta hedersamt.

KvinnoSIOS kräver att svensk lagstiftning tillämpas fullt ut för att skydda alla kvinnor och barn som är bosatta i Sverige utan hänsyn till var våldet ägt rum, eller var det har

planerats. Svenska och utländska medborgare bosatta i Sverige ska känna samma trygghet och skydd. Därför kräver vi att gärningsmännen bakom mordet på den kurdiska flickan i norra Irak ställs inför rätta och ges ett straff som tydligt visar att sådana handlingar inte accepteras eller går strafflösa

Vi kräver också att alla kvinnors rädsla hot från sina män eller släktingar tas på fullt allvar. Ett starkare samhällsskydd för dessa kvinnor krävs. Även vittnen som den mördade flickans syster skall skyddas.

Det är inte offret eller vittnena som ska straffas ytterligare genom att få sin framtid förstörd utan det är dem som ligger bakom detta våld som skall få sin frihet inskränkt.

KvinnoSIOS styrelsen

KRF:s ordförande

Keya Izol:s tal

NEWROZ²⁰⁰¹

(24 mars 2001)

Idag hade vi en stor manifestation när EU toppmöte avslutades i Älvsjö Mässan. Vår manifestation handlade om den kurdiska frågan och vår vädjan till de europeiska länderna för en fredlig lösning av kurd frågan i Turkiet. Tusentals av våra medlemmar och vänner från hela landet var enade om en viktig fråga. Nämligen att söka stöd för kurderna men också än en gång avslöja Turkiets omänskliga avsikte. När vi alla är eniga om detta syfte är det viktigt att vi hittar nya och effektiva vägar för att påverka den europeiska opinionen för att uppnå resultat.

För att lyckas med en sådan uppgift har vi både mod, kapacitet och tillräckligt mycket stöd i Europa. Dessutom är vår kamp berättigade medan Turkiet som insisterar i sin avskyvärda politik blir alltmer isolerad i omvärlden. En

del av de europeiska politikerna som hade hoppas på en rejäl förändring i Turkiets politik gentemot kurdernas fri och rättigheter är idag mer skeptiska. De styrande i Turkiet har redan bestämt sig för att fortsätta med sin förnekelse och assimilationspolitik gentemot kurderna. Och vårt beslut är att avslöja och bekämpa detta. Och det kommer vi att fortsätta som riksförbund tills kurderna får all sina fri och rättigheterna.

Trots att årets Newroz firas under förtryck och ofrihet har entusiasmen varit enorm i alla delar av Kurdistan. Den ökade massiva uppslutning och intresse för Newroz i år bekräftar miljontals kurders törst till frihet och demokrati.. Denna styrka som får sin höjdpunkt i Newroz firandena, ger klara signaler om kommande bättre dagar med full frihet och demokrati. Och denna frihet och demokrati kommer vi själva att uppnå, med vår egen styrka. Det finns ingen makt i världen som kan stoppa denna utvecklingen.

I irakiska Kurdistan har kurderna redan uppnått sin frihet. Det regionala kurdiska självstyret försöker överleva trots att regionen är omringat av okku-

pationsmakterna Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Gång på gång har dessa förtryckare regimer försökt strypa det hopp som har skapats för alla kurder i irakiska Kurdistan. Fiendens planer att krossa denna befriade delen av Kurdistan kommer även i fortsättningen att misslyckas eftersom kurder i alla delar av Kurdistan kommer att försvara den politiska statusen i irakiska Kurdistan.

Vi uppmanar världssamfundet att agera ansvarsfullt i kurdiska frågan. Internationella samfundet med FN och EU i spetsen bör vara mer lyhörda som det har varit i andra internationella konflikter. Det behövs kraftfulla påtryckningar på Turkiet, Irak, Iran och Syrien för att uppnå ett resultat.

Med tanke på fiendens starka attacker och försök att förgöra oss måste vi kurder anstränga oss för att nå en politisk och nationell enighet. När vi idag firar frihets symbolen Newroz vill vi än en gång utlysa en stark vädjan för en bred enighet bland kurder då vi vet att vägen till friheten går via politiska och nationella enigheten i alla delar av Kurdistan.

Manifestation-ge ditt stöd för Kurder

Arrangerades av KRF, Sammordningskommittén för kurdiska politiska organisationer i Sverige och Kurdiska Inisativet i Sverige. Här publicerar vi det gemensamma talet för våra läsare

KRF:s ordförande Keya Izol:s tal

på manifestation i Älvsjö, 24 mars 2001

Stockholm är idag värdstad för den europeiska gemenskapen. Där inne har Europas mest inflytelserike statsmän samlats. En av de viktigaste frågorna som EU har i sin dagordning är utvidgningen av EU. 13 länder står i kö för att börja förhandlingarna om sina medlemskap. Turkiet är en av dessa som sedan 1999 har fått kandidat status. Det närmaste åren kommer vara avgörande för Turkiet beroende på vilka steg de kommer att ta i riktning för demokratiseringsprocessen. Turkiet har fått en konkret färdplan att följa efter.

Turkiet har sedan den bildats förnekat kurdernas existens och dess krav för nationella fri och rättigheter. Förtryck, övergrepp och folkmord har varit huvudsakliga inslag i Turkiets behandling av kurderna. Än idag inför en hel värld fortsätter Turkiet med sin förnekelse och assimilationspolitik.

Trots att Turkiet har förbundit sig i utbyte av landets kandidatstatus till EU, att genomföra de nödvändiga förändringarna i enlighet med "Köpenhamns politiska kriterier" har de inte velat tillmötesgå EU:s krav. De har hela tiden insisterat att behålla sin position när det gäller att erkänna kurdernas fri och rättigheter och visa respekt för mänskliga rättigheter. Snarare är det

Turkiet som har ställt krav på EU och visat klart irritation över den konkreta färdplanen. En av de krav som Turkiet ställde till EU var; "undvik använda ordet kurd och den kurdiska frågan". Snarare är det EU som har valt en försiktigare hållningssätt mot Turkiet. EU har därmed indirekt gått med eftergifter till Turkiet genom att man undvikit att nämna ordet "kurd" och "kurdiska frågan". Då kan man fråga sig; är det EU som söker medlemskap till Turkiet?

EU:s milda attityd mot Turkiet har inte gett något resultat. Våra farhågor som framfördes till alla europeiska regeringar, däribland till den svenska regeringen att det var fel att acceptera Turkiet som kandidatland eftersom landet är i högsta grad odemokratisk och ovillig att ändra sin politik gentemot kurderna har bekräftats under perioden som följde Helsinki snart för två år sedan.

Förra veckan presenterade Turkiet sitt nationella program för EU. I den aktuella nationella programmet kan man inte den minsta förändring som krävdes av dem. Deras gamla ståndpunkt kvarstår vad gäller kurdernas nationella fri och rättigheter och andra demokrati frågor som landet plågas dagligen av. Därmed försöker Tur-

kiet ännu en gång diktera sina krav på omvärlden.

Det kurdiska folket är med sin historia, sitt språk och med sitt rika kulturarv en av de äldsta nationerna i Mellanöstern. Säsom all andra nationer har även det kurdiska folket rätten till att leva i frihet i sitt eget land och har själv bestämma över sin framtid.

När över 20 miljoner kurder fortfarande saknar rätten till sitt eget språk är det absurt att tala om demokrati. Våra krav är elementar krav som världens alla folkgrupper redan garanterats enligt FN:s Konvention för mänskliga rättigheter. Om Turkiet inte vill acceptera detta så är det deras ensak. Men EU och omvärlden kan inte blunda för en sådan avskyvärd politik.

Turkiet är ingen demokrati och den är långt ifrån att uppnå den. Det behövs inga nya ansträngningar för att förstå vilken regim som sitter vid makten i Turkiet. Det skulle räcka att bara följa dess dagliga politik under en kort tid för att förstå. I Turkiet sitter en korrumpert förtryckarregim med stöd från militären som dagligen behandlar kurder, olikfärdigt och politiska fångar omänskligt.

Vi har samlats här idag för att visa för omvärlden kurdernas krav inför EU toppmöte här i Stockholm.

"Ett enat folk kan aldrig besegras"

Morgan Johansson (s)

Mötesdeltagare,

Jag ska börja med att hälsa från det socialdemokratiska partiet. Det är mycket hedrande att ni ger mig tillfälle att säga några ord till er på den här dagen, där ju det kurdiska nyåret nästan sammanfaller med avslutandet av ett av de största mötena Sverige någonsin varit värd för, nämligen det pågående mötet mellan EU:s stats- och regeringschefer.

Vi ska väl ta det som ett gott omen, detta att ert nyår nästan sammanfaller med EU-toppmötet. Världen förändras snabbt nu. Demokratin har vunnit mark över nästan hela världen - i sydamerika, i östeuropa, i sydafrika. Demokrati och mänskliga rättigheter som idé och praktik har förmodligen aldrig stått starkare i världshistorien, än vad de gör idag.

Demokrati - denna enkla tanke om att alla människor är födda jämlika, och att de därför - kvinna eller man, svart eller vit, kristen eller muslim - har lika rätt att vara med och bestämma över vår gemensamma framtid.

Mänskliga rättigheter - rätten att få uttrycka sina åsikter, att få leva i fred, att få vara fredad från tortyr och övergrepp, att få sjunga sina egna sånger, att få döpa sina barn på sitt eget språk, att få tala sitt eget språk.

Demokrati och jämlikhet, rättvisa och fred - det kan verka så självklart. Men ni vet ju att det inte är det. Ni är ju ett folk som i århundraden utsatts för systematisk politisk och kulturell förföljelse från de stater som delat upp Kurdistan mellan sig. Och det är klart att när ni nu sett hur demokratin segrat i Chile och Argentina, i Spanien och

Grekland, i Polen och Ungern, i Sydafrika - det är klart att när ni sett allt detta, att ni ställer frågan - när kommer demokrati och mänskliga rättigheter till Kurdistan? När blir det kurdernas tur? Det är en berättigad fråga.

Men samtidigt finns det skäl att vara optimistisk, åtminstone när det gäller delar av Kurdistan. I norra Irak finns det ett kurdiskt självstyre, med ett valt parlament. Där har vi kunnat se stora framgångar när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter, och det finns i detta självstyre en storartad chans för kurderna att visa de andra staterna i regionen just vad demokrati och mänskliga rättigheter innebär i praktiken.

Det kurdiska självstyret existerar i skydd av flygförbudszonerna, som håller Saddam Husseins trupper borta. Samtidigt diskuteras nu i FN-sammanhang att kanske avveckla sanktionerna. Det är extremt viktigt att kurdernas säkerhet i norra Irak i så fall garanteras av FN. Och det duger inte med allmänna deklarationer - säkerheten måste garanteras handfast och konkret av FN, och jag tror att FN har lärt av de fruktansvärda krigen på Balkan, att man aldrig kan lita på despoter, och på enkla ord skrivna på papper.

På onsdag behandlar vi i riksdagen en motion om irakiska Kurdistan. Riksdagen kommer där att uttala att kurdernas säkerhet i norra Irak måste garanteras med FN-närvaro, och att de demokratiska institutioner som byggts upp i norra Irak måste respekteras, om det blir tal om att häva sanktionerna och flygförbudszonerna. Det är ett viktigt ställningstagande av den svenska Riksdagen.

Det är en av sakerna som gör en hoppfull - att vi fått upp kurdernas si-

tuation på dagordningen i diskussionen om sanktionerna mot Irak. En annan hoppgivande sak, är vad som nu händer i de självstyrande områdena. Där vet vi att fredsprocessen tagit ny fart, när det gäller förhållandet mellan KDP och PUK.

Jag är ju socialdemokratiska partiets representant i Socialistinternationals arbetsgrupp när det gäller kurdiska frågan. Arbetsgruppen består av representanter för de socialdemokratiska och socialistiska partierna i Sverige, Frankrike, Holland, Italien, Österrike, Tyskland och Finland, och den leds av en annan svensk, Conny Fredriksson. Vi träffades förra fredagen i Bryssel, och då fanns det också med representanter för KDP och PUK i Irak, för Hadep i Turkiet och för KDP i Iran.

Vi fick då en genomgång av läget i regionen, och när det gäller irakiska Kurdistan, enades vi snabbt om att säkerhetsfrågan när det gäller diskussionen om sanktionerna mot Irak måste lyftas på alla nivåer - i de nationella parlamenten, i EU, i FN. Vi enades också om att den process som Talabani och Barzani nu återinlett, är mycket viktig och glädjande, och att vi från de socialdemokratiska partierna i Europa måste göra allt för att ge vårt stöd.

Vi beslutade därför att under våren sända en delegation från Socialistinternationals till irakiska Kurdistan, för att besöka området, se framstegen med egna ögon och tala med de politiska ledarna. Det är en viktig markering från Internationals sida, på hur viktigt vi anser det vara att samtalen mellan PUK och KDP blir framgångsrika.

Också när det gäller Turkiet finns det skäl att vara optimistisk, åtminstone på sikt. Här borta har EU:s stats- och regeringschefer nyss avslutat sitt

möte. Nästa gång de träffas, blir i Göteborg senare i vår, och då är huvudpunkten EU:s utvidgning. Och då kommer vi förstås in på Turkiet.

Turkiet är ju det enda kandidatland som ännu inte fått börja förhandla om medlemskap i EU. Och det är väldigt enkelt varför: Turkiet uppfyller helt enkelt inte grundläggande krav på demokrati och respekt för mänskliga rättigheter som EU ställt upp.

Jag besökte i höstas Tünceli och Diyarbakir. Träffade borgmästare och guvernörer, talade med människorättsorganisationer, advokater och läkare. Det blev mycket tydligt att även om den turkiska regimen nu åtminstone har bytt språk - de talar åtminstone om mänskliga rättigheter nu, och erkänner att det finns problem - så har inte mycket hänt i praktiken.

Det är fortfarande lika många människor som torteras och misshandlas av polis och militär. De straffskärpnin-gar man gjort mot poliser som torterar är verkningslösa skenmanövrar. Trots att kriget i det närmaste är slut, så bränns det fortfarande ner byar. Dessutom har det ju börjat försvinna människor och det sker oförklarliga mord.

Jag var i Ankara för tre veckor sedan, och talade med representanter för två turkiska partier och tre kurdiska partier. Kurderna lyfte fram Turkiets strävan efter EU-medlemskap, och det blev tydligt att man nu betraktade EU-processen som det viktigaste instrumentet för att flytta fram kurdernas rättigheter. Det är en historisk chans, som vi måste utnyttja maximalt.

Men de kurdiska partierna varna de också. Turkiska regeringen pratar numera gärna med Europa om demokrati och mänskliga rättigheter, men det måste ju hända i praktiken. Det får inte bara bli munväder. Och Europa får låta sig luras av fagra löften. För då blir också EU-processen ett nytt svek mot kurderna. Då blir det ett nytt Lausanne.

Vi ska inte ha ett nytt Lausanne. Därför måste vi vara glasklara när vi sä-

ger att Turkiet inte kommer att få börja förhandla om medlemskap förrän man uppfyller grundläggande kraven på demokrati och respekt för mänskliga rättigheter.

När vi talade med turkarna, så blev det tydligt att man känner av pressen från Europa mycket påtagligt. Man har försökt att möta det med det nationella programmet för EU-anslutningen, men för var och en som tagit del av det är det uppenbart att det inte på långa vägar räcker till. Men samtidigt är jag optimistisk - EU-processen har en inneboende tyngd, och när man väl satt igång en rörelse för ökade mänskliga rättigheter, så kan den inte hejdas hur lätt som helst.

Men om det trots allt finns skäl att kanske känna viss optimism för Turkiet, så kan man inte säga detsamma om Iran. Här tändes ju ett hopp för fyra år sedan, när Khatami valdes till president. Men nu verkar det som om försöken att reformera Iran helt kommit av sig. Tvärtom kan vi se hur repressionen och förtrycket växt sig allt starkare, ju närmare presidentvalet i juni vi kommer. Mullorna förbjuder tidningar var och varannan dag, oppositionrörelser förbjuds, reformpolitiker kastas i fängelse och förbjuds att verka. Detta hårdnande klimat går naturligtvis också ut över kurderna. KDP i Iran är medlemmar i Socialistinternationalen, och

var förstås med på vårt möte förra fredagen. Vi enades om att undersöka förutsättningarna för att kunna sända en delegation från Socialistinternationalen också till Iran, för att kanske i någon mån försöka stödja oppositionskrafterna i stort inför valet, men också naturligtvis kurderna. Världen har allt för länge varit tyst, och världen måste reagera med kraft mot mullornas ökande förtryck.

Mötesdeltagare. Drömmarna om frihet, rättvisa och fred är eviga. Folkens rop på jämlikhet, demokrati och mänskliga rättigheter ekar genom århundradena, och kraven kommer att leva så länge det alls finns någon mänsklighet kvar.

Men historien lär oss också att frihet, rättvisa, jämlikhet och fred, demokrati och mänskliga rättigheter bara kan uppnås om människorna håller ihop, att de visar solidaritet med varandra, att de kan se sig själv i andra. Solidariteten har alltid varit den förtrycktes viktigaste vapen mot förtrycket. Och i det här fallet gäller det inte bara att omvärlden visar solidaritet med kurderna, utan också att kurderna visar solidaritet med varandra. Att man håller ihop.

För så enkelt är det ju. Ett enat folk kan aldrig besegras. Ett enat folk kan aldrig besegras. Gelleki yekgirti nikari bê bindestkirin. Gelleki yekgirti nikari bê bindestkirin.

”Omvärlden bör konkretisera för Irak och grannstater om kurdernas krav på en federation inom Irak”

Till alla politiska partier i riksdagen

Sveriges riksdag kommer den 28 mars att ta upp i sin dagordning en motion som handlar om kurdernas säkerhet i irakiska Kurdistan i händelse av upphävning av sanktioner mot Irak.

KRF uppmanar för övrigt alla riksdagsledamöter att arbeta för en bred

uppslutning för följande punkter som vi anser vara av vikt:

— Omvärlden bör konkretisera för Irak och grannstater om kurdernas krav på en federation inom Irak.

— FN bör ha en färdig plan gällande ansvar för kurdernas säkerhet innan sanktionerna upphävs och inte efter. Förebyggande åtgärder från världssamfundet är livsviktiga för kurdernas öde inom Irak eftersom det gäller en förhandling med Saddam regimen.

— Kvarhållande av fysiskt skydd för irakiska kurder genom patrullering av Allierades flygvapen över det skyddade området bör förankras till FN:s resolution.

— Garanti för fortsatt ”oil for food” programmet. Kurdernas andel som bestämdes av FN och som uppgår till 13% bör permanentas och om möjligt utökas till högre procent till en rimlig nivå. Detta bör garanteras efter att sanktionerna upphävs

Vi vill även göra Er uppmärksamma

på att om dessa punkter godkänns av riksdagen kommer detta att ha positiva effekter som kommer att leda till en markant reducering av flyktingströmmen från Kurdistan. En politisk stabilitet i området kommer att ge kurderna en stark framtidstro vilket i sin tur kan påverka även kurder som är bosatta i Sverige att planera för eventuellt återvändande och arbete för demokrati i irakiska Kurdistan.

Med vänliga hälsningar

2001-03-19

Keya Izol
Förbundsordförande

Bifogar som bekräftelse, tidigare brev till Riksdagen och FN:s generalsekreterare Kofi Annan daterat 21-22 oktober 2001.

Sveriges Riksdag

Marianne Andersson (c), Lars Hjerten (m), Karl Göran Biörsmark (fp), Murat Artin (v), Marianne Samuelsson (mp), Jan Erik Ågren (kd)

”KRF s 19. Kongress vill framföra delegaternas varmaste hälsning till Er som står bakom motionen om Irakiska Kurdistan till Sveriges Riksdag. Vi vill poängtera att kurderna i Sverige uppskattar era initiativ och engagemang för det kurdiska folket.

Det var också vårt Kongress beslut att med ett brev uppmana alla riksdagsledamöter över alla parti gränser att ställa sig bakom er motion. Vi kommer förstås att arbeta på alla fronter för att era synpunkter får en bred uppslutning i Sveriges Riksdag beträffande den kurdiska frågan”.

Keya Izol
förbundsordförande

Kofi Annan,
FN - Förenta Nationerna
General Sekreterare

Kurdiska riksförbundet som representerar kurder från alla delar av Kurdistan i Sverige höll sin 19. Kongress den 21-22 oktober 2000 i Stockholm

Vår Kongress antog följande beslut:

Kongressen uppmanar FN att garantera kurdernas säkerhet och rättigheter i irakiska Kurdistan i händelse av upphävande det internationella embargot mot Irak. Vi vädjar till FN att bevara den politiska statusen som kurderna har garanterats med FN's resolution 688 och som har godkänts av den Regionala Parlamentet i irakiska Kurdistan. FN bör också vara garant för kurdernas säkerhet och rättigheter i händelse av upphävande av embargot mot Irak

Kongressen vädjar till Er att bevaka det kurdiska intresset i irakiska Kurdistan inom FN's regi

Högaktningfullt

Keya Izol
förbundsordförande

ALDRIG MER HALABJA!

Kurdiska Riksförbundet 9 mars 2001

Det var 13 år sedan den kurdiska staden bombades med kemiska och biologiska stridsmedel av Saddam regimen i Irak. Ett försvarslöst kurdiskt stad hade utplånats med all sina levande, människor, djur och växter. Än idag får vi alarmerande rapporter om livet i Halabja. De ansvariga för det omänskliga dådet sitter fortfarande vid makten.

Människorna som bodde i Halabja blev måltavla för denna attack på att de var kurder och kämpade för sina rättigheter. Rättigheter som världens alla andra folkgrupper har garanterats med internationella överenskommelser och FN:s Konvention för mänskliga rättigheter.

Turkiet, Irak, Iran och Syrien som har med tvång ockuperat vår land Kurdistan kan kränka mänskliga rät-

tigheterna trots sina internationella åtaganden. De kan använda okonventionella vapen för att krossa kurdernas rättmätiga strävan för ett mänskligt värde.

Världssamfundet måste agera med kraft mot förtyckarregeringarna. EU, FN och alla demokratiska krafter i världen bör bryta tystnaden och fördöma regimer som dagligen kränker mänskliga rättigheter. Det är viktigt att fördöma förtryck, övergrepp och orättvisor var de än förekommer eller utövas.

Både Saddam och Turkiets premiärminister Ecevit har en gemensam sida. Båda vill utplåna kurder och båda sitter ännu vid makten för respektive länderna.

Efter statsminister Göran Perssons initiativ är Sverige värdland för Förintelsekonferens som samlar politiker och experter från världens alla hörn. Vi berömmar detta initiativ eftersom mänskligheten måste för all framtid rentvå sig från skammen som ägde rum i Europa. Men det är också allas skyldighet att agera och fördöma liknande försök till förintelse som pågår i vårt land Kurdistan.

När Sverige dessutom har ordförandeskapet för EU är det ytterst viktigt att i egenskap av detta agerar kraftfullt för en demokratisk lösning av kurdfrågan i Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Detta är kurdernas starka vädjan till Sverige, det land som många gånger tidigare med egna planer medverkat framgångsrikt i många internationella konflikter i världen.

PS: Minnesstund för offren i HALABJA
Fredagen 16 mars 2001, Kl: 17:00
Adolf Fredriks Kyrka - Stockholm

Det var 13 år sedan den kurdiska staden bombades med kemiska och biologiska stridsmedel av Saddam regimen i Irak. Ett försvarslöst kurdiskt stad hade utplånats med all sina levande, människor, djur och växter. Än idag får vi alarmerande rapporter om livet i Halabja. De ansvariga för det omänskliga dådet sitter fortfarande vid makten.

"Det fascistiska partiet MHP, som lätt kan jämföras med Haidars parti i Österrike, sitter i regeringen i Turkiet"

TILL UNG VÄNSTER

KRF tackar för inbjudan och önskar lycka till med er årskonferens.

Vi uppskattar Ung Vänsterns engagemang för kurdernas situation i Turkiet.

Under Sveriges ordförandeskap för EU kommer vi att anordna en del aktiviteter för att uppmärksamma den kurdiska frågan i Sverige.

Turkiet som kandidatland till EU är idag ett land av kaos när det gäller det politiska klimatet. De styrande i landet kränker dagligen de mänskliga rättigheterna. Tusentals politiska fångar behandlas omänskligt. Landets säkerhetsstyrkor tillämpar nästan krigslagar gentemot alla politiska fångar. Det pågår hungerstrejk fortfarande mot sk F Type fångelserna. Anhöriga till politiska fångar attackerar, trakasseras och fångslas av säkerhetsstyrkor.

Det kurdiska folkets nationella existens förnekas helt och hållet. Det kurdiska språket vilket används av mer än 30 miljoner människor i världen är fortfarande förbjudet i Turkiet. Detta är ett brott för den militäriska regimen i Turkiet men och en skam för hela mänskligheten.

Vi stöder er krav att Turkiet inte beviljas medlemskap i EU förrän de slutat förtrycka kurderna. Men vi vill också påpeka att den kurdiska frågan handlar inte bara om språk och kultur. Kurderna, liksom alla andra folkslag i vårt jordklot har rätt till självbestämmande. Idag pågår ett allvarligt brott mot folkrätten i Turkiet. Det fascistiska partiet MHP, som lätt kan jämföras med Haidars parti i Österrike, sitter i regeringen i Turkiet. Trots detta har både EU länderna och andra länder inte visat samma lyhördhet gentemot Turkiet. Turkiet förtjänar kraftfulla sanktioner från omvärlden.

Den kurdiska kampen behöver mer stöd, engagemang ansträngningar. Vi är övertygade att det finns en bred uppslutning i Sverige för kurdernas sak. Ung Vänsters kampanj bevisar detta.

Å KRF s vägnar vill jag ännu en gång önska er konferens all framgång och lycka till.

2001-02-06

Tack för ordet

Keya Izol
Förbundsordförande

Diskrimineringsbyrån i Stockholm

Diskrimineringsbyrån i Stockholm är en byrå för mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Vi är en privat byrå som är oberoende i förhållande till stat och politiska organisationer. Vi är sex personer som arbetar på byrån, fem jurister och f.d. riksdagsledamoten Juan Fonseca

db har funnits i Stockholm under drygt två år. Byrån har under dessa två år varit i kontakt med ca 800 personer och drivit många juridiska fall. Byrån verksamhetsinriktning är i huvudsak juridisk rådgivning och processförening inom samtliga områden av diskriminering eller kränkande av mänskliga rättigheter.

Sverige är idag ett segregerad samhälle, där många män-

niskors mänskliga rättigheter åsidosätts, ifrågasätts och kränks på olika sätt. Det kan gälla invandrare/flyktingar, kvinnor, funktionshindrade...

Därför behövs en oberoende byrå som juridiskt och opinionsmässigt bevakar och arbetar för att mänskliga rättigheter inte kränks i Sverige.

Om någon av Er vill komma i kontakt med oss kan ni nå oss på följande adress, mail och telefoner.

Adress

Valhallavägen 50 114 22 Stockholm.

Telefoner 08 - 15 29 27, 08 - 673 13 08. Telefax 08 - 773 13 07.<

E-post: diskrimineringsbyran@alfa.telordia.se.

Hemsida: www.diskrimineringsbyran.se

Juan Fonseca

Ordförande

Berbang

Kurdiska Riksförbundets Tidskrift No: 120

SOMMARLÄGER 2001 GRIPSHOLM (Nära SÖDERTÄLJE)

Projekten "Generationskonflikt", "Handikappsprojekt" och "Kvinnoprojekt" anordnar tillsammans en Sommarläger för våra medlemmar i Stockholm, Uppsala och Eskilstuna och Linköping mellan 4 - 12 augusti 2000.

"Handikappsprojekt" 4-5-6 augusti, 2001. PG: 51 53 02-8

"Kvinnoprojekt", 7-8-9 augusti, 2001. PG: 496 07 88-0

"Generationskonflikt", 10-11-12 augusti, 2001. PG: 223 80 06-1

För varje projekt har vi reserverat plats för 60 vuxna och 10 barn. Alla våra medlemmar som är intresserade och ingår i något av dessa projekt kan anmäla sitt intresse genom att betala 100 kronor som anmälningsavgift senast 15 juni, 2001. Anmälan är bindande och avgiften betalas inte tillbaka. Det är viktigt att göra sin anmälan i god tid eftersom det är begränsande platser. Varje person som har anmält sig kommer i slutet av juli få utförlig information om programmet, resvägen och andra nödvändiga information.

Ni kan vända Er till KRF: kansli för ytterligare information om SOMMARLÄGER 2001.

08- 644 66 22

TILL STUDENTER

HEJ ALLA SVENSK- KURDISKA STUDENTER!

Du som slutar gymnasiet, om du vill att din bild och ditt namn ska publiceras i Berbang var god skicka till oss.

Kom gärna med dina kompisar till student festen i ekebygården i Tensta den 8 juni kl. 21.00. Vi kommer att dela ut presenter till studenter som slutar gymnasiet och dessutom bjuder vi på levande musik mm.

VAR GOD ANMÄL DIG. VÄLKOMMEN!

**SKICKA IN DIN BILD MED NAMN OCH NÄMN
FRÅN VILKET GYMNASIUM!**

**KURDISKA FÖRENINGEN I STOCKHOLM
HENRIKSDALSRINGEN 8
131 32 NACKA**

**ANMÄL DIG TIL FESTEN, DU SOM SLUTAR
GYMNASIET!**

08-644 66 22

**ARR:
KURDISKA FÖRENINGEN I STOCKHOLM
SAMARBETE MED RIKSFÖRBUNDET OCH
UNDOMSFÖRBUNDET**

ئاگادارى

۱- فیدراسیۆنى كۆمەلە كوردستانىيەكان لە سوید يادى بېستەمىن سالى دامەزرانى خۆى دەكانتەوہ. لەو يادكردنەوہبەدا چەند سەمىنار و كۆبونەوہ لەسەر مېژوو و لایەنە جىباوازەكانى و ھەرۆھە ژيان و بەسەرھانى كوردەكانى دانىشتووى سوید و ئاھەنگ و موسىقاي كوردى پىك دىنى.

مېژوو : ۲۰۰۱/۶/۸ ھەتا ۲۰۰۱/۸/۱۰

شوین : Eggebygard سېونگا

۲- يەكپەختى ئەوروپا رۆژى ۱۵ و ۲۰۰۱/۶/۱۶، دووھەم كۆبونەوہى مەزنى خۆى لە يۆتیبۆرى پىكدىنى. ھاوكات لەگەل ئەو كۆبونەوہبەدا، فیدراسیۆن بە ھاوكارىي كۆمىتەى ھاوكارىي ھېزە سىياسىيەكانى كورد و كوردستانى، ئىنسىپاتىقا كورد (ئىكاسە) لە سوید و كۆمەلەكانى ئەندامى لە ھەرىەكانى ۱، ۴ و ۵ خۆپىشانداىكى مەزن لە ناوھندى شارى يۆتیبۆرى پىكدەخت.

مېژوو : ۲۰۰۱/۶/۱۵

كات : ۱۳،۰۰ - ۱۵،۰۰

شوین : Göteplatsen

۳- كۆمىتەى كەمئەندامان و بەسالداجوان، يەكپەختى ژنانى كوردستان و بەرپۆھبەرانى پەرۆزەى تىكەلاوى (ناكوكى نيوان بنەمالەكان)، ھەركام بەجىا گەشتىك بۆ ئەندامانى كۆمەلەكانى فیدراسیۆن پىكدەختەن. ئەوانەى دەيانەوى بەشدارىي گەشتەكە بكەن، دەبى ھەتا رۆژى ۲۰۰۱/۶/۱۵ داخوازى خۆيان ئاراستە بكەن و ۱۰۰ كرۆن بخەنە پۆستگىرۆى بەشى دلخوازيان.

ئا- كۆمىتەى كەمئەندامان و بەسالداجوان، رۆژى ۴-۶/۸/۲۰۰۱. ژمارەى پۆستگىرۆ 8-51 53 02

ب- يەكپەختى ژنانى كوردستان ، رۆژى ۶-۸/۸/۲۰۰۱. ژمارەى پۆستگىرۆ 0 - 496 07 88

پ- پەرۆزەى تىكەلاوى رۆژى ۸-۱۰/۸/۲۰۰۱. ژمارەى پۆستگىرۆ 1 - 23 80 06

گۆشه‌ی منالان

ماردین ئیبراهیمی - ۱۹۹۵/۳/۲۹ -

شه‌شهمین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن دایه گه‌وره و بابه گه‌وره‌وه

سانا گه‌وه‌ری - ۱۹۹۸/۳/۲۴ -

سێیه‌مین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن دایه گه‌وره و بابه گه‌وره‌وه

ماردین فه‌ره‌اد - ۱۹۹۹/۱/۹ -

دووه‌مین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن دایه گه‌وره و بابه گه‌وره‌وه

سینا خواجه‌وی - ۱۹۹۹/۴/۱۹ -

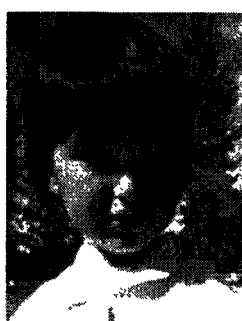
دووه‌مین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن دایه گه‌وره و بابه گه‌وره‌وه

که‌وین ئیرووی - ۲۰۰۰/۶/۱۳ -

یه‌که‌مین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن بنه‌مه‌اله ئیرووی

نوسهر سه‌ردار - ۱۹۹۸/۱/۴ -

سێیه‌مین سالی له دایکبوونت پیروژ بی
له لایهن بنه‌مه‌اله‌ی ده‌زه‌یی یه‌وه

به‌ربانگ و خوینه‌ران

* ده‌وله‌تی کوردستان له دلتان دامه‌زرین
.. له‌سه‌ر خاکتان داده‌مه‌زری

ئه‌مه‌ پێشه‌کی نامه‌ی هاوولاتییه‌کی
به‌ریزه که ناوی خۆی نانوسیت و یه‌که‌م
چارێشی نیه که نامه‌ی بی‌ناویشانمان بۆ
نه‌ئیریت، له کاتی‌کدا سوپاسی هه‌ستی
کوردانه‌ی ئه‌م هاوونیشتمانیه‌ دلسۆزه
ته‌که‌ین به‌رامبه‌ر به‌ به‌ربانگ و فیدراسیۆن،
گومانیش له‌وه‌دانیه که کوردیکی دلسۆزه،
به‌لام برا گیان باوه‌ر بفرموو تا ئیستاش له
ناوه‌ڕۆکی ته‌نیا یه‌ک نامه‌ت تێنه‌گه‌یشتووین
له‌وه‌موو نامه‌ زۆره‌ی که بۆمانی ئه‌ئیریت!
جا تکایه ئه‌گه‌ر ئه‌ته‌وێت خه‌زمه‌ت بکه‌یت و
تیمه‌ش له خه‌زمه‌تتداین نه‌وا رهاوی ئه‌م
تییینیانه‌مان بکه: ۱- ناویشانی خۆتمان
بۆ بنوسه و ئه‌و ناوه‌ش که ئه‌ته‌وێت ناسناوت
بیت. ۲- له یه‌ک نامه‌دا یه‌ک بابه‌ت زیاتر
مه‌نوسه. ۳- له یه‌ک رووی کاغه‌ز بنوسه و
دێره‌کان به‌ چه‌ماوه‌یی به‌ لێواری لاپه‌ره‌کاندا
مه‌به‌ بۆ سه‌ر دێره‌کانی سه‌رووتری خۆیان،
له هه‌مووشی گرنگتر، تکایه له‌سه‌ر پسوله‌ی
پۆست و بلیت، نامه‌کانت مه‌نوسه بۆمان.
۴- وه‌ک خۆت نوسیوته له (بیلیوتیک)،
وادیاره مه‌به‌ستت (بیلیوتیک) بیت، واته له
کتیبخانه نامه‌کانت نه‌نوسیت، دیاره هه‌ر
ته‌وه‌شه بووته هۆی ئه‌وه‌ی که له هه‌ر
نامه‌یه‌کتدا زیاتر له ناوی بیست کتییانمان بۆ
نه‌نوسیت و له هه‌ر یه‌کنکیشیان چهند دێریک
ده‌رنه‌هینیت و تیکه‌لاوی یه‌کتریان ئه‌که‌یت به
فارسیی، عه‌ره‌بیی، تورکیی، ئه‌لمانیی و
زمانه‌کانی تر، بۆیه تیمه‌ش هه‌رچه‌ند
سه‌رئه‌هینین و سه‌رئه‌به‌ین، ناتوانین چوار
دێریان به‌سه‌ستینه‌وه به‌یه‌که‌وه که مانایه‌ک
به‌خشیت.

* بۆ خاوه‌نی ئه‌م بابه‌تانه:

- (هه‌له‌بجه ئه‌لندی نازادی)
- ده‌نگده‌ریک که ده‌مانه‌وی بۆ ...
- هه‌رچی ئاساییشی ژیان ...

داوای لێبووردن ئه‌که‌ین له بلاونه‌کردنه‌وه‌ی
بابه‌ته‌کان و به‌ هیوای بابه‌تی به‌پیزتر.

تیسکیلیستونا و دواتریش له ئوپلاندسقیسیبی چوومه قوتابخانه و ئەمسال پۆلی ۱۲ تەواو دەکەم. یانزده ساله زۆران دەگرم و هەتا ئیستا چەند جارێک پلە پالەوانییەتیم بە دەست هێناوە و ئەمسال بە دواي سەرکەوتنم بەسەر Tobias Ngsthet دا کە بۆ ماوەی دوو سال پالەوانی سوید بوو، من جیگەیی ئەوم گرتەو و لەسەر ناوی سوید بەشداریی پێشبرکینی پالەوانییەتی جیهان دەکەم کە لە ولاتی کاراگستان پیکدی.

بەربانگ: چەند پالەوان بۆ ئەو خۆلە جیهانییە دەستیاشان کران؟

ئەکبەر: لە سوید نۆ کەس لە نیوان کیشی ۵۰ کیلۆو هەتا ۱۲۰ کیلۆ دەچن بۆ پێشبرکینی جیهانی و من له ۱۳۰ کیلۆدا پالەوانی سویدم، دەبێ ئەو هەش بەلیم کە کیشی من ۱۳۰ کیلۆ نیە، بەلکوو من ۱۱۰ کیلۆم.

بەربانگ: دەکرێ ناوی ئەو نۆ کەسەمان پێ بلێی کە دەچن بۆ کاراگستان؟

ئەکبەر: ئەوانە بریتین لە:

۱- لە ۵۰ کیلۆدا Zakarias Tallroth

۲- لە ۵۴ کیلۆدا سەقدەر ئەکبەری

۳- لە ۵۸ کیلۆدا Tomas Eriksson

۴- لە ۶۳ کیلۆدا Daniel Gustavsson

۵- لە ۶۹ کیلۆدا Tomas Karisson

۶- لە ۷۶ کیلۆدا Daniel Jönsson

۷- لە ۸۵ کیلۆدا Tobias Morsing

۸- لە ۹۷ کیلۆدا Jimmy Liaberg

۹- لە ۱۳۰ کیلۆدا ئەکبەر ئەکبەری

بەربانگ: دەکرێ هیندییک لەسەر ئاوات و ئارەزوو کانت بدوێی؟

ئەکبەر: بە ئاواتم نەتەو هەکەم پرزگاری بێ و من بتوانم بە نوێنەرایەتی گەلی کورد و لە ژێر ئالای کوردستاندا بەشداریی ئۆلپیکی سالی ۲۰۰۴ ئاتین بکەم لە یۆنان.

بەربانگ: دەکرێ بلێی تۆ کە ی و چۆن چووینە بازنە ی زۆرانبازییەو؟

سەقدەر: جاری یەکەم زۆر لە بازنە ی زۆرانبازی ترسام، بەلام دلدانەو ی خالە عەزیم ئەو ترسە ی لێ رەواندم و ئیستا بە غیرەتی کوردانەو ی پێ دەنیمە ناو بازنەو و ترسم نیە.

بەربانگ: تۆ ئارەزووت چییە؟

سەقدەر: منیش وەک ئەکبەر بە ئاواتم نەتەو هەکەم سەرکەوێ و دوژمن کوردستان بە جیهیلێ و نوێنەرایەتی گەلەکەم بکەم لە گۆرەپانەکانی وەرزشی جیهاندا و بە تاییەتی لە ئۆلپیکی ئاتین دا.

بەربانگ: بۆچی ناوی تۆ لەنیو پالەوانە هەلبژێراوەکانی کاراگستان دا نیە؟

عەلی: من لە بەشی میترمانلاند زۆران دەگرم و ئوردووی ئیمە لە تورکیا دەبێ نەک لە کاراگستان.

بەربانگ: ژمارە ی ئیو هەندە و چەند کەس بەشداریی تیدا دەکەن؟

عەلی: ئیمەش دە کەسین. من لە کیشی ۷۶ کیلۆدا بەشداریی دەکەم و پالەوانی ئەو بەشە ی سویدم.

بەربانگ: دەکرێ بلێن هەفتە ی چەند جار دەچنە بازنەو و راهێنان دەکەن؟

عەلی: هەفتە ی ۹ جار و هەر جارە ی دوو کاژیر و نیو کە بە تیکرا دەبێتە ۲۲ کاژیر و نیو لە هەفتە یە کدا.

بەربانگ: بەو هەموو راهێنانە دژوارە لە زۆرانبازیدا، ئیو چۆن بە قوتابخانە و کاری تر تان پادەگەن؟

عەلی: خوێندمان باشە و جیا لە خوێندن و وەرزش کاریکی ترمان نیە لە لێی بەجێ بمینین.

بەربانگ: نێوانتان لەگەڵ جگەرە و مەشروب چۆنە؟

سەقدەر: ئەو فیلانەمان نیە و هەردووکیان بە دوژمنی سەرکەوتنی خۆمان دەزانین.

بەربانگ: پاسپاردەتان بۆ لاوانی کورد لە دەرمووی کوردستان چیە؟

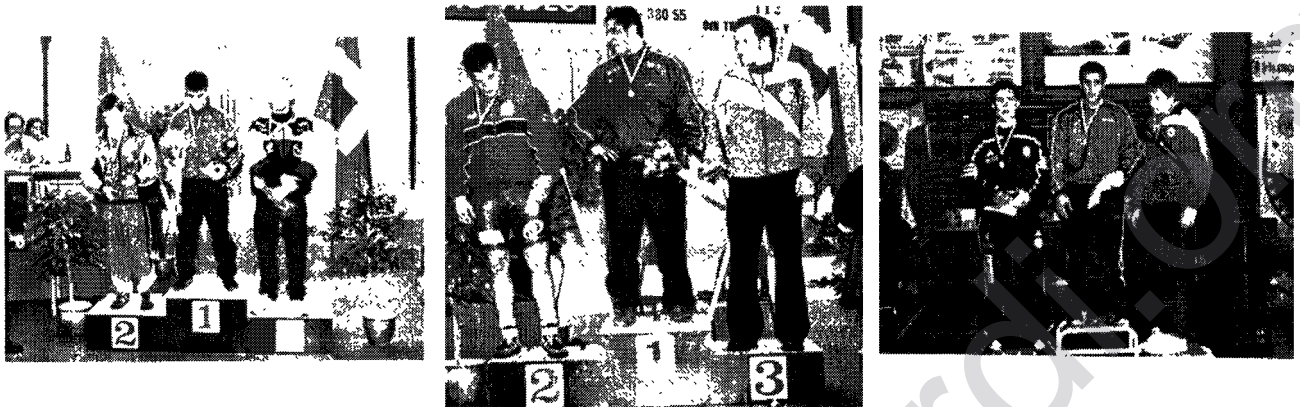
هەر سێ پالەوان: دەمانەو ی لاوانی کوردمان خۆیان بە شتی کاتی و بچوو کەو و نە غافلین. لێرە ژمارە یە ک دەبینین کە پەشیمانن لە رابوردووی خۆیان و چونکە کاتیان لە کیس داو، ناتوانن سەرکەوتن بە دەست بێن. داوامان لە لاوانی کورد ئەو یە، کە کات بە فیرو نەدن، بخوین و بچن بە دوا ی کاری وەرزشی و هونەرییەو، نەتەو ی ئیمە پێویستی بە تیکۆشانی پترە و بۆ ئەو ی پرزگار بێ، دەبێ هەموو لایە کمان قۆلی پیاوانە هەلمالین. ئیمە زۆرمان پێخۆشە کە جیگە یە کمان لە وەرزشی سویدا بۆخۆمان کردووەتەو، بەلام بریا لە گۆرەپانەکانی وەرزشی دا، لە ژێر ئالای کوردستاندا نوێنەرایەتی گەلی خۆمان دەکرد، ئەو بە واتە یە نیە، کە ئیمە رقمان لە سوید دەبێتەو، بەلکوو ئیمە دوا ی کوردستان، سوید بە ولاتی خۆمان دەزانین. هەرچەندە قەت نابێتە گۆشە یەکی خاپور کرایی ولاتە کەمان.

بەربانگ: دەکرێ هەندیک لەسەر ئاوات و ئارەزوو کانت بدوێی؟

ئەکبەر: بە ئاواتم نەتەو هەکەم پرزگاری بێ و من بتوانم بە نوێنەرایەتی گەلی کورد و لە ژێر ئالای کوردستاندا بەشداریی ئۆلپیک سالی ۲۰۰۴ ئاتین بکەم لە یۆنان.

بەربانگ: دیسان سوپاستان دەکەین و هیوای سەرکەوتنمان ئەخواین. ئیمەش هیوای باوەرمان وایە کە رۆژیک دیت لاوانی گەلە کەمان لە ژێر ئالای کوردستان دا بە سەربەرزییەو سەرکەوتنەکانیان بە دەست بهێنن لە بواره جۆراو جۆرەکانی زیان و جیهانیدا.

سۆڭ پالەوانى كورد له پيشبركى جيهانى دا

پوڭانى ۲۱ و ۲۲/۴/۲۰۰۱، (۹۶۰) زورانباز له سۆڭ بهشى منلان، مېرمنلان و لاواندا، له ولاتانى سوېد، دانمارك، فينلاندا، نەروېج و ئالمان له شارى يۆتتېۆرى كۆبونەوه تا پالەوانە بە نوانكانى خۇيان هەلبېرېرن و بۆ پيشبركى جيهانى له هاوینی ئەمسالدا پەوانەى ولاتى كازاگستان بكەن.

سۆڭ كورە كوردى پالەوان له پوڭهلاتى كوردستان، بە ناوى عەلى ئەكبەرى له ۵۴ كېلۆدا، سەقدەر ئەكبەرى له ۸۵ كېلۆدا و ئەكبەر ئەكبەرى له ۱۳۰ كېلۆدا، پەلى پالەوانىبەتییان بەدەست هینا و بە نوینەرایەتى ولاتى سوېد چوونە سەر سەكۆى پالەوانان، شایانى باسە كە هەر سۆڭ پالەوان ئەندامى بنەمالەى عەزیزى ئەكبەرىن. عەلى و ئەكبەر بران و سەقدەر پورزایانە. بۆ زانیارى پترى خوینەرانى بەربانگ و بەتایبەت لاوانى كوردمان له ولاتى سوېد و ولاتانى تری ئەوروپا لەسەر ئەو پالەوانانە، وتووێژكمان لەگەڵ بەرپز عەزیزى ئەكبەرى و سۆڭ پالەوانەكەى تر پیکهینا.

نەتەوهیهكگرتووهكان FN پەوانەى سوېد كراين و سەرەتا له ئیسكلیستونا و پاشانیش له ستۆكھۆلم خۆمان گرتەوه و ئیستا له ئوبلاندسقیسبى دەژین. بەربانگ: چۆن بوو كە كورەكان و خوشكەزاکەت بەرەو وەزشى زورانبازى چوون؟

عەزیز: ئەوان بە هاندان و یارمەتى من بەرەو وەزشى زورانبازى نازاد راکیشران. وەك ئیوه دەزانن وەزشى زورانبازى نازاد یەكێك لە وەزشانەیه كە له ناوچەى كرماشاندا لایەنگرى زۆره. من بۆ ئەوى كە بتوانم منالەكانم بەرەو وەزشى زورانبازى پالپیوهنیم، سەرەتا خۆم لێره دەستم پیکرد و بۆ ماوهى حەوت سال بوومە ئەندامى كۆمیتەى بەرپوهرایەتى تیبى وەزشى زورانبازى ئوبلاندسقیسبى و تەننەت له سوېد لیسانسى زورانبازیم وەگرت.

بەربانگ: كاك ئەكبەر پیمانخۆشە تۆش هیندیک لەسەر خۆت بلوپی بۆ لاوانان.

ئەكبەر: سەرەتا سوپاستان دەكەم كە زەحمەتتان كیشا و هاتن ئیمەتان بەسەر كردهوه. هەر وەك بابم رایكەیاندا، من سالى ۱۹۸۲ له رومادیهى عیراق له دایك بووم. سالى ۱۹۸۸، كە تەنیا شەش سال تەمەن بوو، هاتمه سوېد. سەرەتا له

بەربانگ: خۆشحالی ئەوى كە خۆمان له ناو ئیوهى پالەوانى كورد و نوینەرى ولاتى سوېددا دەبینن. پیمانخۆشە بۆ ریزگرن له ئیوه و هاندانى لاوهكانمان بەرەو سەرگەوتنى پتر له بواره جیوازهكاندا له دەرهوى كوردستان و بەتایبەتى له سوېد چەند پرسیاریکتان ناراستە بكهین.

عەزیز: ئیمەش بە تەشریف هینانتان بۆ ئەو ماله بچكۆله، بەلام كوردانەیه خۆشحالی و نامادەى وەلام دانەوهین. بەربانگ: دەكرى هەندیک لەسەر خۆت و بنەمالەكەت و هۆى ئاواره بوونتان بۆ خوینەرانى بەربانگ رۆن بكهنهوه؟

عەزیز: له ئەسلدا ئیمە كوردى گۆرانین. له تەمەنى ۱۲ سالیئمەوه هەتا بیست سال زۆرانم گرتووه و چەند پەلى پالەوانىبەتیم بە دەست هیناوه. له كرماشان مامۆستای زمانى فارسى بووم. سالى ۱۹۷۹ بە هۆى گوشارى پژیى كۆمارى ئیسلامى بۆ سەر گەلى كوردمان ناچار بووم كرماشان بەجیهیلەم و وەك زۆرەبى كوردهكانى تر بچمه باشورى كوردستان و سەرئەنجام وەك بەشیک له ئاوارهكانى كورد و ئیرانى له ئوردوگای رومادى دا خۆ بگرهوه. ماوهى دە سال له ئوردوگای رومادى بووین و لەوى ئەكبەر و سەقدەر و عەلى چاویان بە ژین كردهوه. وەك خۆتان دەزانن سەقدەر خوشكەزامە. سالى ۱۹۸۸ بە یارمەتى ریکخراوى

عادل دھوكيى بەرپرسى كۆمىتەى ھەرىمى چوار بەشدارىيان كرد له كۆنگرەكەدا، ئەندامانى ھەلبژاوى كۆمىتەى كارگىرى كاتىبەكە برىتىن لە: دلير مىران، ئىحسان كەمالى، مەحمود عەلى، نەسرین ئەحمەد، سمايل مردوخى، سەيفەدىن ئەحمەد و مەمەد ئەحمەدپور.

رۆژى ۲۰۰۱/۴/۸ كۆمىتەى ھەرىمى چوارى فیدراسیون يەكەم كۆبوونەوھى خۆى كرد له شارى يۆتیبۇرى، ھەشت ئەندامى نوینەر له كۆمەلەكانى يۆتیبۇرى، فالشیوپینگ، بورۇس، یۆنشیوپینگ و حامید گەوھەرى سكرتیرى فیدراسیون، كۆفان نامەدى بەرپرسىارى كۆمىتەى پەيوەندیەكانى ناوخۆ و عادل دھوكيى بەرپرسى كۆمىتەى ھەرىمى چوار بەشدارىيان كرد. له كۆبوونەوھەدا، راپۆرتى كار و چالاكیى كۆمەلەكان خۆیندراپەوھ و باس و گفتوگۆ كرا و چەند بریارىك درا لەسەر: خەباتى كۆمىتەى ھەرىم، ھاوكارىى نیوان كۆمەلەكان، خۆپنشاندانى رۆژانى ۱۵-۱۶/۶/۲۰۰۱ فیدراسیون و كۆمەلەكانى ئەندام و بە ھاوكارىى كۆمىتەى ھاوكارىى رىكخراوھ سیاسىیەكانى كورد و كوردستانى و ئىنسىیاتىفا كورد له سوید(ئىكاسە)، چالاكیى بۆ وەرگرتنى پشتكىرى له ئەزمونى باشورى كوردستان.

ھەرىمى پینج:

رۆژى ۲۰۰۱/۱/۶، كۆمىتەى ھەرىمى پینجى فیدراسیون يەكەم كۆبوونەوھى خۆى له شارى مالمۆ پىكھینا، بانزە ئەندامى نوینەر له كۆمەلەكانى مالمۆ، كرىستیانستاد، ھلسینگبۆرى و كۆمەلەى ئاشتى مالمۆ و ئەمىر جرجیس و ماجید عەبدولرەحمان لىپرسراوانى كۆمىتەى ھەرىمى پینج بەشدارىى ئەو كۆبوونەوھىيان كرد. له كۆبوونەوھەدا، لەسەر پلانى خەباتى كۆمىتەى ھەرىم، دروست كردنى لقی ژنان و لاوان، كىشەى پەنابەران و تىكەلاوى و چەند بابەتى تر و سەرئەجام خەباتى ھاوبەش له چوارچىوھى ھەرىمدا گفتوگۆ كرا و چەند خالىان بۆ خەباتى دواپۆژى خۆى پەسەند كرد.

رۆژى ۲۰۰۱/۲/۴، لەسەر بانگهێشتنى كۆمىتەى ھەرىمى پینجى فیدراسیون، كۆبوونەوھەكى دۆستانە له سەرۆك و سكرتیرى كۆمەلەكانى شارى مالمۆ پىكھات. بەشدارانى كۆبوونەوھەكە برىتى بوون لە: كۆمەلەى مالمۆ، كۆمەلەى ئاشتى

كوردستان له مالمۆ، كۆمەلەى كولتورى و وەرزشى كورد له مالمۆ، له كۆبوونەوھەدا لەسەر ھاوكارىى نیوانیان و كۆمەلەكان و یەكگرتنەوھىيان باس و گفتوگۆ كرا. ھەرلەو رۆژەدا ئەمىر جەرگىس بەرپرسى كۆمىتەى ھەرىمى پینجى فیدراسیون بەشدارىى وتویژىكى بەشى كوردى رادیوى سەرتاسەرى سوید (زایەلە)ى كرد و بیروپراى كوردەكانى باشورى سویدی دەربارەى كردنەوھى رادیوى زایەلە راگەیاندا.

– رۆژى ۲۰۰۱/۳/۴، كۆمىتەى ھەرىمى پینجەمى فیدراسیون دووھەم كۆبوونەوھى خۆى له شارى كرىستیانستاد پىكھینا. نوینەرانى كۆمەلەكانى مالمۆ، ھىلسینگبۆرى، ئاشتى له مالمۆ و كۆمەلەى كرىستیانستاد و ئەمىر جەرگىس و ماجید عەلى لىپرسراوانى كۆمىتەى ھەرىمى پینج بەشدارىى ئەو كۆبوونەوھىيان كرد. له كۆبوونەوھەدا، لەسەر پلانى خەباتى كۆمىتەى ھەرىم، چالاكردنى لقەكانى ژنان و لاوان، بەھىزكردنى پەيوەندیى نیوان فیدراسیون و كۆمەلەكان باس و گفتوگۆ كرا.

ھەرلەوھە له ھەرىمى پینجەمدا و له شارى مالمۆ بەشدارىى كۆمىتەى ھاوبەشى كۆمەلە كوردیەكان. یادى كارەساتى كىمىبارانى ھەلبەجە كراپەوھ. جیا لەو، رۆژى ۲۰۰۱/۳/۲۲، جەژنى ئەتەواپەتى نەرۆز و سالى ۲۷۰۱ى كوردیى پیرۆز كرا. رۆژى ۲۰۰۱/۴/۷ سەمینارىكى زانستى بەیادى پەنجاو چوارەمین سالى له سیدارەدانى پىشەوا قازى مەمەد و بیست و دووھەمین سالى كۆچى دواى بارزانى نەمەر، بۆ پروفیسۆر دوكتۆر جەمال نەبەز نامادەكرا.

رۆژى ۲۰۰۱/۴/۱۵، كۆمەلەى كرىستیانستاد كۆنگرەى سالانەى خۆى پىكھینا و تۆرگانەكانى نوێى ھەلبژاورد. كۆفان نامەدى، ئەمىر جەرگىس و ماجید عەلى بەرپرسىارى كۆمىتەى پەيوەندیەكانى ناوخۆى فیدراسیون بەشدارىى كۆنگرەى كۆمەلەى كرىستیانستادیان كرد.

ھەرىمى شەش:

رۆژى ۲۰۰۱/۳/۳ كۆمەلەى كوردیى یەقلە كۆنگرەى سالانەى خۆى گىرا و تۆرگانەكانى نوێى ھەلبژاورد. رەشىد ئەحمەدى بەرپرسى كۆمىتەى ھەرىمى شەش بەشدارىى كۆنگرەكەى كرد.

یەكیەتى لاوانى كورد:

رۆژى ۲۰۰۱/۳/۱۸، یەكیەتى لاوانى كورد كۆنگرەى سالانەى گىرا، لقی لاوانى كۆمەلەكانى ئىسكىلستونا، لىنشیوپینگ، ئومیۆ، یۆتیبۇرى، سئۆكھۆلم، سىپۆنگا و ئوپسالا بەشدارىى كۆنگرەكەیان كرد. كۆنگرە تۆرگانەكانى نوێى خۆى ھەلبژاورد و چەند گۆرانكارىیەكیان له پڕۆگرامى یەكیەتى لاواندا كرد. كەیا نىزۆل، فىلیدان تانرىكلو، كۆفان نامەدى و سالى دەمىر بەشدارىى كۆنگرەكەیان كرد. كۆنگرەى یەكیەتى لاوان كەوتە بەرباسى كۆمىتەى كارگىر و دواى گفتوگۆیەكى تىروتەسەل، بریاریدا كە كۆبوونەوھەكى ھاوبەش بكات لەگەل كۆمىتەى كارگىرى نوێى یەكیەتى لاواندا.

كۆمىتەكانى ھەرىم كۆبۈنەۋەي خۇيان پىكىدېن

ھەرىمى بەك:

رۇزى ۲۰۰۱/۳/۱۰ كۆمەلەي نوسەرانى كورد لە سوید كۆنگرەي سالانەي خۇي پىكەينا و ئورگانەكانى نوپى ھەلبىزارد. كەيا ئىزۇل سەرۇكى فیدراسیون بەشدارىي كۆنگرەكەي كرد.

رۇزى ۲۰۰۱/۳/۲۵ كۆمەلەي ستوكهولم كۆنگرەي سالانەي خۇي گىرا و ئورگانەكانى نوپى ھەلبىزارد. كەيا ئىزۇل و سالخ دەمىر بەشدارىيان كرد.

ھەرىمى دوو:

رۇزى ۲۰۰۱/۳/۱۰ كۆمەلەي كوردستان ئوپسالا ، كۆنگرەي سالانەي خۇي پىكەينا و ئورگانەكانى نوپى ھەلبىزارد. حامىد گەۋھەرى سكرتيرى فیدراسیون بەشدارىي كۆنگرەكەي كرد.

ھەرىمى سى:

رۇزى ۲۰۰۱/۲/۳ كۆمىتەي ھەرىمى سىي فیدراسیون بەكەم كۆبۈنەۋەي خۇي لە شارى ئىسكىلستونا پىكەينا. نوپنەرى كۆمەلەكانى ئىسكىلستونا، ئوتتېرۇ، نۇرشۇپىنگ، لىنشۇپىنگ، كەمئەندامانى لىنشۇپىنگ و لقى لاوانى لىنشۇپىنگ لەگەل لىپرسراوانى كۆمىتەي ھەرىمى سىي يوسف دەمىرجان و ديار مزورى بەشدارىي كۆبۈنەۋەكەيان كرد. لە كۆبۈنەۋەكەدا پلانى خەباتى كۆمىتەي ھەرىم پەسەند كرا، پشنگىرىي لە خۇپىشاندانى رۇزى ۲۰۰۱/۳/۲۴ فیدراسیون كرا و رەخنەيان لەسەر شىۋەي بەرپۈەچوونى كۆنگرەي كۆمەلەي كارلستاد گرت.

رۇزى ۲۰۰۱/۴/۱، كۆمەلەي كارلسكوگا كۆنگرەي سالانەي خۇي پىكەينا و ئورگانەكانى نوپى ھەلبىزارد. جەمىل دەمىرجان بەرپرسى كۆمىتەي ھەرىم بەشدارىي كۆنگرەي كۆمەلەي كارلسكوگاي كرد.

رۇزى ۲۰۰۱/۴/۷، كۆمىتەي ھەرىمى سىي فیدراسیون دووھەم كۆبۈنەۋەي ھەرىمىي خۇي لە شارى لىنشۇپىنگ پىكەينا. نوپنەرى كۆمەلەكانى ئىسكىلستونا، ئوتتېرۇ، لىنشۇپىنگ، كەمئەندامانى لىنشۇپىنگ و لقى لاوانى لىنشۇپىنگ لەگەل لىپرسراوانى كۆمىتەي ھەرىمى سىي يوسف دەمىرجان و ديار مزورى و ئەحمەد سىندى بەشدارىي كۆبۈنەۋەكەيان كرد. لە كۆبۈنەۋەكەدا لەسەر كارو خەباتى كۆمەلەكان و فیدراسیون باس و گفتوگوئيان كرد و چەند برىارى نوپيان پەسەند كرد.

ھەرىمى چوار:

كۆمەلەي كوردى يىوتتېبۇرى سەربە فیدراسیون بە مەبەستى پىكەينانى بەكەتەي و براپەتەي و كاروخەباتى ھاوبەش لەنيوان كۆمەلە كوردىيەكانى شارى يوتتېبۇرى دا، داۋاي كۆبۈنەۋەيەكى دۇستانەي لەو كۆمەلەكانى شارى يوتتېبۇرى كرد، كە ۋەلامى پۇزتىقى ۋەرگرتەۋە. لەو چوارچىۋەيدا دوو كۆبۈنەۋەي لەگەل كۆمەلەي كولتورىي كوردى يوتتېبۇرى، كۆمەلەي ئامپىز، كۆمەلەي بروسكە سەر بە كوردستانى رۇژھەلات لە يوتتېبۇرى، كۆمەلەي كوردە فەيلىيەكان پىكەينا و چەند برىارى ھاوبەشيان گرت.

رۇزى ۲۰۰۱/۱/۱۴، كۆمەلەي كورد لە يوتتېبۇرى كۆنگرەي سالانەي خۇي پىكەينا. كۆنگرە ئورگانەكانى نوپى خۇي ھەلبىزارد. كۇشان ئامەدى بەرپرسى كۆمىتەي پەيوەندىيەكانى ناوخۇ بەشدارىي كۆنگرەي كۆمەلەي يوتتېبۇرى كرد.

رۇزى ۲۰۰۱/۱/۲۰، كۆمەلەي كولتورىي كورد لە يۇنشۇپىنگ كۆنگرەي سالانەي خۇي پىكەينا. كۆنگرە ئورگانەكانى نوپى خۇي ھەلبىزارد. عادل دەۋكى بەرپرسى كۆمىتەي ھەرىمى دوو بەشدارىي كۆنگرەي كۆمەلەي ئوپسالاي كرد.

رۇزى ۲۰۰۱/۴/۷ كۆمەلەي كولتورىي بورۇس كۆنگرەي سالانەي خۇي گىرا، لەبەرئەۋەي كە ھەندىك كەموكورىي ھەبوو لە ئامادەكارىيەكانى كۆنگرەدا، كۆمىتەيەكى كارگىرى كاتىي ھەلبىزارد، كە لە ماۋەي شەش مانگدا كەموكورىيەكان چارەسەر بكات و كۆنگرەيەكى تر بە بەشدارىي نوپنەرى فیدراسیون بگىزىت. حامىد گەۋھەرى سكرتيرى فیدراسیون ، كۇشان ئامەدى بەرپرسى كۆمىتەي پەيوەندىيەكانى ناوخۇ و

ئازادىيە، سەقامگىر بونى ئاشتى لە ئىوان ئەو دوو ھىزەدا وىستى ھەموو دلسۆزانی كسوردە. بە باوەرى من رىككەوتنامەى واشنتون چوارچىوہىەكى تا پادەيەك باشى بۇ رىكويىك كسردنى پىوہندىيەكانى ئىوان ئەوان و چارەسەرى گىروگرفتەكانى

**ئارەزووم ئەوہىە ئەو رەوتەى دەستى پى كدووه،
تا گەيشتن بە چارەسەرى تەواوى ناكۆكيەكان
درىژەى ھەبى و بەم زووانە مژدەى يەككەوتنەوہى
ئىدارەى كوردستان و لەوہش زياتر سەقامگىر بون
و بە رەسمى ناسرانى ئەزموونەكەى كوردستانى
عىراق ببىسن.**

چونكە راستىيەكەى ئەوہىە كە ناكۆكىي ئىوان ھىزە كوردستانىيەكانە كە زەمىنەى بۇ گەشەكردنى ئەو دياردە ناشىرىنە خۆش كدووه.

ئىوانىان داناوہ. ديارە چارەسەرى يەكجارى و رىگای راست و دروستى گەيشتن بەو چارەسەرەش بەگشتى لە لای ئەو دوو ھىزەيە. چونكە ھىچ كەسى دىكە نە ھىندەى خۆيان دەتوانى بۇ مەسەلەكە دلسۆز بى و نە لە وردەكارىيەكانى گىروگرفتەكە و رىگا چارەسەرەكانى شارەزايە. بەلام ئەوہ كە گەرەترىن ھىزى ئىوہدەولەتتى حازر بووہ سەرپەستىي رەوتى ئاشتى لە ئىوان ھىزە كوردىيەكان دا بە ئەستووه بگرى بۆخۆى بە دەسكەوتىك دەناسرى و نىشان دەدا كە مەسەلەى كورد رىگای بۇ ئىو كۆر و كۆمەلە ئىوہتەوہىيەكانىش بە روودا كراوتەوہ.

جىي دلخۆشىيە كە رەوتى ئاشتى لە ئىوان پارتى و يەكىتى دا ئەم دوایىيانە ھەنگاوى باشى بەروپىش ناوہ و ھىوايەكى زۆرى لە دلى كۆمەلانى گەلى كورددا دروست كدووه. بەلام بىگومان ئەوہى ئىستا لەو پىوہندىيەدا كراوہ، ھەموو ئەو شتە نىە كە دلسۆزانی كورد ئاواتى بۇ دەخوازن. ئارەزووم ئەوہىە ئەو رەوتەى دەستى پى كدووه، تا گەيشتن بە چارەسەرى تەواوى ناكۆكيەكان درىژەى ھەبى و بەم زووانە مژدەى يەككەوتنەوہى ئىدارەى كوردستان و لەوہش زياتر سەقامگىر بون و بە رەسمى ناسرانى ئەزموونەكەى كوردستانى عىراق ببىسن.

پ- راتان لەسەر گۆرانى سىياسەت و ھەلوئىستى پ.كە.كە لە بەرامبەر دەولەتى توركىيادا چىە و پرۆژەى كۆمارى ديموكراتى، پ.كە.كە چۆن ھەلئەسەنگىن؟

و- گۆران لە ھەلوئىستى سىياسىي حىزىيىكى كوردستانى يان ھەر ھىز و رىكخراوىكى دىكەى سىياسى دا شتىكى سەير و بەتايبەتتى شتىكى نارەوا نىە، بەلام بەو مەرچە گۆرپنى دروشمەكان ئاكامى ئالوگۆر لە ھەلومەرچى سىياسى و ئابورى و كۆمەلەيەتتى و لات و لىكدانەوہى قسولتى ئەو ھەلومەرچە بى. بەو مانايە، كە حىزىيىكى سىياسى پاش لىكدانەوہى ھەلومەرچى و لات بە باوەرەوہ گەيشتبىتە ئەو ئاكامە كە پىوئىستە دروشمىك و لا بنى و دروشمىكى دىكە ھەل گرى. ئەگەر لەو روانگەيەوہ چاوا لە گۆرپنى ھەلوئىستەكانى PKK بکەين، بەداخوہ دەبىنن كە ئەو دروشم گۆرپنە ئاكامى لىكدانەوہى ھەلومەرچى و لات نىە و ئالوگۆرەكانى دوو سالى راپوردو لەئىو رىزەكانى ئەم حىزىيەدا ئەو ھەلوئىست گۆرپنەى بەسەردا سەپاندوہ. ئەگەرنا رىبەرانى PKK باش دەزانن كە نە لە سىياسەت و رەفتارى كاربەدەستانى توركىيە و نە لە پارسەنگى ھىز لە ئىوان دەولەتى توركىيە و بزوتنەوہى كورددا ئالوگۆرپىك پروى نەداوہ كە ببىتە ھۆى وەرچەرخانىكى وا زەق لە دروشم و ھەلوئىستەكانى PKK دا.

پ- راتان لەسەر ئەو گروپە ئىسلامىيانە چىە كە لە كوردستانى عىراقدا كارى تىرۆرىستى دەكەن و بە ئازاوەگىيان دەيانەوئى زەبر لە ئەزمونى گەلى كوردمان بدەن؟

و- تىرۆر لە ھەركوئى و بە دەست ھەر كەس و دژى ھەر كەسىك بى بەلای من ھەموو ئىنسانىكى شەرىف و مرؤف دۆستەوہ كارىكى دزىو و نارەوايە. خۆ ئەگەر ئەو تاوانە نامرؤفانەيە ناوى «خەزا» و شەرى پىرۆزى لى بنرى، ئەوكاتە زياترىش دەبىتە جىگەى بىزارى و بىز لى بوونەوہ. بەش بەحالى خۆم ئارەزووم ئەوہىە ھىچ حىزب و رىكخراوىك و بەتايبەتى ئەوانەى كە خۆيان بە رىكخراوى ئايىنى دەزانن، دەست بۇ كدوہى پىر شووہىيە لەو بابەتە نەبەن. گومان لەوہدا نىە كە كارى تىرۆرىستى لە لایەن ھەر كەسەوہ بى، ئەگەر بە مەبەستى زەبر وەشاندن لە قازانجى گەلان و يەك لەوانە گەلى كورد بى، ئەوہم دزىويى كدوہەكە لە روانگەى ھەموو ئازادىخوازن و لایەنگرانى ئازادى و دادپەرورەى و مافى مرؤفەوہ، زياترىش دەبى. كەوابى، بى ھىچ چەشنە دوو دلىيەك ئەو جۆرە كدوہە تىرۆرىستى يانە مەحكوم دەكەم و بە ئەركى سەرشانى ھەموو ھىزە سىياسىيەكانى كوردى دەزانم بۇ پىش پىگرتن و كۆتايى پىدان و سزادانى تاوانبارانى ئەوجۆرە جىنايەتانە پىكەوہ ھاوكارى بکەن.

جگە لەوہ دروشمى «كۆمارى ديموكراتى» لە وختىك دا بەرز كراوتەوہ كە PKK لە خراپترىن وەزى چەند سالى دوایى تەمەنى خۆى دايە. لەو حالەدا نە دەولەتى توركىيە، نە خەلكى كوردستان و گەلانى ناوچە و نە تەنانەت ئەندامانى PKK ش ئەو دروشمە بە جىددى وەرناگرن، چونكە وختىك دەولەتى توركىيە لە كاتى ئازادىي ئۆجەلان و ئەوہىپى دەسەلاتى PKK دا ھىچ وەلامىيىكى بۇ بانگەوازی ئاشتىخوازنەى ئۆجەلان نەبووہ، ئاشكرايە كە وختىك ئۆجەلان لە زىندانى توركىيە دايە و حىزبەكەشى ھەر بە فەرمانى ناوبرا و ھىزە چەكدارەكانى خۆى لە توركىيە كشاندووتەوہ و واى لە خەباتى چەكدارانە ھىناوہ، ئەو دەولەتە بايەختىك بەو جۆرە بانگەوازانە نادا.

پ- بە راي ئىوہ توركىيا پىوئىستى بە چ گۆرانكارىيەك ھەيە بۇ ئەوہى ببىتە ئەندام لە يەكىەتى ئەورويادا؟

و- ئەو مەرچانە كە بۇ وەرگىرانى دەولەتى توركىيە لە يەكىەتتى ئورويادا پىوئىست، زۆرچار لە لایەن بەرپرسانى يەكىەتتى ئورويادا و كۆبوونەوہ گشتىيەكانىيەوہ راگەيەندراون و ئەمانە شتىك نىن كە بىروبووچوونى من و كەسانى وەك من كارىان لى بكات، بەلام ناى شارمەوہ بەو ئەزموونە كە لە

پیشگیری له وه دیهاتنی ئاوات و ئامانجه کاتی ئەم گهله کۆتایی ناکا.

دۆستانی PKK ئەگەر راست دهکهن کۆماری ئیسلامی بۆ چارهسەری مهسهلهی کورد له ئێران دا پیشقهدهمه، با ئامازه به نمونهیهک لهو پیشقهدهم بوونهی کۆماری ئیسلامی بکهن و به خهڵک بلین که کام کاربه دهستی رژیم و کهی له بارهی چارهسەری مهسهلهی کوردهوه شتیکی راگه یاندوه. ههولدان بۆ چارهسەری مهسهلهی کورد له ئێران ئهوه نیه که کۆماری ئیسلامی بۆ فریودانی بیروپرای گشتی (که تیشی دا سه رنه کهوتوه) رینگا به ئەندامانی PKK بدا له ئێران بحاوینهوه و به قازانجی رژیم ته بلیغات بکهن. مهسهلهی کورد

له ئێران پتوهندی به کوردی ئێران ههیه، نهک به PKK و کوردهکانی ههچ بهش شتیکی دیکه ی کوردهستانه وه. ئه ی چۆنه که کوردی ئێران ههچیان لهو بارهیه وه نه بیستوه و نه زانیوه، به لام PKK و ده زگا ته بلیغاتیه کانی ئاگایان لینه ی و هه ر جاره

نا جارێک باسی لیه دهکهن؛ ئاره زومانی ئه وهیه هه زه سیاسییه کانی کورد ئەگەر ناتوانن تاوانه کانی کۆماری ئیسلامی ده رحه قی کورد له قاو بدن، لانی که م پاکانه ی بۆ نه کهن و هه ولی به لاری دابردنی بیروپرای گشتیه نه ته وه ی کورد نه دن.

پ- بیروپاران له سه ر نه زمونی کوردهستانی عیراق چیه و ناشتی نیوان پارتهی دیموکرات و یه کیه تهی نیشتمانی له جوار چی وه ی رینگه وتنی واشتۆندا چۆن هه لده سه نگین؟

و- ئه و نه زمونه ی له کوردهستانی عیراق دا هه یه، به باوه ری من سه رکه وتن و جیگرتن و به قانوونی بوونی له خزمه تی هه موو بزوتنه وه ی کوردهایه، به مانایه که ده بیته نمونه یه ک بۆ چاره سەری ناشتیخوازانە ی مه سه له ی کورد له پارچه کانی دیکه ی کوردهستانیش دا، بۆیه ئیمه وهک حیزبی دیموکراتی کوردهستانی ئێران هه میشه ریزمان بۆ ئه و نه زمونه هه بووه و هه ولمان داوه و هه ولیش ده ده یین ئەگەر نه توانین یارمه تی به سه قامگیر بوون و به ره وه پیشچوونی بکهن، لانی که م نه بینه کۆسپی سه ر رینگای چه سپاندنی و گیروگرفتی بۆ ساز نه که یین. دیاره ئەم راستیه هه ر له و کاته دا به رپرسایه تی یه کی گه وره ش ده خاته سه رشانی هه زه سیاسییه کانی کوردهستانی عیراق و به تایبه تی دوو هه زری سه ره کی، واته پارتهی دیموکراتی کوردهستان و یه کیتهی نیشتمانی کوردهستان، چونکه پاراستن و سه رخستنی ئەم نه زمونه به رپرسایه تی ئه و هه زانه نهک هه ر به رامبه ر به کوردی عیراق، به لکوو به رامبه ر به هه موو کورد له هه موو به شه کانی کوردهستانه.

هه ر به و رادهیه که شه ری براکوژی نیوان دوو هه زری گه ره ی کوردهستانی عیراق ناره وا و چیگای داخ و که سه ری هه موو کوردیکی دلسۆز و هه موو لایه نگرانی ناشتی و

ده لئ: «خوویهک بیگری به شیر، ته رکی ناکه ی به پیری» به و بیه تا نه و کاته ی کۆماری ئیسلامی به نیوه روک و فه لسه فه ی ئیستایه وه له سه ر کاره، نه هیوایه ک به واز هینانی له کاری تیروزیستی هه یه و نه هه یج رینگایه کیش بۆ پیشگیری ته واو له کورده وه تیروزیستییه کانی به دی ده کری. که وایه ته نیا رینگا بۆ که مکردنه وه ی کورده وه تیروزیستییه کانی ئەم رژیمه، هوشیاری زیاتری که سایه تی و هه زه سیاسییه کانی ئویوزیسیۆن و پاشانیش خه باتی شیلگیرانه بۆ وشک کردنی ره گ و ریشه ی تیروزیزمه.

پ- راتان چیه له سه ر بۆچوونی سه رانی پ. که. که ده رباره ی

پیشگام بوونی ریبه رانی کۆماری ئیسلامی بۆ چاره سه کردنی کیشه ی کورد له ئێراندا و پروپاگه ندە ی ته له فزیۆنی پ. که. که له قازانجی کۆ دا ده بین؟

و- سه ره تا ده بی بلیم چیگای داخه که هه زری کوردهستانی، ئه ویش ئه و هه زه که تا چه ند سال

له مه به ر بۆ راکیشانی خه لکی ساویله که داوای دامه زاندنی کوردهستانی سه ره به خۆ و یه کخستنه وه ی هه موو به شه کانی کوردهستانی ده کرد، ئەمرۆ بۆ رازی کردنی حکومه تیکی دژی گه لپی وهک کۆماری ئیسلامی پروپاگه ندە ی دوور له راستی بۆ جوانکردنی روخساری دزیۆی ئه و حکومه ته بکا. ئیوه ش و ئیمه ش و هه موو که س له ئێران و ده ره وه ش ده زانن که ئه وه ی کۆنسه ی سه روکایه تی PKK سه باره ت به پیشقه ده م بوونی کۆماری ئیسلامی ئێران بۆ چاره سه ر کردنی مه سه له ی کورد له ئێران دا گوتوویه تی هه چ بناخه یه کی نیه. چونکه کۆماری ئیسلامی ئەگەر رۆژیک له رۆژان له باره ی مه سه له ی کورده وه قسه یه کی کردبێ، هه ر ئه وه ی گوتوه که: «له ئێران دا شتیکی به ناوی مه سه له ی کورد له ئارادا نیه.» له وه به و لاره، رژیمی ئێران نه قه ت حازر بووه بۆ چاره سه ر کردنی کیشه ی کورد له گه ل نوینه رانی کورد (مه گه ر به مه به سته تی سه روور و پیاوکوژی، وهک ئه وه ی له قیه نه نا بۆ دوکتۆر قاسملوو هاته پیش) و توویژ بکا و نه قه ت باوه ری به بوونی گه لی کورد و مافه کانی ئه و گه له هه بووه.

سیاسه تی کۆماری ئیسلامی به رامبه ر به کورد به گشتی سیاسه تیکی ده غه لبازانه و دوو رووانه یه. له کاتیک دا، زۆر جار نه زمونه که ی ئیستای کوردهستانی عیراق به ئیسرائیلی دووم ناو ده با و ده لئ: «ته رکی هه موو ده ولته تانی ناوچه یه بۆ له نیو بردنی هاوکاری یه کتر بکهن و له حالیک دا هه رچه ند مانگ جاریک بۆ زه بر وه شاندن له بزوتنه وه ی کورد له گه ل ده ولته تانی تورکیه و سوویه کۆبوونه وه ی هاو به ش ده کا، بۆ به فریو بردنی بیروپرای گشتی کورد له ده ره وه ی سنووره کانی ئێران، هیندی جار باسی کورد ده کا و به تایبه تی له باره ی کوردهستانی عیراقه وه هیندی کاری فریوده رانه به رپتوه ده با. ئەگه رنا ئیمه پیمان وایه کۆماری ئیسلامی دژی کوردی هه موو به شه کانی کوردهستانه و چیی له ده ست بی بۆ

به كورتى ئىمه له حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئيران دا ئاسوى سهركهوتنى خهباتى كه لانى ئيران بۇ كه پيشتن به نازادى و ديموكراسى و ههروهها ئاسوى خهباتى خهلكى كوردستان بۇ به ديهينانى مافه رهواكانى خويان روون دهينين. زورم نهگوتوه نهگه ر بلنيم هه لومه رجي نه مروى كوردستان و سهرانسهرى ئيران له هه موو ساله كانى دهورانى دهسه لاتداره تيبى كۆمارى ئيسلامى زياتر هيواي سهركهوتنى لى دهكرى.

پ- به بوونى سيستمى ويلايه تى فهقى له ئيراندا، حيزبى ديموكرات چهند هيوو به ناشتبي و دابينكردى مافى گه لى كورده له كوردستانى ئيراندا ؟

و- وهك هه موو لايهك دهزانن حيزبى ديموكراتى كوردستانى ئيران هه موو كاتيك لايهنگرى چاره سهرى ناشتبيخوازانهى مهسه لهى كورد بووه و ريگاي وتوويز بۇ گه پيشتن به داخوازه بنه ره تيبه كانى گه لى كوردى به باشترين ريگا داناو. ههروهها دهزانين له گه ل نه وهى ئه م حيزبه ئه زمونى زور تالى له وتوويز له گه ل كۆمارى ئيسلامى هه يه و گه وه ترين ربه رى خوى واته دوكتور قاسملووى نه مرى له سه ر به ناو ميژى وتوويز لى تيرور كراوه، ديسان نه وه ئه سه له بنه ره تيبه يى له به رنامه يى كارى سياسىيى خوى هه ل نه گرتوه و ئاماده يه به پتي هيندى پره نسپ له گه ل نوينه رانى نه و پرژيمه بۇ چاره سه ر كوردنى

مهسه لهى كورد بكه ويته وتوويز، به لام راستيبه كه ي نه وه يه كه حيزبى ئيمه هيج هيوايه كى به وه نيه كه له چوارچيوه ي فه لسه فه ي فكري ربه رانى كۆمارى ئيسلامى دا جينگه يه ك بۇ چاره سه ر كوردنى مهسه له ي نه ته وايه تى له ئيران دا هه بى. پرژيميك كه بۇ چاره سه رى هيج گيروگرفتىكى نيوخويى و

نيونه ته وه يى ريگايه ك جگه له شه ر و ناخوشى و توند و تيزى نانسى، ئاشكرايه كه بۇ چاره سه رى مهسه له ي كورد ريگاي ديالوگ ناكرتته پيش.

پ- راتان له سه ر هه لبراردنه وه ي خاته مى بۇ پؤستى سه رووك كۆمارى چيه و رابوردووى چوار ساله ي نه وه له و پؤستنه دا چۆن هه لده سه نكيين؟

و- نه گه ر له بيرمان بى، كه له حايلك دا كه متر له دوو مانگى ماوه بۇ هه لبراردنى سه رووك كۆمار له ئيران دا، هيشتا سه يد مه مه دى خاته مى خوى بۇ نه و پؤسته كانديد نه كرده، بۆمان ده رده كه ويى كه ناوبراو خوشى هيوايه كى زورى به هه لبراردنه وه ي نيه. له وه زع و حاالى ئيستادا، كه به رواله ت قولى ناسراو به ريفورمخواز له نيو ده سه لاتى كۆمارى ئيسلامى دا كه سيكى ناسراوتر له خاته مى بۇ پؤستى سه رووكۆمارى شك نابا، دور نيه نه گه ر خوى كانديد بكا،

ديسان دهنگى پئويست بۇ هه لبراردنه وه به دهست بينى. نه وهش له به ر نه وه يه كه خه لكى ئيران زور له قولى پاوانخواز بينازن و چاوه پروان ده كرى راده يه كى زور كه م دهنگ به كانديدى نه و قوله بدن. به تايبه تى كه كانديدى نه و قوله تا ئيستا مؤره يه كى ناسراو و به دناوى وهك عه لى فه للاحيان تيروريسى به ناوبانگه كه له شاره كه ي خوشى نه وه ندەى دهنگ نه هينايه وه پتي بچيته مه جليسى شوراي ئيسلامى، به لام واده زانم سه يد مه مه د خاته مى نه گه ر دهنگى پئويست بۇ وه رگرتنى پؤستى سه رووك كۆمارى به دهست بينى، دهنگه كانى نه وه ندە نابن كه شانازيبان پيوه بكا، چونكه بۇ هه مووان ئاشكرايه كه خه لكى ئيران ئوگرى و نوميندىكى نه وتويان به هه لبراردنى نه م و نه و نيه و چاوه پروان ده كرى ژماره يه كى زور كه متر له جارى پيشوو بچنه سه ر سندوقه كانى دهنگدان. به هه رحال ده بى چاوه پروان بين و بزانين كانديد اكان كين.

نه گه ر ئاور له كارنامه يى چوار سال سه ركۆمارى سه يد مه مه د خاته مى بدهينه وه، راستيبه كه ي نه وه يه كه شتىكى جينگاي سه رنجى تيدا به دى ناكرين. ناوبراو نهك هه ر به كرده وه كارىكى بۇ سه قامگير كردنى نازادى و ديموكراسى و به وته ي خوى «كۆمه لگاي مه دهنى» له ئيران دا له دهست نه هاتوه، به لكوو نه گه ر به قسه و له سه ر كاغه زيش بووه پرژه يه كى له باره ي ماف و نازاديبه كانى خه لكه وه پيشكه شى مه جليس نه كرده.

نه گه ر ئاور له كارنامه يى چوار سال سه ركۆمارى سه يد مه مه د خاته مى بدهينه وه، راستيبه كه ي نه وه يه كه شتىكى جينگاي سه رنجى تيدا به دى ناكرين. ناوبراو نهك هه ر به كرده وه كارىكى بۇ سه قامگير كردنى نازادى و ديموكراسى و به وته ي خوى «كۆمه لگاي مه دهنى» له ئيران دا له دهست نه هاتوه، به لكوو نه گه ر به قسه و له سه ر كاغه زيش بووه پرژه يه كى له باره ي ماف و نازاديبه كانى خه لكه وه پيشكه شى مه جليس نه كرده.

له وانهش زياتر، ناوبراو نه ي توانيه ته نانه ت نزىكترين دۆستان و هاوكارانى خوشى له مه ترسى تيرور و گيران و موحاكه مه و ته بعيد و له كار دهركران و هه زار جور بيتحورمه تى بپاريزى. نه گه ر چاويك به ليستى نه وه هه موو رۆژنامه و گۆفاره جيا بيرهدا

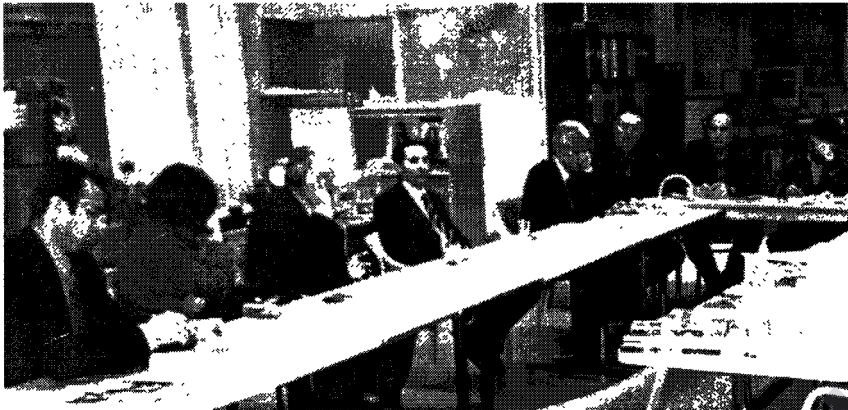
بخشيني كه له دوو سالى رابوردوودا داخراون و ئاور له تۆمارى دور و دريژى ناوى نه و كه سايه تيبه سياسى و پروناكبيرانه بدهينه وه، كه له ماوه ي چوار سال سه ركۆمارى ئاغاي خاته مى دا تيرور كراون، دراونه دادگا، له كار دهركراون، يان كارى دهوله تى و رۆژنامه نويسى يان لى ياساغ كراوه، نه وه دم باش تى دهگه ين كه كارنامه ي سه ركۆمار شتىكى نه وتوى تيدا نيه، كه شانازى پيوه بكا.

پ- ئاگادارين كه تا ئيستا دوو سه رووك و چهند نه ندامى ربه رايه تى و ژماره يه كى زور له نه ندام و لايهنگرانى حيزبى ئيوه و كه سايه تى سياسى كورد و ئيرانيى به دهست تيروريبسته كانى كۆمارى ئيسلامى شه هيد كراون ! به راي ئيوه چۆن ده كرى پيش به و كرده وه يه كۆمارى ئيسلامى بگيرى؟

و- له كورده وارى دا مه سه ليك باوه كه ده لين: «تۆبه ي گورگ مه رگه»، راستيبه كه ي نه وه يه كه بپاوكوژى و خوينرژى و تيرور له گه ل كۆمارى ئيسلامى له دايك بوون و كورديش

دیمانه‌یه‌ک له‌گه‌ل سکرتری گشتی حیزبی

دیموکراتی کوردستانی ئیران

پ- به‌ریز عه‌بدو‌ل‌لا حه‌سه‌ن‌زاده سکرتری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران، پیمانه‌خۆشه بو زانیاری پتری خۆینه‌رانی به‌ریانگ له‌سه‌ر زیان و به‌سه‌رهانی خۆنان هیندیك ده‌رباره‌ی خۆنان بو خۆینه‌رانی به‌ریانگ بدوینی، به‌لام سه‌ره‌نا پێویسته سوپاسی ده‌سته‌ی نوسه‌رانی به‌ریانگ‌تان ئاراسته بکه‌ین بو به‌شداریکردنتان لهم وتووێژه‌دا.

و- پیش هه‌موو شتیك سوپاسی ئێوه ده‌سته‌ی نوسه‌رانی «به‌ریانگ» ده‌که‌م که به پیکه‌تانی ئهم وتووێژه ده‌رفه‌تی ده‌ربیرینی هیندی بیروبو‌چوون له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌کانی روژتان بق ره‌خساندم.

ئه‌مرۆ له زۆریه‌ی هه‌ره‌زۆری شاره‌کانی کوردستان دا کۆمه‌له‌ی ئه‌ده‌بی و هونه‌ری و فره‌هنگی دامه‌زراون و خه‌ریکی تیکۆشانن و خزمه‌تیکی به‌رچاو به بوژاندنه‌وه‌ی زمان و ئه‌ده‌ب و که‌له‌پووری کوردی ده‌که‌ن. له‌و په‌یوه‌ندییه‌دا چه‌ند روژنامه و گوڤاری کوردییه‌ش له شاره‌کانی کوردستان بلاویونه‌وه، که هیندیکیان له‌به‌ر گیروگرفتی مالی و نه‌بوونی ئیمکانات وازیان له بلاویونه‌وه هیناوه و هیندیکیشیان وه‌ک «سیروان»، «ئاویه‌ر» و «سروه» هیشتا به‌رده‌وامن.

هه‌روه‌ها ماوه‌یه‌کی زۆره، بزوتنه‌وه‌یه‌کی سیاسی و هۆشیارانه له‌نیو لاوان و روئاکیبیران دا به شیوه‌ی تایبه‌تی و به‌گشتی له‌نیو هه‌موو چین و توێژه‌کانی کۆمه‌لی کورده‌واری دا سه‌ری هه‌ل داوه و روژ به روژ له په‌ره‌گرتن و گه‌شه‌سهندن دا، ئهم بزوتنه‌وه‌یه به‌شیک له بزوتنه‌وه‌ی سه‌رانسه‌ریی خه‌لکی ئیران بو گه‌یشتن به ئازادی و دیموکراسی یه که هه‌رچه‌نده به رواله‌ت بزوتنه‌وه‌یه‌کی ریکخراو نیه و له لایه‌ن حیزبیکه‌ی سیاسیه‌وه ریه‌رایه‌تی ناکرێ، به‌لام هه‌تا دی زیاتر شیکل ده‌گه‌رێ، زیاتر به‌رچاوی روون ده‌بن و زیاتر به‌ره‌و یه‌گه‌رتن و هه‌نگاو ریکخستن ده‌روا. ئه‌وه‌ی که گوتم ئه‌و بزوتنه‌وه‌یه له لایه‌ن حیزبیکه‌ی سیاسیه‌وه ریه‌رایه‌تی ناکرێ، به‌و مانایه‌ نیه که حیزب و ریکخراوه سیاسیه‌کان په‌یوه‌ندییان پێیه‌وه نیه، یان شوینی له‌سه‌ر دانانین. به‌پێچه‌وانه‌وه، حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران به‌ش به‌حالی خۆی به هه‌موو تواناوه پشتی ئه‌و بزوتنه‌وه‌یه و داخوازه‌کانی ده‌گرێ و له‌و باوه‌ره‌ دام که هیزه سیاسیه‌کانی دیکه‌ش چ له کوردستان و چ له ناوچه‌کانی دیکه‌ی ئیران له پشتی بزوتنه‌وه‌ی خه‌لک و چه‌ندی له ده‌ستیان بی له رینوینی کردن و به‌ره‌و پێش بردنی دا به‌شدارن، یان هه‌رنه‌بێ له هه‌ولێ ئه‌وه‌دان لێی نزیک بن و شوینی له‌سه‌ر دانین.

ده‌رباره‌ی ژبانی تایبه‌تی خۆم شتیکی سه‌رنج راکیشم بو خۆینه‌رانی «به‌ریانگ» پێ نیه. ئه‌وه‌نده‌ش که پێوه‌ندی به ژبانی سیاسیه‌وه هه‌یه، له سالی ۱۹۵۲وه، که ته‌نیا پانزده سالم ته‌مه‌ن بوو، بوومه‌ته ئه‌ندامی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران و له‌و کاته‌وه هه‌تا ئیستا له پیزه‌کانی حیزب دا خه‌ریکی کار و تیکۆشانم. بو یه‌که‌م جار سالی ۱۹۶۹ له کۆنفرانسی دووه‌می حیزب دا بوومه ئه‌ندامی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی و له‌و کاته‌وه جیا له کۆنگره‌ی هه‌شته‌م له هه‌موو کۆنگره‌کانی حیزب دا به ئه‌ندامه‌تی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی هه‌ل بژیراوم. له سالی ۱۹۷۱ به‌م لاوه‌ش هه‌موو جارێ له کۆمیته‌ی ناوه‌ندی دا پله‌ی ئه‌ندامه‌تی ده‌فته‌ری سیاسیم پێ دراوه. دوو ده‌وره له سه‌رده‌می دوکتۆر قاسملووی نه‌مردا جیگری سکرته‌ری گشتی حیزب بووم و دوا‌ی شه‌هید بوونی دوکتۆر شه‌رفکه‌ندییه‌ش که هاوڕینی تیکۆشه‌ر کاک مسته‌فای هیجری بوو به سکرته‌ری حیزب هه‌تا کۆنگره‌ی ده‌یه‌م جیگری سکرته‌ری حیزب بووم و له کۆنگره‌ی ده‌یه‌میشه‌وه (۱۹۹۵) سکرته‌ری گشتی حیزبی دیموکراتی کوردستانم.

پ- بزوتنه‌وه‌ی سیاسی و چه‌کدارانه‌ی کوردستانی ئیران له چ ئاستیک دا به و له هه‌لومه‌رجی پیکه‌تانی ئه‌مه‌رۆدا تا چ راده‌یه‌ک هیواتان به گه‌شه‌کردنیه‌تی؟

و- له هه‌لومه‌رجی ئیستا دا بزوتنه‌وه‌ی چه‌کدارانه له کوردستانی ئیران به‌پێوه ناچێ، به‌لام له چه‌ند سال له‌مه‌وبه‌ره‌وه بزوتنه‌وه‌ی به‌رینی ئه‌ده‌بی و فره‌هنگی و هونه‌ری ده‌ستی پێ کردووه، که شوینه‌واریکه یه‌که‌جار باشی له سه‌ر هۆشیار کردنه‌وه‌ی کۆمه‌لانی خه‌لک و پته‌وتر بوون و په‌ره‌سهندنی هه‌ستی نه‌ته‌وايه‌تی له نیو لاوانی کورددا داناهه.

ديوار

كورتە چىرۆك بۇ منالان

مجموعەد فەرىق جەسەن

ئاۋىنەبەند نىزىك بوۋنەۋە، گەمەلى زل زىيان بىنى بە زارى كراۋوۋە ھىرشىيان بۇ دىنن.. تاژىيان دىت بە پرتاۋ بەرەۋ پوۋيان دىن. سۋارىيان دەبىنى لە تاۋى غاردا تەنگەكانىيان بەرز دەكەنەۋە و شالاۋ دىنن..

ھىرش بەران ۋەختابوۋ زەندەقىيان بچى. بىرى كەروىشكىيان نەما. خاۋيان كەردەۋە. ئەمجا بە پرتاۋ پوۋە و گوند گەرانەۋە.. سۋار و پىادە، سەگ و تاژى، بەبى ۋچان بەرەۋ گوندەكەيان ھەلدەھاتن تاكو خۇيان رزگار بكنە. ھەتا خۇيان بە گوندنا نەكەردەۋە، نەيانوۋىرا ھەر ئاۋرىش بەدەنەۋە.. كاتى لە گوند ئاۋرىيان داپەۋە دىتنيان نە تولە و تاجىيان بە داۋەپە و نە سۋار.

رەۋە كەروىشكىش لەسەرخۇ ھاتنەۋە بۇ لاي ديۋارى ئاۋىنەبەند. لە خۇشىي سەركەۋتنى پلانەكەيان ھەلدەبەزىنەۋە و ھاۋارىيان دەكەرد: « ھى ى ى.. بژى ھىزى كەروىشكى.. »

بىچوۋە زىتەلەكە لەۋانەبوۋ كە ئاۋىنەۋە بە پوۋى ھىرشبەراندا بلند كەردبوۋە. باۋەشى بە دايكىدا كەردبوۋ. دەيگوت:

« ئاي چەند خۇشە؟! يەكەم جارە تاژى لەبەردەم كەروىشكىدا ھەلبى.. يەكەم جارە! »

مەشق : راھىنان

دەۋەن : درەختى بچوۋك

گەزەنى ھەتاۋ : گزنگى خۇر

زىتەلە : وريا

توقەلە : تەوقەسەر، لوتكە، كلادە

پەز : مەر

مىزەر : سەرپىچ

بووم : زەۋى

گەمال : سەگى نىر ، گۆلە سەگ

بەلام بە بىرىسكە، لەگەل گزنگى خۇردا، لەۋ شۆينە نامادە بوون.. دۋاى تاۋىك: يااااا.. دووۋ.. ھەرسىكى. غاردان دەستىپىكەرد. جارىك نشىۋ و پوۋشى ھەلساۋى سەرەتاي ھاۋىن دەيشاردنەۋە. جارىك پوۋتەن و توقەلەى گەردەكان ئاشكرای دەكەردن. بەسەر بنچك و بە سەر بەرد و كەنددا، پوۋە و گەرەترىن گوندى ئەۋ ھەرىمە غارىيان دەدا. ئەمجا لە خوار گوندەكەۋە گىرسانەۋە. خۇيان بە لەۋەر و ئاۋخوارنەۋەۋە خەرىك كەرد..

كاتىكىيان زانى تولە و تاژىي دى ھەستىيان پىكەردوون.. ئەۋ جوۋتىارەى ھەيۋو، تەنگى كەردە شان و سۋارى مائىنەكەى بوو. ئەۋەى نەيۋو كەۋشى لەبى ھەلكىشا و شوۋنىيان كەۋتن. ئاۋدىر بىلى فرىدا. شۋان پەزى جىھىشت و بۇيان ھاتن.. ھەتا تەۋاۋ لىيان نىزىك نەبوۋنەۋە، رەۋە كەروىشكى لە بەريان ھەلنەھاتن. لەپرىكا بوۋ بە فرىكان فرىكان. سۋار مىزەرى لىدەكەۋت.. پرىشكى ئاگر لە نالى ۋلاخەكانىيان ھەلدەسا. پىادە پىلاۋى جىدەما و پشتوۋىنەكەى لە دوۋى دەخشا.. تاژىيەكان دەكشان و بازى بەرىنيان دەدا.. رەۋە كەروىشكى شارەزاي ھەرد و بوۋمى ناۋچەكە چاك دەيانزانى چۆن و لە كىۋىۋە بكشىنەۋە.. بوۋ بە تەپ و تۆز و ھەللا..

كەروىشكىكان گەيشتنەۋە ئەۋ ھەۋرازەى لىۋەى ھاتبوون. لەۋ دەمەدا لە ھەۋرازەكە ئاۋا دەبوون، ژمارەيەك كەروىشكى دىكە كە لەبەرى بەيانەۋە خۇيان دابوۋە پەنا ديۋارىك، ئاۋىنەيان لەپىش ھىرشبەراندا بەرزكەردەۋە. ھىرشبەران كاتى لە ديۋارى

كەروىشكىكە دايكانەكە مەشىقى بە بىچوۋەۋەكانى دەكەرد. دۋاى ماندوۋبوۋنىكى زۆر وتى: « ئەۋجا نۆرەى خۇشاردەنەۋەپە كۆرپەكانم. »

بىچوۋەۋەكان لەژىر دەۋەنىكدا ۋرتەيان لەخۇيان بىرى.. دۋاى ماۋەپەك بىچوۋەپەك پىرسى:

« دايە ھۇ دايە، بۇچى ئىمە بۇ بەرگىرى جگە لە ھەلاتن و خۇشاردەنەۋە ھىچ چەكىكى دىكەمان نىيە؟! »

دايكە كەروىشكى لەم پىرسە سەرى سوۋرما و گوتى:

« ۋەلامى تەۋاۋم پى نىيە. ئەۋەندە دەزانم ھەلاتن و خۇشاردەنەۋە لە بەرامبەر دوژمندا، لە باب و باپىرانمانەۋە بە مىرات بۇمان ماۋنەتەۋە. بە درىژايى تەمەنى خۇم، ھى باۋك و باپىرىشم، پوۋىنەداۋە كەروىشكى ھەلىكوتابىتە سەر دوژمن. ھەمىشە دوژمن ھەلىكوتاتەۋەتە سەرمان. ئىمەش لەترساندا لەبەريان ھەلاتوۋىن و خۇمان شاردوۋەتەۋە! »

دايكە كەروىشكى گەرا، زۆر گەرا. ئەۋ كەروىشكىكەنى دىت ھاۋتەمەنى خۇى بوون. ئەۋانەشى دىت لەخۇى بەتەمەنتەر بوون. پىرسى پىدەكەردن.. بىروراي لەگەل دەگۆرپىنەۋە.. رۇژىك بە بىچوۋەكانى وت:

« سبەى لەگەل گەزەنى ھەتاۋى بەيانىدا دەبى لەۋ ھەۋرازەى بەرامبەرمان نامادە بىن. »

بىچوۋە زىتەلەكە پىرسى: « چى روۋىداۋە دايكە گيان؟! »

دايكى وتى: « ھىچ.. سبەى ۋەلامى پىرسەكەى ئەۋ رۇژەت دەست دەكەۋى! » كەروىشكى، رەۋە لە دۋاى رەۋە، بىدەنگ، رەنگ وەك رەنگى گەنم

زمانی بازاری و مالی کورد له ئەوروپا

نەوزاد وەلی

کاتیکیدا جگە لە فارسیی بە هیچ زمانیکی تر وای پێ ناوتریت ، یان (تونیلانای) لەسەر شیوهی توله‌ری لێ بکرت بە (توله‌بانه) ، (تەنیا) ی لێ بکرت بە هەزار کیلو (تەنی) ، (بەلام) ی لێ بکرت بە (وەلی) ، (چونکە) ی لێ بکرت بە (چون) و (چونکم) و (چونکیم) ، (سەد لە سەد) بکرت بە فارسیی (سەد دەر سەد) و سەدانی تری لەو جۆرە.

ئەمانە خۆیان لە خۆیاندا ئەبەنە مایەیی بێزاریی گەرەکان ، ئەو چۆن نابەنە هۆی بێزاریی منالان کە لە ولاتیکیدا ئەژین دور لەو زمانەوه و پێویستیەکی رۆژانەشیان پێی نیە! لێرەدا منالای وانیە کە خیزان و بنەمالەکی زمانەکی خۆیان بە باشیی نازان ، بەلکوو لای وایە کە زمانەکی خۆیەتی شیواوه و مروف ناتوانیت پێویستیەکانی ژیانی هاوچەرخ پێدەر بکرت ، ئەمەش بۆ خۆی کیشەیهکی گەرەیه و کۆشش و هاوکاریی هەمەلایەنەیی ئەوت ، نەک هەر تەنیا کۆششی تاکە کەسیی.

هیوادارم بەم زوانەش حکومەت و پەرلەمانی یەکگرتوو بکەن وەکار و (دەرگایەکی خێریش) لە زمانەکەمان بکرتەوه و هەر هیچ نەبیت بەلکوو سنوریک بۆ (دەستدریژیکردنە) سەری و شیواندنی دابنریت و پیش ئەوهی بێر لە دەرەوهی کوردستان بکەنەوه ، زمانی دەزگاکانی راگەیانندی ناو ولات (پاک) بکەنەوه.

خۆماندووکردنی لە بوارەکەدا. ئەوێش کە دیاردەیهکی زەقە ، ئەوهیه کە کەسانیکی زۆر لەم ولاتەدا کە منالانی کورد فیری کوردیی ئەکەن و بەو کارە خۆیان ئەژین ، لە کوردستان بە عەرەبیی ، فارسیی یان تورکیی خۆیندووینە، لە راستییدا ئەبوایە خۆیان خۆیندکاری زمانی کوردیی بوونایە نەک فێرکەر.

ئەمە و سەرەرای ئەوێش زاراوه ناوچەییەکان و سەپاندنیان بەسەر منالاندا، بێزارییهکی کەم دروست ناکەن! بوونی چەندان جۆری کتیبی ئەلفوینی کوردیی کە هەر کۆمەڵ و لایەنیک بەدەرمانەت بە گۆزەری ویست و ئارەزووی خۆیان ئەینوسن و دەیان کتیبی هەمەجۆرەری تریش بۆ منالان و نوسینیان بە شیوه‌زمانی ناوچەیی و زۆرجاریش تەنانهت بە شیوه‌زمانی خێلەکیی و بازاری ، لەگەڵ پێژمدا بۆ هەموو ئەوانەیی کە لەو بوارەدا خۆیان ماندوو ئەکەن ، ئەوا ئەوانە زۆنگاویکیان بۆ منالانی کورد دروستکردوو لە ئەوروپا و بەتایبەتی لە سوید، چونکە ئەو دەرەتی زمانی دایک فێربوونە لێرە زۆرتەر وەک لە ولاتیکی تر.

چۆن ئەبێ منال بنوسی (مال) و بێخوینیتەوه بە (مار) ، پیتی (ر) جارێک بە سوک بنوسیت و جارێکیش قورس ، لە دەرەوه بلتیت (پێبسی) و لە مالیشەوه بلتیت (بیبسی) ، هەرەها (باتیری) بکات بە (پاتری) ، بە ئینتەرناشنال بلتیت (عەنتەرناش) ، یان بەو ولاتەیی کە تیایدا ئەژی ، لە بری (سوید) بلتیت (سوید) کە لە

لە زۆریه‌ی زمانەکاندا، ژیانی رۆژانەیی سەر کار و ناو بازار زۆر له وشە و زاراوه‌کان کورت ئەکاتەوه ، زۆر جاریش تەواو ئەیانگۆریت بۆ وشە و زاراوه‌یه‌کی جیاوازی دور له رەسەنەکەوه.

بەگشتییش ئەو زاراوه و وشانەیی کە لە لاتین و زمانە ئەوروپاییەکانەوه وەرگیراون و بە شیواویی خۆمالیی کراون، بەکارهێنانی ئەو جۆرە (زمان)ەش ، زیانیکی زۆری نیە ئەگەر تەنیا لە چوارچێوه بازارییه‌کەیدا بمانیتەوه ، بەلام کارەسات لەوه‌دایە کە ئەبیت بە زمانی نوسینیش.

هەندیک لە رۆشن‌بیران و نوسەرانی‌ش لە گف‌توگۆ و نوسینه‌کانیاندا بەکاریان‌هێنن. لەوانه‌یه‌ له‌ناو ولاتدا کیشه‌یه‌کی ئەوتۆ نەبیت ، بەلام ناکرێ له ئەوروپاش هەمان زمانی بازاری بەکارهێنن ، منالانمان ئەوه‌یان بۆ هەرس ناکریت و ئەبیتە هۆی سەرلێشێواندنیان و متمانه‌نەکردنیان بە زمانەکەمان.

سەیریش نیە کە زۆریه‌ی منالی کورد له ئەوروپا ئارەزوومەند نین له فێربوونی زمانی کوردیی‌دا، هۆیه‌کانیش زۆرن و بەگشتییش ئەبوونی (یه‌کیه‌تی) نەک له زمانه‌کەدا، بەلکوو له هەر بەشه‌ دیالیکتیکی‌شدا، هۆیه‌کی ئاشکرایه.

شیوه‌ی فێرکردنی زمانی کوردیی له ولاتیکی وەک سوید‌دا، له شاره‌وانییه‌کەوه بۆ شاره‌وانییه‌کی تر جیاوازه و ئەویش په‌یوه‌نده‌ به‌ راده‌ی شاره‌زایی مامۆستاکه‌وه و

سه ره پویانه تر و زیانبارتر نابینم. دهکری هر چه شنه دستدریزی و توندوتیژییهکی بو به ناسایی دابنریت، دهکری باس له هۆکاره ستراتیژییهکان بکری، دیاره هیچ شتیگ همیشهیی و بهی کۆسپ و مهرج نیه و دهی به شتیگ پیوستیی قبول بکری، به لام نابیی زیاده رویی تیدا بکری، ئه گهرنا هر کهسهی داوای شتیگ دهکات، که له بواری ستراتیژییهوه به قازانجیتی و نه مهش له ئاکامدا شه ریکی نه پساو دهخولقینی.

نه ته وه مانای روح ، مانای راستییهکانی روح و مهعنه و بهت و... دهکات، بوونی ئه وه به رامبه ره له گهل هاوپه یمانییهکی مه زنی ههلقولاو له ههست و خۆیه ختکه رییه دا. ئه وه خۆیه ختکه رییهانی که له رابوردووا به ریهو چون و تاکه کان دیسانیش ئامادهی نه جامدانیان. بوونی نه ته وه پیوستی به جوړه رابوردوویک ههیه، به لام ئیستاش خوی وهک راستییهکی ههستیگراو پیشاندهدات. راستییهکی قبولگراوی به دل چه سپاو نیشانهی

سه ره کییه تی، ویستی دریزه دان به ژیا نی هاویهش ، ویستی بوونی نه ته وه به واتهی رای رۆژانه و گشتییه بو مانه وه و دریزه دان به ژیان. وهک ئه وهی که بوونی تاک به رامبه ره له گهل ویستی هه می شهیی ئه بو دریزه دان به ژیان. من باش ده زانم که ئه وه وهک مافیکی ئیلاهی خاوه ن لایه نی میتافیزیکی نیه و له بواری توند و تیژییه وه ناگاته داواکارییهکی میژوویی... ئیمه زیانی ناسروشتیی و گه وره مان له سیاست دور کردووه ته وه. ئیستای چی ده مینیتته وه؟ مروّف و داواکاری و نیازهکانی. رهخنه م لیده گرن که نه گهر بلیم جیا بوونه وه و لیکچیرانی نه ته وه کان له بیروبوچوونی که سانیکه وه سه رچاوه ده گری که ناراسته و خوق ئه ندای بی ری کۆن و هیندیگ جار به ستراره ییان به که سانی ناپاکه وه هه یه. دیاره له وه په یوه ندییه دا نابیی له ئوسولدا زیاده رویی بکه ین. ته نیا ده توانین له حالته ی گشتییه دا ئه و ئوسولانه له به رچا و بگرین. ئیراده و ویستی مروّف گورانی به سه ردا دی و

نه ته وه کانیش هه می شهیی و نه مر نین ، سه ره رته تیه کیان هه بووه و ئه نجام تیگیشیان ده بی. رهنگه کۆنفیدراسیونی ئه ورویا جیگه یان بگریته وه ، به لام ئه وه به و واتیه نیه، که له م سه ده یه دا که ئیمه ی تیدا ده ژین، جیگیر بی. ئیستا بوونی نه ته وه باشه و ته نانه ت پیوستی شه. بوونیان زامنی ئازادییه و نه گهر جیهان یهک یاسا و فه رمان ره وای هه بووا یه، له ده ست ده چوو.

- ۱- Hugues Capet (۹۹۶-
 ۹۴۰ پاشای فه رانسه له ۹۸۷ز تا
 مردن).
 ۲- (به زمانی ئالمانی ، زا کسن)
 ناوچه یه که له با کوری رۆژئاوای
 ئالمانیایا.
 ۳- (به زمانی ئالمانی ، لاو زیتس)
 ناوچه یه که له رۆژه لاتی ئالمان و
 باشوری رۆژئاوای پۆلونیایا و تا
 سه رته تای سه ده ی نۆزده به شیکی
 سا کس بوو.

چاپکراوهکانی نوی

- ناوی کتیب : کاروانی هونهری ماملنی (میژووی
 هونهری بنه ماله ی ماملنی)
 نووسین و ئاماده کردن : سمایلی ماملنی
 چاپ : فه رانسه : ۲۰۰۱
 ناوی کتیب : داستانی کوره و کچه
 نوسه ر : سیروان کاروانی
 چاپ : سوید : ۲۰۰۱
 ناوی کتیب : چله ی شورش و زیندو و کردنه وه ی چه رخی
 میرنشینان (شیر)
 شاعیر : که نعان مه دحت
 چاپ : مالمو سوید : ۲۰۰۱
 ناوی کتیب : نامهکانی دوره ولاتی (شیر)
 شاعیر : خه سرو پیریال
 چاپ : بلاو کراوهکانی مالی شه ره فخانیه تلیسی (۲)

به سوپاسی فراوان له و ئازیزانه ی که
 ناویان له خواره وه نوسراوه. راده گه به نین
 که یارمه ته ی ئه وه به ریزانه بو
 چاککردنه وه ی قه لای هه ولییر به
 فیدراسیون گه یشت.

- ۱- کهیا ئیزۆل له ستۆکھۆلم 2000 کپۆن
- ۲- حامید گه وه ره ی له ستۆکھۆلم 1000 کپۆن
- ۳- جه وه ره بابان له یۆتیبۆری 200 کپۆن
- ۴- نه بیل فتح الله له کریستیانیستاد 100 کپۆن
- ۵- خه سه ره خه لیلی له کریستیانیستاد 50 کپۆن
- ۶- عه لی ئیبراهیم له کریستیانیستاد 150 کپۆن
- ۷- هه وار نیروه یی له کریستیانیستاد 50 کپۆن
- ۸- سه ردار عه مه ره له ئۆرتیرۆ 100 کپۆن
- ۹- حازم کورده له نیسکیستونا 500 کپۆن

ژماره ی پۆستگیره ی قه لای هه ولییر بریتیه له
 8 - 132 49 43 له سه ری بنوسن
 Stöd för Hewlers Slott

سیانزه‌ی زاینییان له باشور له‌بیر کردب، ژماره خیزانیک له فه‌رانسه که بتوانن تۆرهمه‌ی خۆیان به‌رنه‌وه سهر فرانکه‌کان له ده‌خیزان تیناپه‌رئ و تازه به‌لگه هینانه‌وه‌ی ئەوانیش بۆ ئەو خۆچه‌سپاندنه‌یان ڕون نیه، چونکه زاوژئ و به‌ره‌می تیکه‌لاویی جنسی گروپه جیاوازه‌کان ده‌توانن به‌نمائی ره‌گه‌زی بشیونن.

ژماره‌یه‌ک له زانایانی زانستی سیاسه‌ت له‌و باوه‌رهدان که نه‌ته‌وه له پله‌ی یه‌که‌مدا، به‌ره‌می خه‌باتی ئەو عه‌شیره‌تانه بووه، که له کۆندا ولاتیکیان داگیر کردووه و کۆمه‌لانی خه‌لکی ولاته‌که ملیان بۆ ئەو داگیرکه‌رانه راکیشاوه و له‌ دواییدا دیارده‌که‌یان له‌بیرکردووه... به‌لام ئاخۆ یاسایه‌کی وا، دروسته و جینی باوه‌ر که پشتی پێده‌به‌ستن؟ بئگومان نا! سوپس و یه‌که‌تی ولاته یه‌گرتووه‌کانی ئەمریکا به‌ره‌به‌ره و له ئاکامی زیادبوونه‌کانی په‌یتاپه‌یتادا دروست بوون و دروست بوونیشیان ناگه‌ریته‌وه سهر هیچ عه‌شیره‌ت و بنه‌ماله‌یه‌کی فه‌رمانه‌روا، له‌به‌رنه‌وه پتویسته قبول بکه‌ین که نه‌ته‌وه ده‌توانن به‌بئ بوونی عه‌شیره‌ت هه‌بئ و ته‌نانه‌ت ئەو نه‌ته‌وانه‌ی که به‌هۆی عه‌شیره‌ته‌کانه‌وه پیکهاتوون، له‌وانه‌یه به‌بئ له‌ده‌ستدانی ناسنامه‌ی خۆیان لیک جیا‌بنه‌وه. له به‌رامبه‌ر مافی عه‌شیره‌تدا، مافی نه‌ته‌وه‌یی سه‌ری هه‌لداوه، به‌لام ئەو مافه ده‌بئ له‌سه‌ر چ راستیه‌کی دیار و هه‌ستپیکراو دابنرئ؟

۱- ژماره‌یه‌ک ده‌لێن ره‌نگه بکری، ره‌گه‌ز به‌ بنه‌مای ئەو مافه دابنرئ. دابه‌شکردنیک نارا‌ست که بنه‌مای ده‌گه‌ریته‌وه سهر رابوردووی کۆنی سه‌رده‌می ده‌ره‌به‌گایه‌تی و ژنخواستنی پاشاکان و منالانیان و کۆنگره دیپلۆماسیه‌کان، که ئەمرۆ باویان نه‌ماوه. ئەوه‌ی ماوه و هه‌میشه‌یه، ره‌گه‌زی نه‌ته‌وه‌که‌نه که ده‌بئ به‌ مافی خۆیان بگن.

به‌و بۆچوونه، ئالمانییه‌کان مافیان هه‌یه ئەندامانی بلاوی بنه‌ماله‌ی (ژه‌رمه‌ن) بگه‌رینه‌وه، ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر ئەوان بۆ خۆیان له‌گه‌ل ئەو چه‌سپان و به‌یه‌که‌وه لکانده‌ن رازی نهن، له‌به‌ر ئەوه، مافی سه‌ره‌تایی وه‌ک مافی

خرابی پاشاکان پیکدی، به‌لام ئەو بۆچوونه زۆر دواکه‌وتوو و نادروسته و سه‌رکه‌وتنی شارستانیه‌تی ئەوروپا له‌ناو ده‌بات.

دانانی بنه‌مای سیاسه‌ت له‌سه‌ر بۆچوونی ره‌گه‌زی به‌ واتای گه‌لاله‌کردنیه‌تی له‌سه‌ر گومان و خه‌یالی پوچ، پێشکه‌وتووترین ولات، له‌وانه ئینگلیز، فه‌رانسه و ئیتالیا، ولاتیکن که خوین له‌واندا پتر له هه‌موو جیه‌ک تیکه‌لاوتره. ئالمانیش له‌و یاسامه‌ندییه دور نیه... ره‌گه‌ز به‌و واته‌یه‌ی که ئیمه‌ی میژووناسان لێ تیده‌گه‌ین، دیارده‌یه‌که که میژوو پیک دین و له‌ناوی ده‌بات. لیکۆلینه‌وه‌ی ره‌گه‌زی له‌ پوانگه‌ی میژووی لیکۆلینه‌وه‌دا گرنگیه‌کی زۆری هه‌یه، به‌لام له‌ سیاسه‌تدا جیگه‌ی نیه... ئاخۆ ئالمانییه‌کان که ئالای ره‌گه‌زناسیان تا ئەو راده‌یه به‌رز کردووه‌ته‌وه، به‌وه نازانن که ره‌نگه‌ پۆتیک سلافیه‌کان له‌ ناوی گونده‌کانی «ساکس» (۲) و (لۆزاس) (۳) بکۆلنه‌وه و له‌ چاره‌نوسی دانیشتوانی کۆنی ئەو گوندانه بگه‌رین که زۆر ده‌میکه به‌ده‌ست ئالمانییه‌کان کوژراون و ئەو کاته له‌وانیان بوئ به‌هۆی کوشتار و به‌ کۆلۆنی‌یکردنی باب‌ه‌کانیان له سه‌رده‌می «ئوتۆ» یه‌که‌م و دووم و سێیه‌م «ئیمپراتۆرییه‌کانی پی‌اوه‌ جاک و پاشاکانی ئالمانی له 936-1002 زاین»، حساب بده‌نه‌وه؟ که وابوو بۆ هه‌موومان باشته‌ره که بزاین چۆن له‌بیر بکه‌ین.

۲- ئەوه‌ی ده‌رباره‌ی ره‌گه‌ز گوتمان زمانیش ده‌گریته‌وه. ره‌نگه‌ زمان ئیمه پیکه‌وه به‌سه‌ستیه‌ته‌وه، به‌لام ناچار به‌و کاره‌مان ناکات... زمانه‌کان له‌ ره‌وتی میژوودا شکل ده‌گرن و ئەوه‌ش ناگادارییه‌کی که مترمان له‌سه‌ر خاوه‌ن زمانه‌کان ده‌دات. له‌به‌رنه‌وه ئەگه‌ر چاره‌نوسی گروپیک له‌ گۆریدا بئ و بمانه‌وئ له‌گه‌لی پیک بئین و به‌یه‌که‌وه بژین و بمیرین، نابئ زمان ئازادیی مرۆفایه‌تی ئیمه له‌ناوبه‌رئ...

کسه‌سانیک هه‌ن به‌هۆی خۆبه‌سه‌تنه‌وه‌یان به‌ گروپی بچوکی هاوولاتی، له هه‌لمه‌ژینی هه‌وای ئازادی کۆمه‌لگای به‌رینی مرۆفایه‌تی خۆیان دور راده‌گرن، تا بتوانن له‌ گروپی هاوولاتیاندا بمیننه‌وه. هیچ شتیک بۆ

بیر و ده‌رون له‌وه خراپتر یان بۆ شارستانیه‌ت گیروگرفت هینه‌رت‌تر نیه. ئیمه نابئ ئەو ئەسه‌له له‌بیریکه‌ین که مرۆف به‌رله‌وه‌ی که خۆی له‌ چوارچێوه‌ی فلان زماندا زیندانی بکات یان ئەندامی فلان ره‌گه‌ز بئ یان په‌یره‌وی فلان فه‌ره‌نگ بکات، بوونه‌وه‌ریکی هۆشمه‌ند و عاقله. فه‌ره‌نگی مرۆفایه‌تی به‌رتزه له فه‌ره‌نگی فه‌رانسه‌یی یان ئالمانی یان ئیتالیایی. پروانه‌ گه‌وره‌کانی سه‌رده‌می «رنسانس» که نه فه‌رانسه‌یی بوون و نه ئیتالیایی و نه ئالمانی، به‌لکو به‌هۆی نزیکییان به‌ ده‌وران کۆنه‌که‌نه‌وه، ریگه‌ی دروستی ده‌رون و زه‌ینی مرۆفیان بینیبوووه و له‌ کانگای دله‌وه خۆیان بۆ ته‌رخان ده‌کرد و چه‌ند باش به‌ره‌وپیش ده‌چوون!

۳- دین و بیرکردنه‌وه‌ی ئایینییش له پیکه‌ینانی نه‌ته‌وه‌کانی ئەم سه‌رده‌مه‌دا بنه‌مای پتویست ناماده ناکه‌ن... ئەشن مرۆف کاتۆلیک، پروتستان، جوله‌که یان سه‌ر به‌ ئایینیک تر یان بئیدین بئ و هه‌ر له‌و کاته‌شدا ئینگلیز، فه‌رانسه‌یی یان ئالمانی بئ. ئاین دیارده‌یه‌کی شه‌خسییه و په‌یوه‌سته به‌ وێژدانی که‌سه‌که‌نه‌وه.

۴- بئگومان به‌رژه‌وه‌نده هاویه‌شه‌کان له‌ نیوان مرۆفدا په‌یوه‌ندییه‌کی پته‌و پیک دین، به‌لام ئاخۆ ده‌کرئ ته‌نیا به‌ پشت‌به‌ستن به‌ قازانج و به‌رژه‌وه‌ند، نه‌ته‌وه پیک بئ؟ به‌رای من نا، به‌رژه‌وه‌ندی هاویه‌ش، په‌یوه‌ندیی بازگانی پیکدین. نه‌ته‌وه جیا له‌وه هه‌ستی ده‌رونیه؛ هاوکات له‌ش و گیانه. دامه‌زاندنی سه‌ندیکی گومرگی، نیشتمان پیک ناهینئ.

۵- جوگرافیا یان به‌ وته‌ی باو سنوره سروشتیه‌کان بئگومان رۆلێکی زۆریان له‌ دابه‌شکردنی ولاته‌کاندا هه‌یه... به‌لام ئاخۆ ده‌کرئ ئیمه‌ش ده‌نگمان بخه‌ینه پال ده‌نگی ئەو ژماره‌یه و بلێن چونکه سنوری نه‌ته‌وه‌کان له‌سه‌ر نه‌خشه‌ دیاری ده‌کرئ، نه‌ته‌وه مافی هه‌یه بۆ خۆی راسته‌وخۆ داوهریی بکات و بریار بدات که چ شتیک بۆ ته‌واوکردنی هێلی ده‌وربه‌ری پتویسته و ده‌بئ ده‌ستی بگاته فلان رویار و چیا، که له‌ لای خۆیه‌وه چه‌ندایه‌تی تایبه‌تی هه‌یه؟ من بۆچوونیک له‌وه

نه ته وه چیه؟

نوسینی :

ئیرنست رنان

(1823-1892) Ernest Renan

میژووناس، زمان ناس و لیکۆلەر له بواری

دین دا

وه رگی پانی له فارسییه وه :

حامید گه وه هری

سه رچاوه : کتیبی

«خرد در سیاست»

هه لێژاردن و نوسین و

وه رگی پانی:

عیزهت الله فولادوند

دیاردیه کی نوییه... تاییه تمه ندیی ئه وه نه ته وه لیک جیاوازانه، به یه که وه لکانی جه ماوه ریکه، که هه ر نه ته وه یه که له وه پیکدی، هیچ شتیکی وه که ئه وه ی تورکیای «عوسمانی» نابینرئ، که تورک، سلاقی، یونانی، عه رهب، سوریا یی و کورد، له وه ئه مرۆ هه ر ئه وه نده لیک جیاوازان که له یه که م رۆژی داگیرکردنی ولاته که یاندا به یه که وه بوون. به لām ته نانه ت له سه ده ی ده یه می زاینیه وه هه ست به وه ده کړئ که هه موو دانیشتوانی فه رانسه، فه رانسه یین. له «هوک کاپه» (۱)، به دواوه بیرى ناکۆکیی په گه زیی له به ره می نوسه ران و شاعیرانی فه رانسه یی دور ده که ویته وه. جیاوازیی نیوان ئاغا و په عیه ته کان به ته واویی هه سستی پیده کړئ، به لām ئه وه قه ت به واتای ناکۆکیی په گه زیی نیه....

ئو یاسا مه زن و زاله به سه ر میژووی ئه وروپای رۆژئاوا دا زه قتر ده بیته وه، ئه گه ر له به رامبه ر رووداوه کانی ئه وروپای رۆژه لات دا بنریت. ته نانه ت به بوونی تاجی پاشایه تی «ستیفانوسی» پیاوچاک، مه جه ر و سلاقییه کان، هیتشتا به راده ی هه شت سه د سال پیش لیک جیاوازان. له «بوهم»، چیه که کان و ئالمانییه کان وه ک ئاو و رۆن له یه کتر جیان. سیاسه تی تورکانی عوسمانی به مه به سستی جیاکردنه وه ی نه ته وه کان له یه کتر به گویره ی ئاین، داها توویه کی زۆر خرابی به دیه هینا و رۆژه لاتى ناوه راستی ویزان کرد. چونکه بنه ما و بنچینه ی هه ر نه ته وه یه که له وه دا خۆی ده بینیته وه که ئه ندامانی ده بی سه ره رای ئه وه ی که له زۆریه ی دیارده کاندای شه ریک و هاوبه شی یه کتر بن، ده بی به شیکی زۆری رووداوه کۆنه کانیس له بیر بکه ن. فه رانسه ییه کان پتویسته «کوشتاری» شه وی جه ژنی «بارتمه» و قه تل و عامه کانی سه ده ی

ده مه وی چه مکیکتان له گه ل بکه مه به رباس و له سه ری بدویم، که به رواله ت ساده یه، به لām له ئه جامدا لیکتینه گه یشتنیکی زۆر مه ترسیه یه نه ر ده خولقیتی... هه له ی مه زنی مرۆقی سه رده می ئیمه ئه وه یه که به پیچه وانه له واتای نه ته وه و په گه ز ده گه ن و له ده سه لاتیکى هاوشکلی وه که ده سه لاتى حاکمیه تی نه ته وه کان، بۆ گروپه په گه ز بیه کان و به گوتنیکی رونتربۆ زمانه کان ده دوین. ریم بدن ده رباره ی ئه وه مه سه له دژوارانه ی که ته نانه ت بچوکتربین هه له له مانا کردنه وه یاندا کاره سات ده خولقیتی، وردتر بدوین، چونکه گوتنه کان بنه مای بۆچوونه کانمان پیک دین.

له تیکچوونی ئیمپراتۆرییه تی «رۆم» وه یان به گوتنیکی تر له سه رده می هه لوه شانی ئیمپراتۆرییه تی «شارلمانی» دا، وا پیشانده را که په نگه ئه وروپای رۆژئاوا دابه ش بووه به سه ر نه ته وه جیاوازه کاندای و به شیکیان هیندیک جار به بی ئه وه ی که به شیویه کی سه قامگیر به ئامانجی نه ته وه یی گه یشتین، ویستویانه ده سه لاتى ئه وانى تر بگرته ده ست. ئامانجیک که شارلی پینجه م و لویسی چوارده یه م و ناپلیونی یه که م ده ستیان پینه گه یشت و په نگه له مه وه دواش که س نه توانی به ئامانجه بگات. پیکه اتنی ئیمپراتۆرییه تی نویی وه که ئیمپراتۆریی رۆم یان ئیمپراتۆریی شارلمانی مه حاله. ئه وروپا به شیویه کی ئه وه نده به رین و به ربلاو دابه ش بووه، که هه رچه شنه هه ولدانیک بۆ خۆیه سه ردا سه پاندن به سه ر گشتدا، به بی ئه وه ی که به په له یه کیه تییه کی لئ پیکبی و نه ته وه ی به رزه فر سه ره له نوئ بکه رینیته وه وه ناو سنوری سه روشتیى خۆی، چاوه روان ناکړئ.

نه ته وه به واته یه له میژوودا

دوو بەلگەى مېژووى لەسەر پۆلى بارزانى لە شۆرشى كوردستان دا

سەرلەشكر خەسرەوانى ، سەرتىپ گەرزەن ، سەرتىپ وسوق پىكبىت و بچنە ناوچەكە و لەوى بە وردىي لە ھەموو پروداوھكە بكۆلنەوھ و پون بكرىتەوھ:

۱- بۆجى لەشكر لە كاتى خۆيدا فەرمانەكەى بەجى نەگەياندووه؟

۲- بۆجى كاروانەكان بەو ھەموو چەك و كەرەستانەيانەوھ ، سەرنەكەوتن؟

۳- كى لەو ەمەلياتەدا كەمترخەمىي كردووه؟

۴- ھۆى دوا ەمەليات چى بووھ و كى كەمترخەمىي لە بەرپۆھبردنىدا كردووه؟

ئەو پروداوھ ، ئابپوو و كەرامەت و پلە و پاىەى سوپاى ئىزانى لەلای دراوسىكان و تەناھت لەلای ەشایرى ناوچەكەش دابەزاند و دەرىخست كە سوپاى ئىران تا چ رادەيەك لاواز و بىدەسلاتە. زۆر زوو ئاكامى لىكۆلنەوھكەتان رابگەپەنن تا بە خزمەتى شاهەنشا بگات.

سەرۆكى سەركردايەتى سوپاى ئىران - سەرلەشكر رەزم ئارا(۱)

ئەمە راي ەمە رەزا شا و سەركردايەتى سوپاى ئىران بوو سەيارەت بە لىوھشاوھىي بارزانى نەمر لە بەرپۆھبردنى شەرى پارتىزانىيدا. بەلام بۆ ئەوھى بزائىن بوونى بارزانى لە بوارەكانى سياسى بزوتنەوھى رزگاربيخوازانەى گەلى كورددا چ كارىگەريەكى ھەبووھ ، باشترە ئاورىكى كورت بدەينەوھ لە ژيانى بارزانى لە بەكىنى سۆفیهى پيشوودا. لە باكۆ بارزانى و ھەفالاى بەر دلرەقىي باقرۆفى سەرۆك كۆمارى ئازەربايجان دەكەون. بە چەشنىك كە ئىزنىان پىنادەن حال و وەزعى خۆيان بە رىكخراوھكانى جىھانىي بگەينن و دەستبەجى لە ئوردوگايەكى نزيك (تاشقەند) نىشتەجىيان دەكەن و لەوئوھ بە نھىنى بلاويان دەكەنەوھ و بەشكىيان پەوانەى شار و گوندەكانى كۆمارى (ئۆزبەكستان) دەكەن. بارزانى دواى ھەول و تىكوشانىكى زۆر بۆ ئازادكردنى خۆى و ھەفالاى ، بە مردنى ستالين ھەل دەقۆزىتەوھ و خۆى دەگەپەنیتە خرۆشۆف و بەسەرھاتى خۆى و ھەفالاى پىرادەگەپەننى و دەلتى: بۆ ئەوھى خۆم بگەپەنمە لاى تۆ ، شەرى ەوت حكومەتم كردووه. خرۆشۆف داواى لى دەكات كە ناوى حكومەتەكانى پى بلىت ، بارزانى دەلتى: ئەمريكا، ئىنگلىز، عىراق ، توركيا، ئىران ، ئازەربايجان و ئۆزبەكستان. خرۆشۆف تاوانەكە دەخاتە سەر بىريا و باقرۆف. بارزانى بەم شىوھى خۆى و ھەفالاى رزگارەكەت و دەچىتە ئاكادىمى حىزبىي لە موسكۆ (۲) و ھەفالاىشى ئازاد دەكات و ئەوانىش خەرىكى كار و خويندن دەبن.

۱- لە كوردستانى عىراقوھ ھەتا ئەوھى رۆبارى ئاراس ، سوپتەزا زەربەخت ، لاپەرەى ۹۴-۹۵ چاپى تاران ، سالى ۱۹۹۷.
۲- نىوسەدە لە مېژووى بزافى نەتەواپەتى كورد ، سەلاح بەدردىن ، لە كۆنگرەى ۹۰ سالاى لە داىكبوونى بارزانى نەمر، نامادەكردنى مومتاز ھەيدەرىي و نەزاد ەزىز سورمى ، لاپەرەى ۶۸.

بارزانى نەمر لەسەر پيشنەيازى پيشەوا قازى محەمەد، شارى مھابادى بەجىھىشت ، بەلام چەكى دانەنا و لە بەرامبەر سوپاى ئىران و ەشیرەتە بەزىوھ خۆبەدەستەوھدەرەكاندا راوھستا. دواى چەند شەرىكى قورس بەرەو باشورى كوردستان كشاپوھ و ژن و منال و بەسالداچووھكانى لەوى بەجىھىشت و لە بەرامبەر سى دەولەتى داگىركەرى عىراق ، توركيا و ئىراندا، داستانىكى وھا لەبىرنەكراوى تۆمار كرد، كە لە مېژووى نەتەوھى كورد و نەتەوھ كۆلۆنىيەكانى جىھاندا جىگەى شانازىيە و لەبىرناچىتەوھ. دەولەتى ئىران لە راپۆرتكىدا، ناوى ئەو ھىزانەى دەنوسى كە بۆ سەركوتكردنى بارزانىيەكان و گرتنى مستەفا بارزانى پەوانەى كردبوون. ئەوانە برىتى بوون لە: ھەنگىك و دوو گورھانى سوارە، ۱۱ گوردانى پىادە، ۳ دەستەى خومپارەھاوئىژ، ۱۴ تانك ، گورھانىك و دوو دەستە تۆپخانەى ۷۵ ملىمەترى ، دوو دەستە رەشاش ، ۱۲۵ سوارەى چەكدار لە ەشیرەتى شكاك و ۱۰۰ سوارەى چەكدار لە ەشیرەتەكانى ھەركى و بەگزاوھ ، ژمارەى گشتىي ئەو ھىزانە پتر لە پىنج ھەزار چەكدار بووھ و سەرھەنگ نىسارى ، سەرھەنگ فولادوھند ، سەرھەنگ سەرداروھ، سەرتىپ بىگلەرى و سەرتىپ زەنگەنە فەرماندەى لەشكرى ورمى و دەيان ئەفسەرى تر سەرۆكايەتياى دەكرد.

ورەى بەرزى بارزانى نەمر لەو كەش و ھەوا سارد و بەفرىنەى ئەو كاتدا، شكانى ھىزەكانى دوژمنى مسۆگەر كرد و بۆ دەولەتى ئىرانى سەلماند كە ھىزى پرچەكى داگىركەر ناتوانى گەلى مافخوراوى كورد بە چۆكدا بدات. شاى ئىران شكستى سوپاكەى بۆ قبوڵ نەدەكرا و فەرمانى دا بە وەزارەتى جەنگ ، كە لىپرسراوانى ئەو شكستەى پى بناسىنى. لەم روانگەپوھ و ەزارەتى جەنگ لە نامەى ژمارە ۲۰۴۳-ئا-۱۲۲۶/۳/۲۱ دا بە سپەبود شاپەختى رابگەياند:

بە ئەمرى شاهەنشا بە ئۆھ رادەگەپەنن ، ھەر وەك ئاگادارن بارزانىيەكان رۆژى ۱۳۲۶/۳/۶ - ۱۹۴۷/۵/۲۷ خزانوھتە ناو خاكى ئىران و بە رابگەياندى پەيتا پەيتامان بە لەشكرى چوار بۆ راوانان و سەركوتكردنىيان ، لەشكر تەنبا توانى رۆژى ۱۳۲۶/۳/۱۹ توشى سەربىزىوھكان بى. ژمارەى ئەندامانى لەشكر دە بەرابەرى ژمارەى سەربىزىوھكان بووھ و چەكى ھەمەجۆرە و ئۆتۆمبىل و شتى تريان پىبووھ و بارزانىيەكان بە تىكرا پىادە بوون و ھىچ چەشەنە وەسىلەيەكى گواستەنەوھيان پىنەبووھ. خاومەن شكۆ شاهەنشا كە بەو كارەساتەى زانى ، فەرمووى: دەبى لە ماوھى ۴۸ كاژىردا كۆتايى بەو مەسەلەيە بەئىزى. وىستى بەرپىزان قەت بەجى نەگەپشت و تەناھت رۆژى ۱۳۲۶/۳/۱۹ سەربىزىوھكان لە ناوچەى (شوت) توشى لەشكر دەبن و لە پىكەھلچونىكدا كە لەشكر رابگەياندووه ، 31 كەسى لى كۆژراوھ و ۲۵ كەسىشى برىندار بووھ و بارزانىيەكانىش توانىويانە بەرەو باكور درىژە بە پەوتەكەيان بدەن. لەبەرئەوھى ئەو مەسەلەيە گەلىك گرىگ و سەرنج رابكىشە، شاهەنشا ئەمرى فەرموو كە كۆمىسىيونىك بە سەروكايەتى ئۆھ و ئەندامەتى

كورد و خویندگهی مارت

د. جمال نهبهز

كوردستانه، بیرهوههیری دهرکهوتنی درۆ و دهلهسه و چاوپهستی شای ئیران و بی وئیدانی ساداتی میسر و بومیدیهنی جهزائیر و دستسیرین و تهرههانی کورده له لایهن کاربهدهستانی ئه و سهردهمی دهولهتی ئهمریکاوه. مانگی مارت مانگی ئه و پرسیاره رهواپیه، که چۆن و بۆچی شۆرشیکه و گهره و گران و پاش چوارده سالی رههق بهو شیویه و بهو دهمودهسته داتهپی؟

مانگی مارت مانگی گهراڤه به دوای وهرامی راستی ئه و پرسیاره، بۆ تۆله کردنهوهی ئه و زیانه گهوهیه که له کورد کهوت، بۆ تۆله کردنهوه، نهک تۆله سندنهوه له گوناهباران، چونکه گوناه و ههله تابهتکاری ههموو مرۆفیکه نهک بهک و دووان. مانگی مارت مانگی ئهفغال و به عهره ب کردن و به بهعس کردن و راگواستنهوه و گرتن و کوشتن و سووکایهتی کردن به کورد. مانگی مارت مانگی بهکارهینانی چهکی کیمیایی به دژی گهلی کورد. مانگی مارت مانگی شههید بوونی ههلهبجهیه. مانگی گهل کوژی به له خهلکی کوردستان. مانگی گریان و سنگ کوتانه، عاشوورای کوردانه. مانگی مارت مانگی رابهپینی خۆجۆشی جهماوهری باشووری کوردستانه بهرووی رژیمی تهقیانوووسی بهعسی عهرهبد. مانگی رزگار کردنی کهرکووکی خۆشهویسته. بهلگهیهکی دیرۆکی به بۆ ئهوهی ههرکاتیک جهماوهری کورد کاری خۆی بگریته دهست خۆی، ئهوهی به خهونیش نایینزی دهپهینتته دی.

مانگی مارت مانگی پهلاماردانهوهی لهشکری سنگ شیرینی ماگه پشته به سهر باشووری کوردستان. پهلاماری ئهوانیه که به «کهر ناویرن بهلام به کورتان شیرن.» مانگی مارت مانگی بیرهوهیری پهلاماری دپندانه ئهوانهیه که ههموو ئازایهتی و دلیری بهکیان ئهوهیه که چهکی قورسی تووناکهریان هیه و کورد ئه و چهکانهی نییه. بیرهوهیری خۆ گیف کردنهوهی ئه و میشک پووتانهیه که کولونالیستهکانی ئهوروپا بۆ بهرژوههندی خویان چند دهولهتیکیان دروستکرد بۆیان، بهلام کوردیان له دامهزراندنی دهولهتی خۆی بی بهشکرد. مانگی مارت مانگی بیرهوهیری فریوخواردنه به قسهی ئه م و ئه و... مانگی بریارانه بۆ چهق بهستن له سهر تهوهری باوه بهخۆ کردن و پشت بهخۆ بهستنی ژیرانه.

مانگی مارت مانگی بیرهوهیری ئه و رۆژانهیه که سهت سالتیک لهمهویه، رۆژی ههشتهمین ئه م مانگه کرا به رۆژی سهربهزی و خهباتی ژنان. ههشتی مارت ئه و رۆژهیه که چینی ژیردهسته و بهشخوروی ژنان پی له سهر یهکسانی له دهسهلاتدا دادهگرن بهرامبهر زۆردهستی و لهخۆ بابی بوون و پی لئ ههلیپینی چینی پیاوان. ههشتی مارت رۆژیکه که دهپی ژنانی کورد و کوردستان، ویزای ژنانی ههموو جیهان، بهویهری هۆشیارییهوه، قافلهی رزگاربوون بخره تهکان، بۆ بهرگری کردن له ئازادی و هینانهی یهکسانی خویان بهرامبهر دهستدریژی کهر پیاوان.

ئهری... نهتهوهی کورد و خهلکی کوردستان، له خویندنگهی مارت دا ئه م وانانهیان خویندوووه و مافی ئهوهیان هیه که له مانگی مارتی ئه مسالدا و پاش تیپههپوونی ده سال به سهر دامهزراندنی دهسهلاتی خۆییدا له سن ستانی باشووری کوردستان، له سیاسهتکارانی کورد و ههموو حیزبهکانی کوردستان بپرسن، نایا له وانهکانی قوتابخانهی مارت چند کهلکیان وهرگرتوه و تا چ رادهیهک ئه و زانیاریانهیان خستوهته مهیدانی کارهوه.

مانگی مارت له سالنامهی نهتهوهی کوردا مانگیکی پر له پینشاهات و رووداو و کارهساته، پر له بیرهوهیری خوش و ناخۆش. سههرکهوتن و ژیرکهوتنی تیکۆشینی کومهلگهی کوردهواری، ههلهبهزه و دابهزه رۆزگار، زیان و دهستهکهوت.

مانگی مارت مانگی نهروزه. نهروز رۆژی بیرهوهیری زالبوونی گهلی بندهستی کورده بهسهر ملهۆری و هۆقیتی دا. نهروز بیرهوهیری خوشی خۆرسکاندنه له کۆت و زنجیری کۆپهلیتی و پینخۆستی زۆرداران. نهروز بیرهوهیری ناخۆش و تال و تفتی له دهستچوونی ئه و ئازادی یهیه که شۆرش رووته و ههژارانی کورد پیته گهپیشت، بهلام پیته نهپاریزرا. نهروز رۆژی بهخوداهاتنهوهیه بۆ پهندوهگرتن له میژوو، له رابوردوو. نهروز دینهمۆی ههولدانه بۆ قیروون له ههله و سههرلیتیکیچوونی سهردهمی پیشوو، بهنیازی راست کردنهوهی ههلوپسته چهوتو چهوتلهکانی ئه ورو و، خۆ لادان له دووبارهیان. نهروز راههستانه له بهردهم داروپهردوی کۆشکی رووخاری سهرخۆیی دا، به هیوای گوردانه خۆ بۆ بانگدانی نهروز ستهی بیست و یهک و ههزارهی سییهمی پاش زایین.

مانگی مارت مانگی کۆچی دوایی دوو زیهیری مهزنی نهتهوهی کورده، دوو زیهیری سههر له پیناوی رزگاربوون. مانگی مارت بیرهوهیری مالوایی سهروک بارزانی و پینشهوا قازی محمهده، دوو زیهیر که تا دوواهناسهی ژیانیان، گیان له سههر دهستان، مشووری هینانهی نهروزکی نوێ یان خوارد، بهلام بهو ئاواتهوه سهریان ناپهوه و پیته نهگهپشتن. مانگی مارت مانگی پهند وهرگرتنه له زیان و بهسهرهاتی ئه و دووانه.

مانگی مارت مانگی سههرشۆرکردنی داگیرکههانی کوردستانه، مانگی بیرهوهیری ملدانی ناچارانه و نابه دلانهی رژیمی بهعسی فاشیسته بۆ هیندهک مافی سههرتایی نهتهوهی کورد بۆ ماوهیهکی دیاریکراو. مانگی مارت مانگی لشکری خویندووی دهستدریژکهری عیراقه له بهردهم پیشمههگهی لهخۆبوردوو و، جهماوهری ورههههزی کوردستاندا، مانگی مارت بیرهوهیری سههرکهوتنی بهرهی رۆنکی و ئازادبخوازانه به سههر بهرهی تاریکی و نارهوایی و تیزوو و جهنگ خوازاندا.

مانگی مارت بیرهوهیری تهفرهخواردنی کوردی دل و دهروون پاک و خۆش باوهره به ریککهوتنی ۱۱ مارت. مانگی بیرهوهیری متمانه کردنی ساویلکانهیه به گورگی پیستی مهر له بهر کردوو. مانگی مارت مانگی بیرهوهیری کهوتنهرووی درۆ و دهلهسهی رژیمی مرۆف دوژمنی به مسه. مانگی تازهکردنهوهی شالووی ناکاوی گورگی هاری ماندوو ههساوه. مانگی مارت مانگی نیوپیژیکردنی درۆژنانه و خاپینرانهی رژیمی سوؤقیتی تاوانبار و دوژمن به ئازادی و یهکسانی و سوؤسیالیزمه. مانگی بیرهوهیری ههلوپستی راست و دروستی یهکیتی نهتهوهیی خویندکارانی کورد له ئهوروپا (نوکسه)یه. که وهک تاکه ریکخراویکی کورد گومانی خۆی بهرامبهر ریککهوتنی مارت خستههروو، و گوتی: «سههر ناگرئ».

مانگی مارت مانگی ههسههینانی کوتوپیری شۆرش ئهیلووله، گهوههترین شۆرش له میژووی نهتهوهی کوردا، پاش شۆرش گهلیری کورد به زیهیری شۆرشگیری یهکسانیخواز پایهکی خورهمدین، ههزار سالتیک پیش شۆرش ئهیلوول. مانگی مارت مانگی بیرهوهیری شین و شهپۆری ناھومیدی راسته خهلهکهگی

عبدالحمید دهه ژینئ و فهرمانی دۆزینه وه و راگرتنی رۆژنامه که دهردهکا و جاسوسانی سولتان له قاهیه به دواي دۆزینه وهی رۆژنامه که دا دهگه رین. ئەوهیه که میقداد مه دحت به درخان ههست به چالاکی جاسوسانی سولتان دهکات و رۆژنامه که بۆ ژنیف دهگۆزیتیه وه و ئیتر عبدالرحمان بهگ کاری دهرکردنی رۆژنامه که دهگرتیه نهستق. له تویی دهرکردنی رۆژنامه که دا، له گهگ توركمانی لاو و پیکخراوی ئەرمه نیانی شدا هاوکاریی دهکات. گیرو گرفتهکانی کۆمهالی کوردهواری له لاپه رهکانی رۆژنامه ههی «کوردهستان» دا رهنگیان داوهته وه. به ئاشکرا داموده زنگای سولتان عبدالحمید و سیستمی دهولته تی و دزی و جاسوسی و دیکتاتۆری حکومه تی تورکی خستۆته بهر نهشته ری رهخنه و تاقه رۆژنامه یه که بووه که سولتان عبدالحمیدی به دۆزمنی هه موو گه لانی ئیمپراتۆری تورکیا ناو بردووه.

رۆژنامه هه کوردهستان له سه ر سواری «حه میدیه» که سولتان له کوردهکانی پیکه ینا بوو وتاری نووسیوه و رۆلی خهراپی سواری هه میدیه ی به جوانی نیشان داوه. «کوردهستان» گرنگی زۆری به زمان ئەدهبی کوردی داوه. له ژمارهکانی خۆیدا داستانی «مه موزینی» هه زه ته خانی و شیعری حاجی قادری کۆیی بلاوکردۆته وه. دیاره «کوردهستان» سه بارهت به تهنگچه له مه ی رۆژگار و نه بوونی دهرهت و توانای چاپ و بلاوکردنه وه نهیتوانیوه دریزه به ژبانی پر له سهروهی و نیشتمان پهروهی خوی بدا، به لام وهک ئەسته تیره یه کی پرشنگدار رینگای نازادی و هۆشیار کردنه وه و بزواندنی ههستی کوردایه تی له کۆمه لگای ئەوسای کوردهستان نیشان داوه.

دواي نه مانی رۆژنامه هه «کوردهستان»، له زۆر ناوچه جیاوازهکانی نیشتمانی کورد گه لیک، گۆقار و رۆژنامه و

نووسینی به پیز و چیژ هاتونه به رهه م و بلاوکراونه وه. به لام هیچیان نهیان توانیوه جینگای «کوردهستان» بگرنه وه و له سه ر ریباز و بیر و بروا و هیلی بویری ئەو دریزه به تیکۆشانیان بدن.

ئیسنا که پاش ۱۰۴ سال یادی دهرچوونی هه وه لاین رۆژنامه هه «کوردهستان» دهکه ینه وه، به داخه وه هیشتا له کوردهستان رۆژنامه گه ری کوردی نه گه یه وه ته ئەم پله ی لیه وه شاهیه یی که ببیته دهسه لاتی چواره م له کۆمه لگادا و رینگای پیکه ویتن و گه یشتن به کۆمه لگای مه دهنی نیشان بدا.

رۆژنامه گه ری کوردی هیشتا به دهست حیزبه کانه وه زه لیله و به ئیجباری ده بی بیروبوچونی حیزبه سیاسی هه کان بلاوکاته وه و لاپه رهکانی له چوارچی هه ی به رزه وهندی حیزبایه تی ته سک دا، په ش بکرتیه وه. یه ک رۆژنامه هه کوردی نابینی که نووسین و مشت ومپی سیاسی و ئەدهبی و زانستی دوو نووسه ر و زانا و سیاسی ته داری بیر لیک جیاوازی تیدا بلاوکرتیه وه. یه ک ده زنگای چاپه مهنی و رۆژنامه گه ری کوردی نابینی که له دهره وه ی دهسه لات و یارمه تی حیزبی دهسه لاتدار، به یارمه تی و سه رمایه ی تاکی و یا سه رمایه دارانی کورد بکه ویته کار و له هۆشیار کردنه وهی خه لک و دهرپینی مه سه له شاراوهکانی حکومهت و رینویینی کۆمه لانی خه لک به ره و شه قامی بویری و پیکه ینانی کۆمه لگای مه دهنی رۆلی سه ره کی یاری بکات.

ئیسناش له کۆمه لای کوردهواری و له نیوه حیزب و حکومه تی دهسه لاتداردا، به بیانوی «پاراستنی ئاسایش، یا نهینی کاری حیزبه کان» سانسۆریکی ئەوهنده بیتام و دزیو له سه ر نووسین و بیروپرای نووسه ر و رۆژنامه نووساندا هه یه، که له دنیای ئەمرۆدا مرۆف قیزی لی ده بیته وه. له کاتیکدا کۆمه لگای کوردهواری ته نیا له رینگای فیرکردن و دهرخستنی

شاراوه نهینییه کان و روونکردنه وهی خاله ناشیرین و دزیوهکان، سرپنه وهی داب و نه ریته ناحه زه کانه وه ده توانی پاک و خاوین بیته وه و پی بنیته قوناخیکی مویدین و عه قلانی و پیکه ویتانه.

رۆژنامه گه ری له ولاتانی پیکه ویتوودا، ئەمرۆ ئەرکی گرنگیان ئەوهیه که بینه ئامرازیکی ره ها بۆ ئەوهی کار و سیاسهت و کرده وهکانی دهولت به رنه ژیر پرسیار و ئاگاداریی بدن به خه لک و بینه تریبونی نازاد بۆ باس و دمبه ده مه ی سیاسی و راگه یاندنی بیروپرای گشتی به دهولت و فشاری گشتیش بۆ سه ر حکومهت که هیچ شتی له خه لک نه شاریته وه.

له کۆمه لگای ئەمرۆی کوردهستان چاوه پروانی هه نگای ئەوتۆ له رۆژنامه گه ری کوردی ده کرتی نه ک په ش که رده وه ی لاپه رهکان به پیکه لاگوتنی به پرسیان و وتو ویزی بیتام و گنیرانه وهی باسی سه فه ر و رابواردن و بلاوکردنه وهی هه موو جۆره وتار و بوچوونی کاربه ده ستانی حیزب و حکومهت و به ژیر لیچه وه کردنی رووداوه گرنگهکانی سه ر گۆره پانی کوردهستان.

له یادی سه ر سالی دهرچوونی هه وه لاین رۆژنامه هه کوردی ده بی ئاواتی ئەوه مان هه بی که له کوردهستان و له نیو حیزبه کوردیه کانیشدا رۆژنامه به راستی ببیته دهسه لاتی چواره م و رۆژنامه هه نووس و نووسه ر و رووناکبیری کورد بتوانن به بی سانسۆر و ترس و ده له راوکه به نازادی تیدا بنووسن و بیروپرای خویانی تیدا بلاو که نه وه.

۲۲ ئاپریل یادى دەرىچونى ھەۋەلەين رۇژنامەى كوردى «كوردستان»

كەرىمى حسامى

مىقداد مەدھەت بەدرخان لە باشكۆى ژمارە يەك دا بە زمانى فەرهەنسى دەنووسى: « لە پىناوى ئەودا كە نەتەۋەكەم بۇ خويندەۋارى و فېربوون ھانبەدەم لە قاھىرە ئەم رۇژنامەيەم دەركرد بۇ ئەۋەى گەلەكەم شارەزاي شارستانىيەتى ھاۋچەرخ و ئەدەبەكى خۆى بىت... ئاۋاتەخۋازم كە بىنم كوردستان بەرھەپىشەۋە دەجىت، بەم رۇژنامەيە دەمەۋى خزمەتى نەتەۋەكەم بكەم. ھىۋامە بىنم ئاستى پووناكبىرى نەتەۋەكەم بەرز بۆتەۋە.»

رۇژنامەى «كوردستان» لە سەرھتاۋە دوو ھەزار دانەى لى چاپكراۋە. بەشېك لەو ژمارانە لە رېگاي سوريۋاۋە گەيشتۆتەۋە ناۋچەى باشورى كوردستان و بەشېكىشى لە ئەروپا گەيۋەتە دەستى كوردان.

رۇژنامەى «كوردستان» بايەخىكى زۆرى بە زانست و خويندن داۋە و ھەمىشە بانگى براپەتى و ھاۋكارى لە نيو كورداندا بلاۋ كوردۆتەۋە. لە كوردستانەۋە پەيۋەندىان پىۋە كر دوۋە، نامەيان بۇ نووسىۋە، داۋايان لىكر دوۋە سەبارەت بە ژيانى ژىردەستى و برسەپەتى و ھەژارى زەحمەتكىشانى كورد وتار بنووسى و بلاۋكاتەۋە.

دەرچوون و بلاۋبوونەۋەى رۇژنامەى «كوردستان» مېشك و بىر و دەزگاي دىكتاتورى سولتان

ژمارەى ھەۋەلەى لە قاھىرە دەرىچو، پاشان گۆيزرايەۋە ژنىف، لەندەن، فۆلكستون و دووبارە ژنىف كە تا مانگى ئاپرىلى ۱۹۰۲ سەر جەم ۲۱ ژمارەى لى دەرىچوۋە. دۋاي پىنج ژمارەى ھەۋەلەى سەرپەرشتى و بەرپۆتەبەردى كەۋتۆتە سەر ئەستۋى

عبدالرحمان بەدرخانى براى مىقداد مەدھەت و لەم گۆيزە گۆيز و دەربەدەرىدا كارى دەركردنى رۇژنامەى «كوردستان» بەرپۆتەبەردوۋە.

رۇژنامەى كوردستان سەر بە ھىچ حىزب و رېكخراۋەيەكى سىياسى كورد نەبوۋە. تەنيا برايانى بەدرخانى، مىقداد مەدھەت و عبدالرحمان بەدرخان چاكى مەردايەتيان لى بەلادا كوردوۋە و رۇژنامەى كوردستانيان بلاۋكردوۋەتەۋە.

پىش ۱۰۲ سال لە بىست و دوۋەمى مانگى ئاپرىلى سالى ۱۸۹۸ ھەۋەلەين رۇژنامەى كوردى بە ناوى «كوردستان» و بە زمانى كوردى بە ھىممەت و سەرۆكايەتى مىقداد مەدھەت بەدرخان لە قاھىرە پايتەختى مىسر سەرى دەرھىنا. ھەر چەندە ھەۋەلەين ژمارەى «كوردستان» گەلېك دوور لە نىشتمان چاۋى بە دنيا پشكوت، بەلام تىشكى دەگەپشستەۋە كوردستان و دل و دەروونى خەلكى كوردى روون دەكردەۋە.

بەر لەۋەى بنە مالاھى بەدرخان بىر لە دەركردنى رۇژنامەيەك بەگەنەۋە، رژىمى سولتان عبدالحميد ھەموو بزۋوتنەۋەيەكى نەتەۋەيى و دەرپىنى بىر و باۋەر و نووسىن و بلاۋكردنەۋەى لە توركييا بە توندى سەركوت كر دبوۋ. بنەمالەى بەدرخان ھەمىشە لە مەترسى گىران و فەوتاندا بوون. مىقداد

مەدھەت بەدرخان ھەستى بەم مەترسىيە كر دبوۋ، خۆى گەياندبوۋە قاھىرە و لەۋى بە پەناپەرى دەژيا. ۋەك پووناكبىرىكى نىشتمانپەرۋەر و شۆرشگىر ھەستى بەۋە كر دبوۋ كە رۇژنامە و نووسىن لە وريا كوردنەۋەى ھەستى نەتەۋەيىدا دەورى گرنگيان ھەپە، بۆيە ھاتە سەر ئەم بىريارە كە رۇژنامەى «كوردستان» لە ئاۋارھيىدا دەرېكات.

رۇژنامەى «كوردستان» پىنج

بۆ حیزبی شیوعی عیراق - کۆمیتەئە سوید

۲۰۰۱/۳/۲۸

سلووی گەرمی خۆمانتان ئاراستە دەکەین. شەست و حەوتەمین سالی لەدایکبوونی حیزبەکەتان حیزبی شیوعی عیراق پڕ بەدل پیرۆز دەکەین. حیزبی شیوعی عیراق لە ناو حیزبە کۆمۆنیستەکانی ھەریمی پۆژھەلاتی ناوھەرێستدا حیزبێکی خەمخوار بوو، لە چارەسەرکردنی کیشەئێ کورد لە عیراق و ئاشتیی و ئاشتبوونەو لە کوردستاندا. لەبەر ئەوە فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانیەکان لە سوید بە چاویکی دۆستانەو ھەروانیەتە حیزبی شیوعی و ھیوای سەرکەوتنی بۆ دەخوای. چارێکی دیکەش سلوو و پیزی خۆمانتان بە بۆنەئە شەست و حەوتەمین سالی لە دایکبوونی حیزبەکەتانەو ئاراستە دەکەین.

بە سلووی گەرم کەیا ئیزۆل سەرۆکی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانیەکان لە سوید

بۆ بەرپز (حامید گەوھەری) سکرێتیری فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانیەکان لە سوید

سلووی زانست و خەبات ... پیرۆزبایینامەتان کە بە بۆنەئە ۱۸ی شوبات یادی (۴۸)ەمین سالۆژی یەکیتییەکەمانەو ھەرێبوتان جینی پز و پزانیە سوپاسی ھەستی بەرزتان دەکەین. دلنایەن ھەموو توانایەکمان بۆ خزمەتکردن بە بییری کوردایەتی و دەستبەڕکردنی مافە پشەیی و ئاکادیمیەکانی توژی قوتابیان دەبیت لە کوردستانی ئازاد و دیموکراسیدا. دووبارە سوپاستان دەکەین ھەر بژین بۆ کورد و کوردستان..

لەگەل پز و سوپاسماندا
یەکیتی قوتابیانی کوردستان
مەکتەبی سکرێتاریەت
بەشی پەپوھندیەکان
۲۰۰۱/۳/۱۹

خۆپشاندانی گەورە فیدراسیۆن و کۆمیتەئە ھاوکاریی ھیزە سیاسیەکانی کورد و کوردستانی و ئینسیاتیفا کورد لە سوید

پۆزی ۲۰۰۱/۳/۲۴ کۆمۆنەو ھە سەرائی یەکیەتی ئەوروپا کرا لە ستۆکھۆلم. ھاوکات لەگەل ئەو کۆمۆنەو ھەدا، فیدراسیۆن بە ھاوکاریی کۆمیتەئە ھاوکاریی ھیزە سیاسیەکانی کورد و کوردستانی و ئینسیاتیفا کورد (ئیکاسە) لە سوید، خۆپشاندانیکی گەورەئێ پتخست، سەرھەرای بەشداریکردنی کوردەکانی نیشتەجیی ستۆکھۆلم، کۆمەڵەکانی ئەندامی فیدراسیۆنیش لە شارەکانی ئوئسالا، ئیسکیلستونا، کارلستاد، لینشیۆپینگ و ئوئریئرو بەپیتی توانا ئەندامانی خۆیان بە

چەند (پاسیک) گەیانە ستۆکھۆلم و بەشداریی خۆپشاندانەکەیان کرد. مەبەست لەو خۆپشاندانە راکیشانی سەرنجی سەرائی یەکیەتی ئەوروپا بوو، بۆ چارەسەرکردنی کیشەئێ کورد بە گشتیی و دانانی مەرجی بە ئەندام و ھەرگرتنی تورکیا لە یەکیەتی ئەوروپادا بە سەلماندن مافی نەتەوایەتی کورد لە تورکیادا، نەک بەناوی مافی مرۆف و دیموکراتییەو، بەلکوو چارەسەرکردنی مافی نەتەوایەتی کورد کە بەشیکە لە ھاوولاتی تورکیا. خۆپشاندانەکە بە ژەنینی دەھۆل و زورنا و کۆمەڵە دروشمیک سویدی و ئینگلیزیی لە ویستگەئە Alvsjö و ھەتا Alvsjö mässon شوینی کۆمۆنەو ھە بەردەوام بوو. لە شوینی کۆمۆنەو ھەدا راگەیاندن فیدراسیۆن و ھاوپیمانانی خۆپشاندانەو و سۆسیال دیموکراتەکانیش لە وتاریکدا پشتی داخواییەکانی گەلی ئیمەیان گرت و ئاماژەیان بۆ ئەو پشینیازانە کرد کە بە پشتیوانیی لە ئەزموونی باشوری کوردستان پۆزی ۲۰۰۱/۳/۲۸ دەکەوتە بەرباسی پەرلەمانی سوید و پەسەند دەکریت.

سکرتهیری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران سەردانی فیدراسیۆنی کرد

رۆژی ٢٠٠١/٣/١٤ بەرێز عەبدوللا حەسەنزا دە سکرتهیری گشتیی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران لەگەڵ لیژنەیهکی حیزب سەردانی فیدراسیۆنیان کرد و لە لایەن کۆمیتەیی کارگیرهوه پێشوازییان لیکرا. حامید گەوهەری سکرتهیری فیدراسیۆن بەخێرهاتنی میوانانی کرد و لەسەر کار و خەباتی فیدراسیۆن دوا و وهلامی پرسییاری بەرێزانی دایهوه. ههروهها ئەندامانی کۆمیتەیی کارگیر چەند پرسییاریکیان لە بەرێز حەسەنزا دە کرد سەبارەت بە دۆزی کوردستانی ئیران، ئەویش بە وردیی وهلامی دایهوه.

سەرشانی ئیمه بق بەروپێشخستنی پتری فیدراسیۆن درێغی ناکهین و پیمانخۆشه نمونهی فیدراسیۆن لە جینگەیی تریش سەرهلەتات.

بق ئاگاداریی پتری خۆینهرانی بەربانگ لە بیروپرای حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران لەسەر مەسەلە جیاوازهکانی کوردستان، بەربانگ وتویژیکی رۆژنامهگهیری لەگەڵ بەرێزانی پیکهیناوه، که لە لاپههکانی دوايي دا وهبەرچاوتان دهکهوئ.

بەرێز حەسەنزا دە لە وهلامی پرسییاری ئەنداماندا دەربارەیی فیدراسیۆن و ئەزموونهکانی رایگهیاندا: ئیمه لەگەڵ ئەو یهکیبون و یهکیهتییهن و پیمانخۆشه بە ههموو هیزمانهوه یارمهتی فیدراسیۆن بدهین و بیزارین لهوانهیی به ناوی حیزبایهتی له هیزی فیدراسیۆن دهربن و لاوازی دهکن. شانازیی به ئیوه و به خهباتی ئیوهوه دهکهین و هەر ئهركیکیش بکهوئته

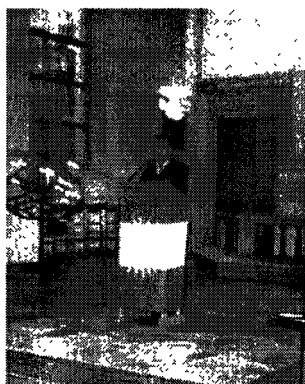
لیژنەیهکی یهکیتی نیشتمانی کوردستان سەردانی فیدراسیۆنی کرد

رۆژی ٢٠٠١/٤/١٧، لیژنەیهکی یهکیتی نیشتمانی کوردستان لە کۆمیتەیی سوید بە سەوکیهتی بەرێز سەردار ئەمین سەردانی فیدراسیۆنی کرد و لە لایەن کۆمیتەیی کارگیرهوه پێشوازییان لیکرا. کهیا ئیزۆل سەرۆکی فیدراسیۆن بەخێرهاتنی میوانانی کرد. هەردوولا، لەسەر کار و خەباتی فیدراسیۆن گفتوگۆیان کرد و لە لایەن ئەندامانی کۆمیتەیی کارگیرهوه دووپات کرایهوه که فیدراسیۆن مالی ههموو کوردیکی دانیشتووی سویده و له خهباتی خۆیدا جیاوازیی له نیوان ئەندامانیدا دانانی و پێشوازیی لهو کهسانه دهکات که له

بەرهبوونێشچوونی فیدراسیۆن و کۆبوونهوهی ههموو کوردیک به هەر بیروپوچوونیکي جیاواز له فیدراسیۆن وکۆمهلهکانی دا.

فیدراسیۆن و کۆمهلهکانی ئەندامیی یادی سیانزهیەمین سالی کارهساتی کیمابارانی ههلهبجەیان کردهوه.

رۆژی ٢٠٠١/٣/١٦ فیدراسیۆن یادی سیانزهیەمین سالی کارهساتی کیمابارانی ههلهبجەیی کردهوه. لهو یادکردنهوهیهدا که له کهه نیسهی Adolf Fredriks Kyrka ستۆکهۆلم کرا، ژمارهیهکی زۆر له هاوئیشتمانانی کورد بهشدارییان کرد. یادکردنهوهکه دوا دهقیقهیهک بێدهنگی ئینجا به شیعەر و ئاههنگی ماته مینی دهستپیکرا. په یامی نوینهری حکومهتی ههریمی کوردستان له باکسوری ئهوروپا، نوینهری ریکخراوه سیاسییهکانی کورد و کوردستانی و فیدراسیۆن خویندرايهوه و له کۆتاییدا بهشداران بهیادی شههیدانی ههلهبجەوه مۆمیان داگیرساند. فیدراسیۆن بهو بۆنه شههوه پیشانگایهکی وینهی شههیدانی ههلهبجەیی بۆ بهشداران ئاماده کردبوو.

ههروهها کۆمهلهکانی فیدراسیۆن له شارهکانی کریستیانستاد، مالمۆ، هیلسینگبۆری، یۆتیبۆری، یۆتشیۆپینگ، لینشۆپینگ، فالشۆپینگ، ئوربیرۆ، ئیسکیلستونا، قیستهپۆس، فالۆن، یهئله، کارلستاد، ئویسالا یادی سیانزهیەمین سالی کارهساتی کیمابارانی ههلهبجەیان به خویشاندان، متینگ، کۆبوونهوه و دانانی پیشانگای وینهی شههیدانی ههلهبجە کردهوه.

بەربانگ

ژمارەى ١٢٠ سالى ٢٠ (٢٠٠١)

ئۆرگانى فیدراسیۆنى كۆمەلە كوردستانىيەكانە لە سوید
ھاون ئىمتىياز: كەيا ئىزۆل

دەستەى نووسەران:

ھامىد گەھەرى

نەوزاد وەلى

نەنۆر قەرەھان

ئارس

كۆئان نامەدى

مونتاز

ھامىدى گەھەرى

بەريۆدبەرى ئىدارى: نەنۆر قەرەھان

ئابوونەى سالتە: ١٠٠ كرۆنى سویدىيە

بۆ دەزگاکان: ٢٠٠ كرۆنى سویدىيە

ئىزى يەك دانە: ٢٥ كرۆنى سویدىيە

بۆ دەردەدى سوید: ٤٠ دۆلارى ئەمىرىكى

بۆ دەزگاکانى دەردەدى سوید: ٦٠ دۆلارى ئەمىرىكى

ئاونىشان:

e-mail

berbang@kurdiskarf.org

www.kurdiskarf.org

Box 490 90 Stockholm

Tel: 08- 644 66 22

Fax: 08- 650 21 20

بۆستگىرۆ: 8- 64 38 80

دەستەى نووسەران ماضى ئەودى ھەبە ، رىئوسى وتارەكان راست

بىكانەود و بەو ئىيۆدبەى دەگونىن ، كورتىيان بىكانەود .

دەستەى نووسەران لە ئاوەرۆكى وتارەكان بەرپرسانىيە

فیدراسیۆنى كۆمەلە كوردستانىيەكان لە سوید لە

١٩٨١/٦/٦ دامەزرادە .

ژمارەى يەكەمى بەربانگ لە مانگى ١٩٨٢/٧ ١٥ بىلاوكرادەتەودە

ئاوەرۆك

- ١ - فیدراسیۆن و كۆمەلەكانى ئەندامىيى يادى .....
- ٢ - سكرتێرى حیزبى ديموكراتى كوردستانى ئێران .....
- ٢ - لێژنەيەكى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان .....
- ٣ - بۆ حیزبى شىوعى عێراق .....
- ٣ - بۆ ھامىد گەھەرى سكرتێرى فیدراسیۆن .....
- ٣ - خۆپىشاندانى گەورەى فیدراسیۆن و .....
- ٤ - ٢٢ى ئەپرېل يادى دەرچوونى ..... كەرىم ھىسامى .....
- ٦ - كورد و خۆپىشانگەى مارت ..... د. جەمال نەبەز .....
- ٧ - دوو بەلگەى مێژووىيى لەسەر رۆلى بارزانى لە .....
- ٨ - ژان و ئاسۆ .....
- ٩ - نەتەوہ چىيە ؟ ئىرنىست رنان. وەرگێرانى ھامىد گەھەرى .....
- ١١ - چاپكراوى نوى .....
- ١١ - يارمەتى ئىوہ بۆ چاكردەنەوہى قەلاى ھەولێر گەيشت. ل .....
- ١٢ - زمان ..... نەوزاد وەلى .....
- ١٣ - دىوار (كورته چىرۆك) ..... مەھمەد فەرىق ھەسەن .....
- ١٤ - دىمانەيەك لەگەل سكرتێرى گشتى حیزبى .....
- ١٩ - چەند چالاكىيەكى فیدراسیۆن و كۆمەلەكانى .....
- ٢٠ - كۆمىتەكانى ھەرىم كۆبوونەوہى خۆيان پىكدىن .....
- ٢٢ - سى پالەوانى كورد لە پىشپىركىيى جىھانىيى دا .....
- ٢٤ - بە يادى پانزەھەمىن سالى كۆچى داوى شاعىرى .....
- ٢٥ - بەربانگ و خۆپىشانگان .....
- ٢٥ - گۆشەى منالان .....
- ٢٦ - ئاگادارى .....

بۆ پەيوەندىيى لەگەل فیدراسیۆن

بەروانە لاپەرەكانى فیدراسیۆن لە

ئەنتەرنێتدا

e-mail

berbang@kurdiskarf.org

www.kurdiskarf.org

Box: 490 90, S- 100 28 Stockholm

Posttidning B (2001-2)

بهريانگ

ئۆزگىنى ئىدرا سۆنى كۆمىلە كۆرەستانىيەكانە لە سوېد

زمارە ۱۶ سالى ۲۰۰۱

يادی سەدەمىن سالى لە داىكبوونى پيشەوا نازى محەمەد

پىرۆز بى